

**AUGMENTA LA PREOCUPACIÓ PER LA RETALLADA DE DRETS
PREVISTA EN LA NOVA LLEI D'ESTRANGERIA**

L'Església defensa els drets dels immigrants

**JOSEP M. JUBANY, DELEGAT
DE PASTORAL SOCIAL DE
L'ARQUEBISBAT DE BARCELONA**

«Tot el que sigui ampliar l'espai d'il·legalitat dels immigrants dificulta la cohesió social, i això, naturalment, té conseqüències greus»

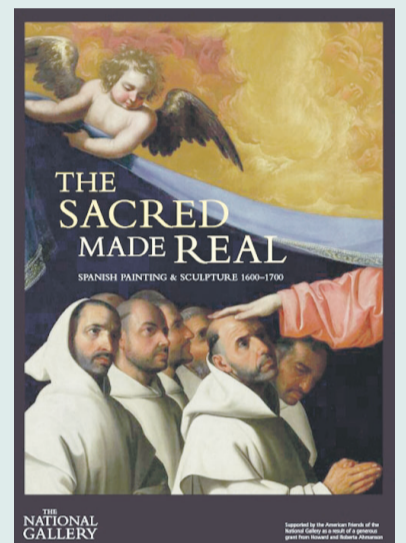
Davant de la retallada de drets que preveu el nou avantprojecte de llei d'Estrangeria que actualment es debat al Congrés dels Diputats, l'Església catalana ha decidit alçar la veu i denunciar amb força una realitat cada vegada més preocupant. Al capdavant d'aquesta reivindicació hi ha la Plataforma d'Entitats Cristianes amb els Immigrants, que aplega prop de vint-i-cinc entitats —des de Càritas i Justícia i Pau fins a la Unió de Religiosos de Catalunya— i que recentment ha fet públic un manifest en el qual detalla punt per punt les greus mancances de la nova legislació prevista per als immigrants en situació irregular. Els aspectes que més preocupen l'Església són: les dificultats en l'accés a l'empadronament, la prolongació

del període màxim d'internament, les sancions a l'hospitalitat, la discriminació en l'accés a la formació i la retallada de drets dels menors.

Pàg. 3, 4 i 5

Barroc espanyol a la National Gallery

Amb l'exposició *Allò sagrat fet real*, el prestigiós museu britànic aplegarà a Londres a partir del pròxim 21 d'octubre més d'una trentena d'obres emblemàtiques de la pintura i escultura espanyoles del segle XVII. La mostra, comissariada per Xavier Bray, comptarà amb peces d'artistes com ara Zurbarán, Velázquez, Montañés i Cano.

Pàg. 16 i 17

Festa de Sant Gil al santuari de Núria

La Festa de Sant Gil, que tradicionalment esdevé el tancament de la temporada d'estiu amb la baixada dels ramats de les pastures més altes a la Vall de Núria, ha estat enguany molt significativa. La coincidència de la data amb la celebració del setantè aniversari de la invasió de Polònia per part d'Alemanya i, per tant, de l'inici de la Segona Guerra

Mundial, va ser referència obligada en l'homília de Mons. Joan Enric Vives, que va presidir la celebració eucarística.

Pàg. 22

Descobrint el rector de Vallfogona

El dia 22 d'agost es va inaugurar a Vallfogona de Riucorb la segona fase que completa l'espai d'interpretació dedicat a mossèn Francesc Vicent Garcia (1579-1623), el cèlebre rector de Vallfogona. L'acte inaugural va comptar amb la presència de l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol, i del president de la Diputació, Josep Poblet, acompanyats de l'alcalde de la població, Josep Maria Bonastre, entre d'altres personalitats.

Pàg. 19

Sumari

Pàg. 8 La vigència del Concili Vaticà II

Pàg. 21 15 anys de l'Associació de Familiars d'Alzheimer

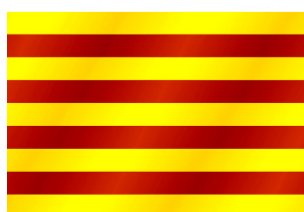
Pàg. 24 Solsona: elements folklòrics a la festa de Sant Roc

Pàg. 25 Exposició sobre l'Arxiu Joan Amades al Palau Moja

Pàg. 26 Lleida: llibre sobre l'església de la Mare de Déu del Carme

El Dr. Armand Puig reflexiona sobre «L'aportació de l'Església catalana a la construcció del país» amb motiu de l'11 de setembre

Pàg. 12

Editorial

Adéu a un cavaller cristià

Amb la mort de Joaquín Ruiz-Giménez (Hoyo de Manzanares, Madrid, 1913- Madrid, 2009) desapareix un dels protagonistes de la transició espanyola, un promotor incansable dels drets humans i, per damunt de tot, un gran cavaller cristià. Format als Agustins d'El Escorial, fou doctor en Dret (1941) i guanyà la càtedra de Filosofia del Dret (1942), de la qual fou titular a les universitats de Sevilla, Salamanca i Madrid. Director de l'Institut de Cultura Hispànica, ambaixador d'Espanya a la Santa Seu (1948) i ministre d'Educación Nacional (1951-1956), anys en els quals va mirar d'afavorir Catalunya i, en concret, la vida universitària catalana. Fou famosa —i debatuda— la fotografia publicada quan era ministre i ballava una sardana a Palamós. Més tard, la seva postura política va derivar cap a fórmules més obertes i crítiques amb el règim de Franco. Exercí l'advocacia a Madrid i va prendre al seu càrrec preferentment la defensa d'estudiants i obrers processats. Les seves conferències atreïen un públic nombrós. Ruiz-Giménez era amic i d'un tarannà molt proper a Maximino Romero de Lema, després arquebisbe i secretari general de la Congregació per al Clergat, i aleshores rector de l'església espanyola de Montserrat a Roma, que s'esforçà lúcidament a preparar els nous quadres dirigents de l'Església d'Espanya amb escrupolós respecte al pluralisme ideològic i una gran generositat. «No es tractava de reproduir el model italià de la Democràcia Cristiana, sinó de quelcom més proper al socialisme modern, amb el qual l'Església no havia d'estar enfrontada» (A. Hernández, *El quinto poder*, Madrid, 1995).

El 1963 Ruiz-Giménez fundà la revista *Cuadernos para el diálogo*, una de les publicacions que més va contribuir al canvi democràtic i a la convivència civilitzada, i on entre d'altres innovacions va sostenir l'equiparament del català al castellà. Segons alguns, la revista va morir per haver deixat de ser un espai obert al diàleg, fet que ell sempre va negar. Fou

president internacional de Pax Romana (amb aquesta qualitat presidí el juliol de 1967 el Congrés Internacional d'aquesta institució a Montserrat) i vicepresident de l'Institut Internacional de Drets Humans. El 1975 va participar a la creació de la Plataforma de Convergència Democràtica des de la seva adscripció a l'ala esquerra de la democràcia Cristiana. El 1977, en les primeres eleccions democràtiques, va presentar la seva candidatura però va ser derrotat i es va retirar de la política. El 1982 el grup parlamentari del PSOE, amb ampli acord de l'oposició, el va elegir Defensor del Poble d'Espanya, càrrec que exercí durant cinc anys. També va ser president d'Unicef-Espanya (1989-2001).

El seu itinerari eclesial el va marcar el contacte personal amb Joan XXIII, el paper d'observador en el Concili Vaticà II i l'amistat amb Pau VI. Va propugnar l'aplicació pràctica de les encíclics *Populorum Progressio* i *Mater et Magistra*. Fa quaranta anys ja sostenia que dues prioritats del país eren «aconseguir una clara independència de l'Església respecte de les estructures polítiques i socioeconòmiques vigents i promoure el contacte directe cada vegada més transparent entre els membres de l'Església (eclesiàstics i seglars) i amb tot el Poble de Déu en marxa, amb tots els homes d'Espanya, vencedors o vençuts de la guerra civil, creients o no creients, amics o enemics». Alhora declarava: «Crec des del més profund del meu ésser, encara que la meua fe no és una fe tranquil·la sinó tensa; una fe d'interrogants, amb defalliments, amb impulsos, com totes les coses realment humanes» (J. M. Gironella, *Cien españolas y Dios*. Nauta, Barcelona, 1969, pàg. 560). Aquesta fe l'ha anat alimentant fins al final. El rector i els feligresos de Sant Antoni de Calonge (Baix Empordà) recordaran sempre aquell cavaller d'augusta bonhomia que estiuejava en un xalet senzill i que acudia diàriament a missa a la seva blanca església parroquial. Al cel sia.

CATALUNYA+ CRISTIANA

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Mònica García, BARCELONA; Guillem Farré, CASTELLÓ; Víctor Gay, GIRONA; Jordi Curcó, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Marta Nin, ROMA; Ramon Estany, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; David Codina, URGELL; Xavier Bisbal i Jordi Castellet, VIC

Col·laboradors: Fabrizio Assandri, Pilarín Bayés, M. José Camps, Agustí Codinach, Francesc Gamissans, Joan Guiteras, Dani Majà, Joan A. Mateo, Victòria Molins, Francesc Nicolau, Peio Sánchez, Cristóbal Sàrrias, Lluís Serra, Andreu Sotorra, Pere Tena, Ferran L. Tognetta, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Gerent: Òscar Corominas

Publicitat: Josep Harris

Promoció: Alfons Miralles

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP
International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 111,30 €

Gibraltar i Portugal: 111,30 €

Resta d'Europa: 181,70 €

Amèrica i Àfrica: 217,06 €

Àsia i Oceania: 290,38 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya

La Frase / Rogelio Garrido Montañana

«Per tenir sentiments nobles no cal haver nascut nobles»

(Charles Lamb. Poeta anglès. 1775-1834)

Les corones, blasons i títols nobiliaris són, encara que siguin respectables i honorífics, invencions humanes establertes i derivades de les riqueses, de fets memorables o del poder en les seves diferents facetes. Hi ha hagut testes coronades i nobles d'alta alcúrnia les conductes i sentiments dels quals han estat també nobles i exemplars i se'ls recorda amb afecte i veneració. La història, però, també registra el contrari. L'important i eficaç per al progrés i entesa del

gènere humà és el que sí és a l'abast de tota persona: conrear i difondre els sentiments nobles, que inclouen sinceritat, benevolència, comprensió i ajuda amb altres virtuts. Així ho entenia el poeta anglès Alfred Tennyson (1809-1892): «En tot cas, em sembla que l'única noblesa rau en el fet de ser bons. Els cors bondadosos valen més que les corones i la simple fe més que la sang normanda.»

LA TIRA DEL PRIMER PLA

Per Pilarín

en primer pla

Menys drets per als immigrants

■ La Plataforma d'Entitats Cristianes amb els Immigrants denuncia la reducció de drets de la nova llei d'Estrangeria

Albert Sisquellas

La nova llei d'Estrangeria que es debat aquests dies a les Corts és més restrictiva que l'aprovada el 2000, fet que ha provocat el rebuig i la denúncia de les entitats cristianes de Catalunya que treballen amb els immigrants. Aquesta reforma va ser promoguda fa un any amb la finalitat d'adaptar a la situació econòmica i social actual l'oficialment anomenada Llei sobre Drets i Llibertats dels Estrangers a l'Estat espanyol i la seva Integració Social. Es tracta, en altres paraules, de reconsiderar la llei d'Estrangeria a la llum de la crisi.

La Plataforma d'Entitats Cristianes amb els Immigrants, que agrupa entorn de 25 entitats —des de Càritas i Justícia i Pau fins a la Unió de Religiosos de Catalunya— va fer públic un comunicat el 29 de juliol passat en el qual posava en relleu fonamentalment cinc aspectes de la reforma. La nova llei preveu que en endavant el dret d'empadronament serà només per als im-

«Tot el que sigui ampliar l'espai d'il·legalitat dels immigrants dificulta la cohesió social, i això, naturalment, té conseqüències»

migrants en situació legal i no per als sense papers. Aquesta exclusió —sostenen— «pot obstaculitzar greument l'accés a una sèrie de drets bàsics», el primer de tots, el de ser atesos a les estructures sanitàries.

També ha provocat indignació la prolongació de 40 a 60 dies del període d'internament, així com la possibilitat d'ampliar-lo en determinats casos. Aquesta mesura està en sintonia amb la que alguns han anomenat «normativa europea de la vergonya», que preveu un període màxim d'internament de fins a any i mig. Tot i que l'Estat espanyol és un dels països menys severos en aquesta pràctica, les entitats cristianes no deixen de posar en relleu que la privació del «dret fonamental a la llibertat» provoca «un gran patiment» i vulnera l'article 13 de la Declaració Universal de Drets Humans.

La Plataforma considera positiu que el nou projecte no castigui —com es pretenia— les entitats que donen suport als immigrants en situació irregular (Càritas o la Creu Roja, per exemple), tot i que denuncia altres mesures sancionadores que penalitzen «la solidaritat individual i l'hospitalitat». També protesta per les restriccions al dret a la reagrupació familiar (vegeu el requadre).

El tracte incorrecte als menors

Un altre dels aspectes denunciats ja en un comunicat precedent del 20 de març és el «tracte incorrecte als menors d'edat». El projecte de reforma —i no és aquesta l'única ocasió— no para atenció a les sentències del Tribunal Constitucional i considera els menors immigrants no acompanyats com a estrangers, «molt per sobre de la seva condició de menors als quals cal protegir».

Finalment, en l'esfera de l'educació, els legisladors no escolten el Tribunal Constitucional quan limiten als majors de 18 anys en situació regular l'accés a estudis postobligatoris, a les titulacions corresponents i al sistema de beques. L'alt Tribunal havia fet saber que es tracta de drets que «corresponen a totes les persones independentment de la seva situació administrativa».

Mn. Josep Jubany, delegat de Pastoral Social de l'arquebisbat de Barcelona, ha expressat a *Catalunya Cristiana* el seu temor que un enduriment de la llei d'Estrangeria pot provocar, paradoxalment, una reacció xenòfoba desconeguda fins ara a la societat catalana. «Tot el

que sigui ampliar l'espai d'il·legalitat dels immigrants dificulta la cohesió social, i això, naturalment, té conseqüències. L'immigrant al qual no se li permet treballar està abocat a la marginació i fins i tot a la delinqüència, i això és, naturalment, brou de conreu de la xenofòbia.»

Els immigrants podrien patir a l'Estat espanyol una nova reducció dels seus drets.

Mn. Jubany sosté que «si durant el temps de les vaques grasses no haguessin vingut els immigrants, l'economia s'hauria col·lapsat», i que durant molt de temps «ens n'hem aprofitat». «Si la Seguretat Social ha tingut un superàvit —continua— ha estat gràcies a la immigració. N'hi ha prou amb pensar que per cada 30 immigrants que cotitzen n'hi ha un que cobra. Mentre que d'entre els autòctons, per cada sis que cotitzen en cobra un.» Si ara, amb la crisi, es perceben com una càrrega és perquè «volíem mà d'obra i ens han arribat persones».

I el mateix proclamen les entitats cristianes que els atenen. Denuncien que «un cop més les propostes legislatives enfoquen el tema de les migracions com un àmbit a regular amb normes restrictives i sancionadores. Novament obliden —assenyalen— que els immigrants són persones amb somnis, amb il·lusions i amb famílies que en depenen. Que han estat i poden continuar sent font de riquesa per al nostre país, tant humanament, com culturalment i econòmicament».

Els efectes de la crisi

El delegat de Pastoral Social de Barcelona considera que els immigrants també mereixen protecció en temps de crisi i que no és just desentendre-se'n després d'haver-los espremut com una llimona. «Vull posar èmfasi —proclama— en el fet que el cristià no es pot deixar endur per aquest corrent d'opinió contra la immigració que cada cop serà més gran. Amb la manca de treball creixen els tòpics: que els immigrants ens treuen la feina, que ens treuen les beques menjador, que col·lapsen el sistema sanitari, que les ajudes només són per a ells. I tot això s'anirà dient un cop i un altre en aquest moment de crisi. Els cristians haurien de mirar de no deixar-se arrossegar per aquest corrent d'opinió i tenir un criteri propi.»

Amb tot, sosté que si algunes d'aquestes lamentacions no són tan infundades és perquè els immigrants es troben en el nivell més baix de la pobresa i és lògic que als barems administratius figurin en primera posició a l'hora de rebre ajudes. «L'important —conclou— és impedir que aquestes consideracions es transformin en odi i xenofòbia.»

Restriccions de la nova llei

Aquestes són les restriccions que la Plataforma d'Entitats Cristianes amb els Immigrants denuncia en el nou projecte de Llei d'Estrangeria:

- 1.- Accés a l'empadronament.
S'exclouen els immigrants en situació irregular. Això pot comportar la denegació dels drets a l'assistència sanitària, a l'educació i a les prestacions socials bàsiques. A més, els censos oficials dels ajuntaments estaran molt per sota de la població real.
- 2.- Prolongació del període màxim d'internament.
S'amplia de 40 a 60 dies el període màxim d'internament dels immigrants sense papers.
- 3.- Sancions a l'hospitalitat.
Multa de fins a 10.000 euros a la persona que tingui a càrrec un estranger que va convidar mitjançant una carta d'invitació, un cop transcorregut el termini establert. La mateixa sanció per a un estranger que s'empadrona en un domicili no habitual. S'exclouen del dret a la reagrupació als ascendents dels immigrants que tinguin menys de 65 anys, si no hi concorren raons de caràcter humanitari. Les reagrupacions només es podran sol·licitar després de cinc anys d'estada regular (a la UE, dos).
- 4.- Abans estranger que menor.
Contravenint els criteris del Tribunal Constitucional, als menors immigrants no acompanyats se'ls considera estrangers en detriment de la seva condició de persones menors d'edat a les quals cal protegir.
- 5.- Discriminació en l'accés a la formació.
No fent cas novament dels dictàmens del TC, només els estrangers majors de 18 anys, amb residència legal a l'Estat espanyol, tenen dret a accedir a les etapes educatives postobligatòries, a l'obtenció de les titulacions corresponents i al sistema públic de beques en les mateixes condicions que els espanyols.

Un futur millor: un somni possible?

Rosa María Jané Chueca

El primer que crida l'atenció de Mauricio es l'expressivitat dels ulls i el somriure que té. Té 27 anys, és tècnic en informàtica i és veneçolà. Com tants compatriotes seus, ha abandonat Veneçuela perquè allà no hi ha futur i molt menys des que hi governa Hugo Chávez. Fa dos anys que Mauricio va arribar a Espanya i pel que li explica la seva família, la situació a Veneçuela ha empitjorat. Però les coses tampoc no són fàcils per a aquest jove veneçolà al nostre país: «Vaig arribar com a turista a Espanya i m'hi vaig quedar. Jo ja sabia que intentar aconseguir treball sense papers no seria fàcil, però jo venia disposat a tot, a arriscar-me. Sabia que em trobaria l'obstacle de l'idioma, m'havien dit que els catalans eren molt tancats... però malgrat tot, vaig fer el pas.»

Mauricio ha treballat recollint olives, com a ajudant d'un fuster i, ara, té cura d'un ancià. En la seva situació actual, sense papers, s'ha de conformar amb el que va sortint, però té la il·lusió d'estudiar Treball Social. «Aquí veig que una persona pot arribar a tenir independència. Potser no es pugui comprar un pis però el pot llogar, pot arribar a tenir un cotxe... una cosa que és impensable a Veneçuela», assegura. «No tenir papers et tanca moltes portes», reconeix; «per exemple, el fet de viure un compte al banc et surt caríssim; no pots tenir contracte de telèfon mòbil; puc estudiar però no em poden donar el títol fins que no tingui documents...».

Després de dos anys a Catalunya, Mauricio ha constatat que «els catalans no són tan tancats com m'havien dit. Al principi l'idioma costa molt, però cada cop l'entenc més». Si alguna cosa té Mauricio és que és molt extravertit, amb un caràcter alegre i optimista. Això l'ha ajudat a l'hora d'integrar-se a la nostra societat: «Tinc la sort de poder dir que no he sentit mai el rebuig pels meus trets físics o el meu color de pell, encara que sé que altres immigrants sí que ho han experimentat més directament. Sincerament no puc dir que algú m'hagi ofès intensament.» Tot i això, aquest jove veneçolà té molt clar que ha de fer un esforç per adaptar-se als nostres costums i manera de viure: «He fet amics llatins i, en aquest sentit, no m'he deslligat de les arrels, però també he fet amics catalans. Aquí he descobert coses molt bones i m'hi intento adaptar, tot i que de vegades no és fàcil pels horaris, l'idioma, el menjar... també crec que he fet aportacions de la meua cultura i que veig que aquí són acceptades.»

Família llunyana i propera

Un element comú en els immigrants és el desarrelament familiar. Mauricio experimenta en pròpia pell el que és no tenir la família a prop: «És una experiència molt dura i el més difícil d'aguantar. Encara que aquí tinguis amics, molts cops et sents sol sense la família, que és la que et dona suport, i moltes vegades plores. La meua germana va tenir una nena fa poc

Gràcies a Internet, Mauricio pot mantenir un contacte constant amb la família.

i només la conec per foto. Això et deixa molt tocat i penses que no ho podràs suportar, et plantejges si el pas que has fet val la pena. Però també és la família la que t'anima a tirar endavant, la que et diu que ho aconseguiràs, la que et dona ànims... Jo vaig prendre la decisió de venir aquí i sabia que això passaria.» Especialment es fa difícil viure certes festes assenyalades. En aquest sentit, Mauricio recorda el seu primer Nadal a Barcelona: «Va ser horrible, no tenia feina. Vaig trucar a la meua mare per telèfon aguantant-me les llàgrimes perquè no volia que ella s'entristís. Ho vaig aconseguir, però quan vaig penjar el telèfon em vaig enfonsar i em vaig passar tres hores plorant.»

Tot i això, Mauricio ha trobat una família a Barcelona: la parròquia. «Si no tingués fe no hauria aconseguit el suport que he trobat a la parròquia, que per a mi

és la família, ja hauria tornat a Veneçuela», assegura. «Vaig tenir la sort d'arribar a una parròquia on la gent em va acollir i em va tractar molt bé. I això és molt important quan et sents pessimista, quan sents dolor, quan penses que ja no pots

«Sense la fe no hauria pogut superar els problemes i les dificultats»

més, que te n'has d'anar...» Per a Mauricio, la fe ha estat vital en tot aquest procés: «Hi ha moments en què el dolor és tan fort i et sents tan sol que tot i que saps, per la fe, que Déu està amb tu no ho sents. Experimentes un dolor tan gran que creus que ni tan sols Ell et pot consolar. Però

Déu et dona forces per continuar i aquesta experiència m'ha aprofitat molt més a Déu. Aquí he sentit l'Església realment com una família. Sense la fe, per descomptat, no hauria pogut superar els problemes i les dificultats.»

Altres amics de Mauricio han aconseguit regularitzar la seva situació i ell creu que també li arribarà l'oportunitat. «Tinc confiança», explica, «quan vaig arribar em vaig empadronar i espero fer els tres anys per introduir els papers i obtenir la residència». Encara que mira el futur amb optimisme, no deixa de ser realista. Així, opina que «el que tinc molt clar és que no vull passar tota la vida aquí indocumentat. No sé fins quan podria aguantar sent il·legal. Jo vull estudiar i poder treballar. No em veig tenint cura d'avis tota la vida. Si aproven una llei diferent o se'm tanquen totes les portes no hi veig un futur, aquí».

Mirant enrere i reflexionant sobre aquests dos anys a Espanya, Mauricio creu que «aquí he après moltes coses. Sóc més fort, puc afrontar els problemes, he après a desenvolupar-me, a fer coses que abans ni m'hauria imaginat». El futur el posa en mans de Déu, però és molt conscient que «si la nova llei s'aprova, molts ens veurem molt perjudicats. És cert que aquí hi ha immigrants que cometen delictes, però no tots som iguals, no tots som delinqüents. La majoria hem vingut per tenir un futur millor, perquè als nostres països no és possible. Em dol que persones cristianes puguin tenir una mentalitat de rebuig a qui és de fora, perquè això no és el que ensenya Crist. Això no obstant, he d'agrair a tantes persones, cristianes i no cristianes, que ens ajuden i que comparteixen amb nosaltres les nostres inquietuds».

Una odissea en pastera

Em dic Ahmed. Tinc 25 anys. Vaig néixer a Zuginchor, a la regió de Casamance, al sud del Senegal. Tinc dos germans i dues germanes. Jo sóc el petit dels cinc. El meu pare és cec. Al Senegal jo treballava com a mecànic. Com a aprenent de l'ofici pràcticament no cobrava res: en un any de treball només aconseguia estalviar 100 euros. Com molts joves, tenia el somni de sortir de la pobresa anant a treballar a Europa. Arribar amb visat és impossible per a un noi pobre com jo. Vaig estar un any intentant estalviar per poder comprar una plaça en un *cayuco*, però no aconseguia prou diners.

Un dia que vaig anar a un poble de la costa a reparar un cotxe, l'amo d'una barca em va dir que aquella nit la farien servir per anar a Europa. Vaig decidir amagar-me dins la barca. Quan els viatgers estaven a punt de sortir em van descobrir. Em volien fer fora, però els vaig amenaçar de denunciar-los a la policia. Van acceptar de portar-me. Érem 93 viatgers.

La distància entre Casamance i les Canàries és de 2.037 km. Per seguretat, el *cayuco* navegava a 100 km de la costa del Senegal i en arribar al Marroc va augmentar a 300. En aquell moment havia augmentat molt la vigilància a Dakar, amb la policia espanyola, per això els *cayucos* començaven a sortir de Casamance.

El desè dia del viatge es van acabar els aliments, l'aigua i la gasolina. Vam anar tres dies a la deriva, bevent aigua de mar. Molts de nosaltres van caure malalts. Vaig passar molta por perquè no sé nedar i creia que moriria. Dies després vam veure una avioneta i hores més tard va aparèixer un vaixell de l'armada espanyola i un vaixell de rescat de la Creu Roja. Era el 6 de setembre del 2006. Ens van dur a Las Palmas de Gran Canaria, on ens vam estar set dies en un

centre d'internament. Ens van dur davant d'un jutge, ens van llegir els nostres drets i ens van fer signar un document. Després ens van dur a Tenerife, on vam estar 26 dies en un altre camp d'internament. Des d'allà vaig trucar a la meua família, que no sabia res de mi des de feia 20 dies. Periòdicament es formaven grups i ens posaven en un avió, sense saber si ens duïen a Europa o a l'Àfrica. Un dia vaig sentir que cridaven un amic meu per pujar a l'avió. Jo sabia que ell s'havia escapat del centre el dia abans i vaig decidir fer-me passar per ell. Una vegada a l'avió ens van dir que anava a Barcelona.

A la Ciutat Comtal ens van portar a un centre d'internament de la Creu Roja. Després ens van repartir en diferents pensions de la ciutat on ens podíem quedar un màxim de 15 dies mentre contactàvem amb familiars o amics que ens poguessin acollir. Allà vaig conèixer la Comunitat de Sant'Egidio. Després de passar 28 dies a la pensió vaig demanar anar a Almeria i la Creu Roja em va pagar el passatge. M'hi vaig estar set mesos, els tres primers dormint al carrer. La feina era molt puntual. Cada matí havies de fer cua per veure si necessitaven cap jornalier.

Finalment, vaig tornar a Barcelona. Vaig estar tres mesos dormint en un centre per a indigents a la Zona Franca. Després, gràcies a la Comunitat de Sant'Egidio, vaig poder anar a un pis compartit. Poc després, vaig trobar la meua primera feina a la ciutat. Des que sóc a Barcelona m'he assabentat de la mort de dos amics del Senegal en la seva travessa cap a Europa: Rahim i Abu. Si hagués sabut els perills i les dificultats que he hagut de passar en el viatge, no l'hauria fet.

Testimoni recollit per la Comunitat de Sant'Egidio

L'ENTREVISTA

M. Lluïsa Geronès, presidenta de l'associació Àkan

Samuel Gutiérrez

A l'associació gironina Àkan, de suport i acollida als immigrants, es viu amb molta preocupació la retallada de drets que contempla el nou avantprojecte de llei d'estrangeria. La seva presidenta, M. Lluïsa Geronès, catedrática jubilada de llengua i literatura catalana, no s'està de denunciar i alçar la veu davant de les noves injustícies que la llei preveu. Per solidaritat humana i cristiana, Àkan és una aposta agosarada per les persones immigrants, una història d'amor i d'acompanyament, també de patiment i de dolor, des de la convicció que «un somriure sincer, una paraula d'ànim, poden canviar la vida d'una persona».

—Com ha estat rebut al si de l'Associació Àkan l'avantprojecte de llei d'estrangeria que es debat actualment al Parlament espanyol?

—L'avantprojecte ha estat rebut amb preocupació perquè afecta les persones a qui nosaltres intentem ajudar, i perquè un tant per cent altíssim de la gent ajudada està en situació irregular. Alguns de nosaltres hem estat implicats en lluites passades pels drets humans, i, ara, en el terreny en què ens movem, amb aquest avantprojecte es torna a plantejar una qüestió de reconeixement de drets humans. També hem pensat que ens faria falta molt de valor per continuar afrontant la realitat i fent de ressò, d'altaveu, de les problemàtiques per les quals passen les persones immigrants.

—Per què creieu que, des de les administracions públiques, la immigració és percebuda sistemàticament com a problema i no com a enriquiment (i els immigrants com a xifres, més que no pas com a persones)?

—Els immigrants han contribuït a aquest país en diferents aspectes, que evidentment han millorat la nostra situació i, a la vegada, ens han abocat a nous reptes que hem d'afrontar com a societat. Penso que en temps de crisi segons quins discursos són especialment perillosos. No entenc com alguns polítics cauen en aquests paranyos, o és que tot plegat simplement és rendible electoralment. Francament, trobo a faltar uns polítics que ens expliquin sincerament el moment difícil que vivim, que ens proposin possibles solucions respectuoses amb les diferents capes socials, que se'ls vegi lliurats al bé comú, amb dedicació plena a fer-nos anar endavant com a societat. El tractament de la immigració és un mirall de tantes altres coses que em parlen d'una societat i d'una classe política amb déficits considerables.

—Què és el més greu de la retallada de drets que preveu l'avantprojecte?

—L'avantprojecte afecta fortament drets i llibertats. Crec que és especialment greu l'impediment de no poder-se empadronar si no es té permís de residència. Per a nosaltres, en el dia a dia de la immigració, sabem com és de vital poder accedir a

«Si Europa és capaç de penalitzar la solidaritat és que està malalta»

la targeta sanitària i a l'educació. Cal tenir present que a Àkan treballem d'una manera integral amb la persona immigrada, atenent tot tipus de circumstàncies, però també intentant vehicular la vida de les persones. Si la salut és important, ja no diem l'educació. Nosaltres hi hem apostat fortament. Part dels nostres esforços se centren a formar les persones. Nosaltres ho fem personalment, però també els animem a fer els cursos de capacitació professional i acadèmica que es puguin fer. El nostre projecte ha optat per l'educació. Què passarà a partir d'ara? No ho sé, però penso que és un error molt gran, una falta de perspectiva important.

—Quina ha estat la vostra experiència amb els immigrants sense papers?

—Vam crear Àkan perquè volíem ajudar persones que tinguessin problemes per dur endavant la seva vida. Ens preocupava el sofriment, i va arribar la immigració. A partir de la circumstància de

cada u volem oferir un projecte de vida, anar resolent els seus problemes, de tot tipus, i anar bastint un projecte. Per això creiem que l'educació és tan important, perquè significa el progrés com a persones. Oferim orientació per millorar, animem a l'esforç per aconseguir els objectius, ens comprometem amb la seva vida, acompanyem, els do-

nem iniciativa perquè vagin essent autònoms, optimisme perquè sabem el mal que provoquen les visions negatives i no deixem de repetir que sense voluntat és impossible arribar a res. Cal tenir un somni i treballar durament per aconseguir-lo. Tot això no és una feina senzilla, de vegades demana un veritable treball d'orfebre per restaurar la vida. Però aquest és el nostre compromís.

—En quin sentit el patiment dels immigrants que heu acollit ha estat també el vostre patiment?

—Un dels nostres immigrants acollits diu que ha estat adoptat, que per això ara fa tan bona cara! El patiment ha estat la nostra creu. No és fàcil posicionar-se davant del sofriment. Jo he patit, i pateixo,

molt. Hi ha aquella frase de l'abbé Pierre que deia: «Si tu pateixes, jo ho passo fatal.» Moltes vegades, en dir que pateixo, em diuen que no ho faig bé. Conec la frase: ni tan a prop que no la distància es perdi, ni tan lluny que no ens mostrem poc sensibles al dolor de l'altre. En tot cas, penso que es necessita molt d'estómac per veure com un home viu sense sostre, com no té res per menjar, com viu amb la por de ser detingut perquè no té papers, com no veu futur enlloc, com la família en origen no té res i demana avui sí i demà també... Hem vist la malaltia, la pobresa extrema, les morts, les persecucions polítiques allà, la vida d'aquí, l'abandó, el fred de la nit, la desesperança, la prostitució, els maltractaments, les presons... Hem vist un rosari immens de sofriments. Com acompanyar sense patir? Si he de ser sincera, penso que ens oferim, amb tot el que som, amb tot el que voldríem ser, mancats també nosaltres mateixos, pobres en tants sentits.

—Com creieu que poden afectar els immigrants les mesures restrictives, cada vegada més exigents, proposades des del Govern?

—Hi ha una retallada de drets i llibertats. El tema de l'empadronament que hem citat, greu! També és preocupant que no puguin accedir als sistemes públics d'ajuda a l'habitatge si no tenen un permís de residència de llarga durada. Ens perpetua a nosaltres, els qui ajudem, perpetua el nostre esforç i perpetua el patiment. Tothom sap les dificultats que tenim tots per accedir a l'habitatge. Cada vegada que posem un obstacle fem que d'altres s'ha-

gin d'esforçar més i més per fer possible la dignitat de poder viure sota d'un sostre. Potser nosaltres som molt sensibles a aquest tema perquè Àkan ajuda sobretot a persones que no poden accedir a una habitació i viurien al carrer. I el carrer, el carrer és molt dur!

—En algun moment s'ha parlat també de penalitzar la solidaritat... Què significaria això per a vosaltres?

—És una qüestió d'estómac. Penalitzar la persona que ajuda! Es pot anar a dormir tranquil després d'això? Ja no hi ha paraules, si algú és capaç de fer això, Déu n'hi do, no m'agradaria estar en el seu cor ni en la seva pell. Per a nosaltres significaria més dosi de valor, de lliurament, més esforç, i, essent sincera, més pregària. La meua mare, molt gran, em va dir aquest estiu: «Europa està malalta.» Acabava de saber els pocs euros que van pagar a un romanès, amic de la família, i acabava de conèixer en boca d'aquest romanès la mala situació d'alguns països de l'Est. Si Europa és capaç de penalitzar la solidaritat, Europa està malalta.

—Quines alternatives proposeu a les mesures previstes a l'avantprojecte de llei? Papers per a tothom?

—Garanties per als drets de la persona, vingui d'on vingui, mirada sobre les dures realitats d'on procedeixen les persones que immigren, parlar obertament de la seguretat europea i de les dificultats de vida en altres continents, veure el món de manera integral, reflexió sobre la realitat directa i acció conseqüent.

—I papers per a tothom?

—No és un tema de papers per a tothom, va molt més enllà. I tots hi hem de contribuir. Crec molt en la participació de tothom a la societat, no crec en una societat que deixem en mans dels polítics o de les administracions, crec que el dia a dia és fruit de la participació de tots, deure dels ciutadans, més enllà de les problemàtiques pròpies.

—A la llum de la fe, com a entitat cristiana que sou, com valoreu el paper de l'Església en l'acollida i l'acompanyament dels immigrants?

—Sempre penso que podem ser més agosarats, anar més enllà, i que en el món dels posicionaments no hauríem d'estar mai inactius, mirar, reflexionar, dir, actuar. És una fórmula que no passarà mai. Hi ha un treball immens de moviments eclesials per acollir immigrants. Jo he vist, aquest hivern passat mateix, treballar molt durament per afrontar la crisi. Penso que en podem estar contents i s'ha de dir. Hi ha un treball de base immens, les jerarquies han de recollir el treball de base, ajudar-lo, donar els instruments i l'acompanyament perquè es pugui continuar fent, i millorar encara. La immigració és tot un repte. Ens hi va el dia a dia, però sobretot ens hi va el futur. Jo la veig com una feina de construcció del Regne. Aquest estiu vaig rellegir un llibre de Gustavo Gutiérrez on explica que quan Joan Pau II va anar a Llatinoamèrica una parella li va dir: «Sant Pare, tenim fam!» Cal afegir-hi alguna cosa més? Tota vida no és una resposta a algunes preguntes que traspassen el sentit de l'existència? Nosaltres tenim el tresor immens de la vida de Jesús, la vida compromesa de Jesús, estel i brúixola alhora.

AJUDA L'ESGLÉSIA. SI POTS, VIATJA AMB NOSALTRES.
SI NO, FES-NE DIFUSIÓ

PETITS PELEGRINATGES

Organització tècnica

relitur viatges GC 1045 D

SANTA TERESA DE JESÚS AMB ESTADA A FÀTIMA

DEL 14 AL 20 DE SETEMBRE

SANT IGNASI DE LOIOLA I SANT FRANCESC XAVIER

DEL 7 A L'11 D'OCTUBRE

LOURDES

DEL 16 AL 18
D'OCTUBRE

GRANS PELEGRINATGES 2009

Organització tècnica

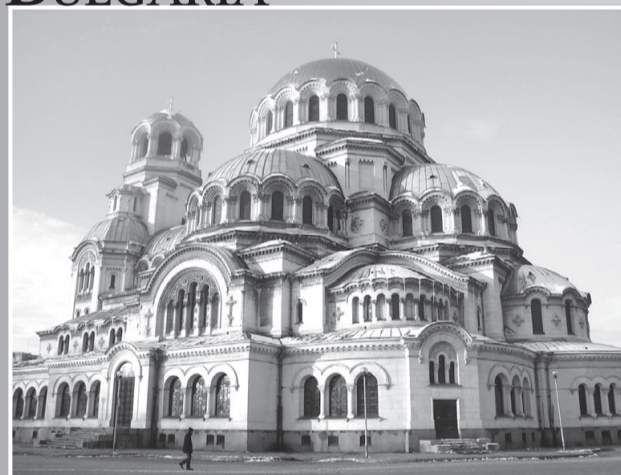
Ruth Travel GC 1478

CROÀCIA I MEDJUGORJE

DEL 28 DE SETEMBRE AL 6 D'OCTUBRE

BULGÀRIA

DEL 20 AL
27 D'OCTUBRE

TERRA SANTA

DEL 28 DE DESEMBRE AL 4 DE
GENER DEL 2010

PLACES LIMITADES.

PER A MÉS INFORMACIÓ

ASSOCIACIÓ D'AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA

COMTES DE BELL-LLOC, 67-69 • 08014 BARCELONA,

TEL. 934 092 700 • FAX 934 092 775 • CORREU ELECTRÒNIC: AMICS@AMICSCC.CAT

església en el món

Vaticà

Benet XVI il·lustra el secret per obrir el món a la llum de Déu

■ Posa com a exemple sant Ot, mestre de vida interior

Zenit

Ciutat del Vaticà

Benet XVI va explicar el dimecres 2 de setembre el secret amb el qual el cristià pot obrir el món a la llum de Déu: una «vida interior» oberta als altres. Va ser la conclusió a la qual va arribar en l'audiència general, celebrada a l'Aula Pau VI, en la qual va presentar la figura de sant Ot, abat del monestir de Cluny, i va recuperar les seves catequisis sobre grans autors cristians del primer mil·lenni. Quan va evocar la vida i espiritualitat d'aquest «reformador bonhomí» francès del segle IX, va reconèixer que la seva «visió del món pot semblar força allunyada de la nostra, i, malgrat tot, la d'Ot és una concepció que, davant de la fragilitat del món, valora la vida interior oberta a l'altre, a l'amor pel proïsme, i precisament així transforma l'existència i obre el món a la llum de Déu». El Papa va destacar la seva influència espiritual i sobretot la seva rica vida interior, la seva bondat i la seva joia.

Ot va néixer pels volts de l'any 880 al centre de França, prop de Tours, i, encara

El Papa celebrà la audiència en el aula Pablo VI.

infant, el seu pare el va consagrar al sant bisbe Martí. Fascinat per les regles de sant Benet, Ot va ingressar en el monestir benedictí de Baume, per passar d'allà al de Cluny, del qual va ser abat entre els anys 927 i 942. El seu biògraf, el monjo Joan l'Italià, en destacava la virtut «de la paciència, el menyspreu del món, el zel per les

ànimes, el compromís per la pau de les Esglésies», va citar el Papa. «Grans aspiracions de l'abat Ot eren la concòrdia entre el rei i els prínceps, l'observança dels manaments, l'atenció als pobres, la correcció als joves, el respecte a la gent gran.»

Aquest amor a la interioritat, aquesta visió del món «com a realitat fràgil i precària de la qual cal desarrelar-se, una inclinació constant al desprendiment de les coses considerades com a font d'inquietud, una sensibilitat aguda per la presència del mal en les diverses categories d'hommes, una íntima aspiració escatològica», és «força allunyada de la nostra». El secret d'Ot, explica, és que «estimava la cel·la on residia, allunyat dels ulls de tot, preocupat per agrair només a Déu».

Això no obstant, va subratllar la seva alegria i la gran bondat de la seva ànima, «una característica de l'abat sant a primera vista gairebé amagada sota el rigor de la seva austeritat de reformador». «Era auster, però sobretot era bo, un home de gran bondat que prové del contacte amb la bondat divina. Ot, així ho diuen els seus coetanis, difonia al voltant seu la joia que l'omplia.»

Esperit de comunió en l'aniversari de la II Guerra Mundial

Benet XVI va demanar un «esperit de comunió» en la commemoració del 70è aniversari de l'inici de la II Guerra Mundial. Quan, al final de l'audiència, es va adreçar a un grup de pelegrins polonesos el Papa va fer al·lusió al conflicte que va esclatar amb la invasió de Polònia per part de l'exèrcit alemany. Benet XVI va subratllar la necessitat, encara avui, de reconciliació entre els pobles, perquè Europa pugui passar pàgina d'una vegada per sempre a aquesta tragèdia. En aquest sentit, va demanar que «l'esperit de perdó, de la pau i de la reconciliació prevalgui en els cors dels homes». «Europa i el món d'avui tenen necessitat d'un esperit de comunió. Construïm-la sobre el Crist i sobre el seu Evangeli, sobre el fonament de la caritat i de la veritat», va afegir el Papa. «A vosaltres aquí presents i a tots aquells que contribueixen a crear el clima de la pau, imparteixo de cor la meva benedicció», va acabar dient.

Unitat entre el Vaticà i la Conferència Episcopal Italiana

SIC / Ciutat del Vaticà

No hi ha contraposició entre el Vaticà i la Conferència Episcopal Italiana, ha aclarit el portaveu vaticà tot desmentint interpretacions de mitjans informatius després de les acusacions llançades contra el director del diari catòlic italià *Avvenire*. El pare Federico Lombardi, s.j., director de l'oficina d'informació vaticana, va fer públic un comunicat en l'edició del 2 de setembre de *L'Osservatore Romano*, després del sever atac personal contra dino Boffo, director del diari *Avvenire* de la Conferència Episcopal Italiana, per part de *Il Giornale*, diari de la família del primer ministre Silvio Berlusconi. Boffo va ser acusat per *Il Giornale* en un editorial del director Vittorio Feltri, de no tenir prou pes moral per criticar el cap de govern. «És evident que hi ha acord entre la Santa Seu i l'Església a Itàlia, en el respecte de les respectives competències, i hi ha un contacte freqüent i un coneixement i afecte profund per part del cardenal secretari d'Estat i el president de la Conferència Episcopal Italiana», va aclarir el portaveu vaticà.

En setmanes anteriors, el diari dirigit per Boffo va publicar articles molt crítics tant sobre la vida personal de Berlusconi com sobre la política d'immigració del govern. El debat es va endurir per les acusacions de caràcter personal contra el director

d'*Avvenire*, Dino Boffo, llançades per *Il Giornale*. Finalment, Boffo va presentar la seva dimissió «irrevocable» i «amb efecte immediat» perquè «no puc acceptar que contra el meu nom es dugui a terme durant dies i dies una guerra de paraules que angoixen la meua família i, sobretot, deixa cada vegada més atònits els italians».

Per la seva banda, Gian Maria Vian, director de *L'Osservatore Romano*, va reivindicar en una entrevista a *Il Corriere della Sera* la decisió del diari del Vaticà de no escriure ni una sola línia sobre la vida privada de Berlusconi per considerar que, el seu diari, de caràcter internacional, no té com a objectiu entrar en polèmiques o detalls del panorama polític italià. Així mateix, Vian considerava que alguns editorials d'*Avvenire* de les darreres setmanes eren exagerats en matèria d'immigració. A aquestes diferències es va referir el P. Lombardi en el seu comunicat.

D'altra banda, Benet XVI i el president de la Conferència Episcopal Italiana, el cardenal Angelo Bagnasco, van tenir una conversa en la qual el Papa va valorar el servei de l'episcopat després de la polèmica sorgida entre *Il Giornale* i *Avvenire*. Segons la nota, en el transcurs de la conversa «el Sant Pare ha demanat notícies i judicis sobre la situació actual i ha expressat afecte, gratitud i apreciació pel compromís de la Conferència Episcopal Italiana i del seu president».

SUD-ÀFRICA

L'Església es prepara per al Mundial 2010 de Sud-àfrica

Zenit / Pretòria

L'Església catòlica a Sud-àfrica vol «contribuir a la seva manera» a l'èxit del mundial de futbol que tindrà lloc en aquest país africà el juny i juliol del 2010. Per això, ha llançat la campanya «Church on the ball», tot animant totes les diòcesis del país a posar en marxa iniciatives d'acollida als visitants estrangers i d'impuls a la pastoral de l'esport, entre altres. Una d'elles va ser la participació en una conferència del Ministeri d'Esports el juny passat, en la qual responsables eclesials van presentar els seus projectes d'evangelització de l'esport.

Per als bisbes sud-africans, el Mundial de Futbol «representa una oportunitat de mostrar la vitalitat del catolicisme africà», i conviden les comunitats locals a prestar-se voluntàries per acollir els grups que visitaran el país. Segons explica un dels responsables de la campanya, Toni Rowland (Delegació Família i Vida de la Conferència Episcopal), «és indubtable que el Mundial de Futbol 2010 tindrà un gran impacte en la societat sud-africana en molts aspectes, i no només l'econòmic». I adverteix: «Seria una llàstima que només el món secular, els mitjans, les empreses turístiques, hi estiguessin presents.» Rowland explica que la Conferència Episcopal ha tingut molt en compte les iniciatives que els bisbes alemanys van posar en marxa durant el Mundial 2006, especialment pel que fa al servei religiós en diverses llengües, les preocupacions pastorals i les relacions ecumèniques. A més, espera que aquest esdeveniment serveixi per «unir les famílies» al voltant dels partits, i que no quedi només per als homes als pubs i tavernes. «Els joves i els homes, que acostumen a estar menys implicats en les parròquies, podrien sorprendre's pel fet de veure la seva Església interessada per una cosa secular, i cal esperar que això els animi a participar en l'hospitalitat i d'alguna manera d'atenció pastoral.»

L'Església mostra també, d'altra banda, la seva preocupació pels efectes negatius que el Mundial pot portar, especialment pel que fa a fenòmens com ara la prostitució i la droga.

VATICÀ

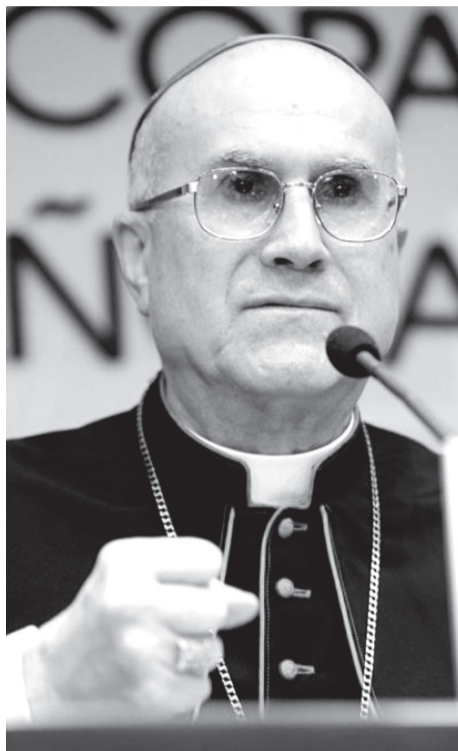
Benet XVI no fa «marxa enrere» en el Vaticà II

■ Ho assegura el cardenal Bertone davant dels rumors apareguts a la premsa

Zenit

Ciutat del Vaticà

El col·laborador més proper de Benet XVI ha desmentit els rumors promoguts per mitjans de comunicació que asseguren la intenció del Pontífex de fer «marxa enrere» en el camí d'aplicació del Concili Vaticà II. El cardenal Tarcisio Bertone, *s.d.b.*, secretari d'Estat, en una entrevista concedida a l'edició italiana de *L'Osservatore Romano* del 28 d'agost, aclareix debats sorgits per revelacions de suposats documents, desmentits pel Vaticà, interpretats com una tornada enrere per part del Papa, sobretot en matèria litúrgica. «Per comprendre les intencions i l'acció del govern de Benet XVI cal remuntar-se a la seva història personal — una experiència variada que li ha permès passar per l'Església conciliar com a autèntic protagonista — i, un cop elegit Papa, al discurs d'inauguració del pontificat, al discurs que va dirigir a la Cúria romana el 22 de desembre del 2005 i als actes concrets que ha volgut i firmat», comença

El cardenal Bertone va ser entrevistat per «L'Osservatore Romano».

dient el purpurat. «Totes les altres elucubracions i rumors sobre presumptes documents de marxa enrere són pura invenció, segons un clíxé presentat contínuament amb obstinació.»

El cardenal cita «unes quantes instàncies del Concili Vaticà II que el Papa ha promogut constantment amb intel·ligència i profunditat de pensament». En particular, «la relació més comprensiva instaurada amb les Esglésies ortodoxes i orientals, el diàleg amb el judaisme i amb l'islam, amb una atracció recíproca, que ha suscitat respostes i aprofundiments mai registrats abans, purificant la memòria i obrint-se a les riqueses de l'altre». «I, a més, m'agrada subratllar la relació directa i fraterna, i també paterna, amb tots els membres del col·legi episcopal en les visites *ad limina* i en totes les altres nombroses ocasions de contacte.»

El purpurat recorda també «la pràctica que ha emprès d'intervencions lliures en les assemblees dels Sínodes dels Bisbes amb respostes puntuals i reflexions del mateix Pontífex». «No oblidem tampoc

el contacte directe instaurat amb els superiors dels dicasteris de la Cúria romana amb els quals ha restablert trobades periòdiques d'audiència.»

Pel que fa a la «reforma de l'Església» el cardenal Bertone considera «que és per damunt de tot una qüestió d'interioritat i santedat». Per aquest motiu, assegura, el Papa es concentra a recordar «la font de la Paraula de Déu, la llei evangèlica i el cor de la vida de l'Església: Jesús, el Senyor conegut, estimat, adorat i imitat». Per això està a punt en aquests moments el segon volum del llibre *Jesús de Natzaret*.

Quant a les intervencions del Papa sobre la Cúria romana, el cardenal explica que, en el temps que fa que exerceix el pontificat, Benet XVI «ha realitzat setanta nomenaments de superiors dels diferents dicasteris» vaticans, sense comptar bisbes ni nuncis del món. En aquest sentit, anuncia per a ben aviat «nomenaments importants» en els quals hi haurà representades «les noves Esglésies: Àfrica ja ha ofert i oferirà candidats excel·lents», afirma. El purpurat adverteix davant l'error d'atribuir al Papa tots els problemes que experimentalment l'Església en el món i totes les declaracions dels seus representants. «Una informació correcta exigeix que cadascú s'atribueixi la pròpia responsabilitat pels fets i les paraules, sobretot quan contradiuen obertament les ensenyances del Papa», recorda als periòdistes.

SUISSA

Elegit el nou secretari del Consell Mundial d'Esglésies

Zenit / Ginebra

El teòleg i pastor noruec Olav Fykse Tveit ha estat elegit secretari general del Consell Mundial d'Esglésies (CME). Tveit és el setè secretari general de l'organització ecumènica i el més jove d'ençà que Willem A. Visser't Hooft liderés el CME durant el procés de formació i després de l'assemblea constitutiva de l'organisme fa sis dècades. «Realment sento que aquesta tasca és una crida de Déu. Sento que tenim molt a fer plegats», va dir Tveit en les seves paraules d'acceptació. Des del 2002, el reverend Olav Fykse Tveit ocupa el càrrec de secretari general d'Ecumenisme i Relacions Internacionals del Consell d'Esglésies de Noruega.

Tveit és membre de la Comissió de Fe i Constitució del CME i de la mesa de directors i el comitè executiu del Consell Cristià de Noruega. Va ser prèviament secretari de la Comissió sobre Doctrina de l'Església de Noruega (1999-2000), i de la Comissió de Relacions Església-Estat (2001-2002). És pastor de l'Església luterana de Noruega i va ser rector a Haram, diòcesi de Møre, del 1988 al 1991, i capellà militar durant l'any de servei nacional obligatori del 1987 al 1988. Tveit succeirà el secretari general sortint, el reverend Samuel Kobia, que ja havia informat al comitè central el febrer del 2008 que no aspirava a un segon termini en el càrrec. Kobia ha estat secretari gene-

ral del CME des del gener del 2004.

El CME agrupa 349 esglésies, denominacions i comunitats d'Esglésies en més de 110 països i territoris d'arreu del món que representen més de 560 milions de cristians, incloses la majoria de les Esglésies ortodoxes, gran quantitat d'Esglésies anglicanes, baptistes, luteranes, metodis-

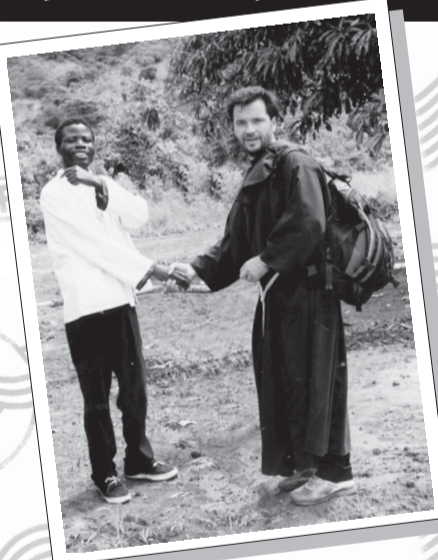

Olav Fykse Tveit.

tes i reformades, així com moltes Esglésies unides i independents. Si bé la majoria de les Esglésies fundadores del CME eren europees i nord-americanes, avui la majoria es troben a Àfrica, Àsia, el Carib, Amèrica Llatina, l'Orient Mitjà i el Pacífic.

L'Església catòlica no forma part del CME, però col·labora amb les seves institucions, concretament ho fa la Comissió de Fe i Constitució. Aquesta col·laboració té lloc en particular amb el Consell Pontifici per a la Promoció de la Unitat dels Cristians, des de fa gairebé 44 anys.

Saps què sent un missioner quan rep notícies de casa?

APADRINA UN MISSIONER

Amb la teva aportació, ells o elles i encara més persones llegiran CATALUNYA CRISTIANA cada setmana

Marqueu amb una "x" les vostres preferències:

Preu d'una subscripció missionera: **Amèrica i Àfrica: 217,06 €**
Àsia i Oceania: 290,38 €
Missioner **Missionera**
 (Es pot mantenir correspondència)

Nom i cognoms
 Adreça
 Població Província C.P.

FORMA DE PAGAMENT:

Adjunto xec nominatiu Domiciliació bancària
 Titular Data
 Entitat Oficina DC Compte

Envieu aquesta butlleta a: CATALUNYA CRISTIANA
 Comtes de Bell—Iloc, 67—69, 08014 Barcelona — Tel. 934 092 810 — Fax 934 092 820

ESPANYA

Mons. Manuel Monteiro de Castro s'acomiada amb una missa solemne

■ El nunci apostòlic deixa la seva missió a Espanya després de nou anys de servei

SIC
Madrid

L'arquebisbe Mons. Manuel Monteiro de Castro es va acomiadar el 30 d'agost, després de nou anys com a nunci a Espanya, amb una celebració eucarística solemne a la madrilenya basílica pontifícia de Sant Miquel, per assumir a partir d'aquest moment al Vaticà el nou encàrrec de secretari de la Congregació per als Bisbes.

La missa, presidida per Mons. Monteiro de Castro, fou concelebrada per deu bisbes, entre ells l'arquebisbe castrense d'Espanya, Mons. Juan del Río; l'arquebisbe coadjutor de Sevilla, Mons. Juan José Asenjo; el bisbe de Bilbao i vicepresident de la Conferència Episcopal Espanyola, Mons. Ricardo Blázquez; el bisbe de Canàries, Mons. Francisco Cases; el bisbe d'Osca i Jaca, Mons. Jesús Sanz i l'auxiliar de Madrid, Mons. César Franco. A la missa va

assistir, entre altres personalitats, l'exambaixador dels Estats Units a Espanya Eduardo Aguirre.

Durant l'homilia, allarg de la qual es va emocionar diferents vegades, Mons. Monteiro de Castro va apuntar que la «proximitat a Déu ens fa volar ben alt» i que el bon cristià ha d'actuar en la seva vida de «manera coherent amb la fe». «El cristià s'ha de deixar revestir per Déu», va assenyalar, i també va subratllar que a alguns fidels els «costa» la unió amb Déu.

Després de la celebració de la missa d'acomiadament, Mons. Manuel Monteiro de Castro va ex-

Mons. Monteiro de Castro es trasllada al Vaticà.

posa de manifest que la seva tasca diplomàtica i pastoral a Espanya de representant del Papa ha estat valorada per l'Estat espanyol. En aquest sentit, es va preguntar si el fet de tenir totes dues distincions no significava «que el Govern i el Vaticà han valorat la meua feina».

A més, el fins al moment nunci es va mostrar «molt content» pels nou anys que ha passat a Madrid, des d'on es traslladarà a Roma com a secretari de la Congregació per als Bisbes. El 20 d'agost passat, Benet XVI va nomenar nou nunci apostòlic d'Espanya i del Principat

d'Andorra l'arquebisbe Renzo Fratini, que també cobrirà l'encàrrec d'observador permanent de la Santa Seu davant l'Organització Mundial del Turisme, amb seu a Madrid.

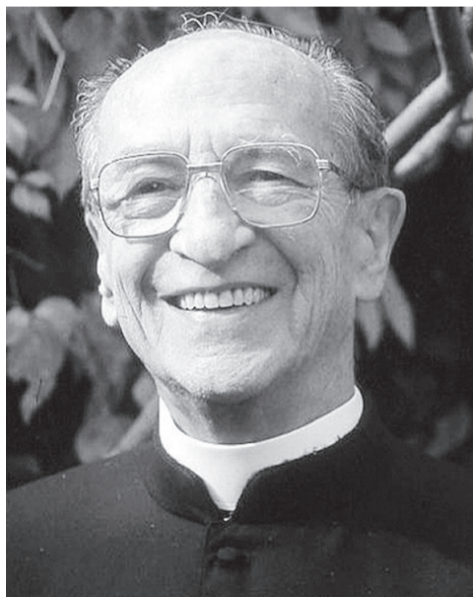
plicar als periodistes que el fet que el Govern li hagi concedit fa uns dies la Gran Creu de l'Orde del Mèrit Civil, que s'uneix a la que ja té de l'Orde d'Isabel la Catòlica,

Mor el sacerdot Jesús Urteaga

SIC / Madrid

El 30 d'agost va morir a Madrid el sacerdot, escriptor i periodista Jesús Urteaga Lloidi als 87 anys. El conegut com a «sacerdot de la televisió» va ser fundador i director de la revista *Mundo Cristiano* i escriptor d'obres d'espiritualitat com *El valor divino de lo humano, Dios y los hijos, Ahora comienzo o Los defectos de los santos*.

Jesús Urteaga, sacerdot de la prelatura de l'Opus Dei, va desenvolupar la seva tasca en quatre camps: la seva tasca pastoral, la premsa, la televisió i com a escriptor de llibres espirituals. La seva faceta periodística va començar a la televisió el setembre del 1960, quan va ser contractat per

TVE per participar a l'emissió religiosa d'*El día del Señor*. Un any després es va fer càrrec del programa per a adolescents *Sólo para menores de 16 años*, més conegut pel lema «Sempre alegres per fer feliços els altres», que es va mantenir cada setmana a la pantalla fins al setembre del 1966. Fins al 1970 va fer l'espai *Habla contigo Jesús Urteaga*. El 1965 li van atorgar el Premi Nacional de Televisió Espanyola.

El 1963 va fundar la revista *Mundo Cristiano*. A aquest magazine d'informació general amb inspiració cristiana hi va estar vinculat, primer com a director durant més de trenta anys i després com a asses-

sor. Al camp editorial, també va fundar i dirigir a Ediciones Palabra les col·leccions de llibres «Folletos mc» (en l'actualitat «dBolsillo mc»), «Juvenil mc», «Libros mc», «Documentos mc», «Biografías mc», «Testimonios mc», «Estudios Palabra», «Mundo y Cristianismo», així com la col·lecció més completa que s'ha fet a Espanya sobre la família, anomenada «Hacer Familia».

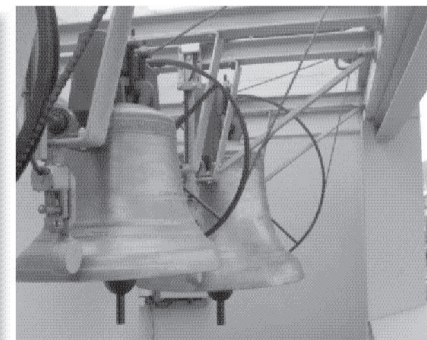
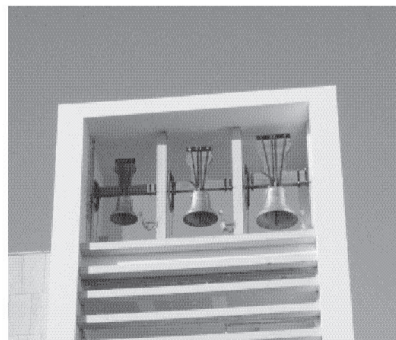
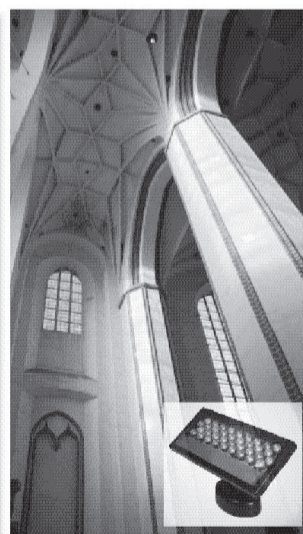
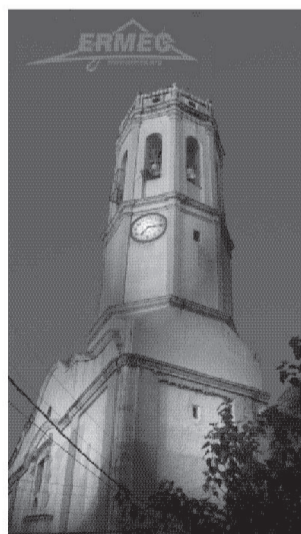
Va iniciar la seva tasca pastoral quan va ser ordenat sacerdot als 26 anys, el 1948. Durant dos anys va ser consiliari de la joventut universitària d'Acció Catòlica de Madrid. El 1951 es va fer càrrec de la direcció espiritual del Col·legi Gaztelueta, a Las Arenas (Biscaia), primer col·legi de l'Opus Dei a Espanya.

Del 1959 al 1966 va desenvolupar el càrrec de vicerector de la basílica pontifícia de Sant Miquel, a Madrid. Va ser representant de la Santa Seu al Congrés Unió Internacional dels Organismes Familiars (Madrid 1961). Va realitzar una intensa tasca sacerdotal, va predicar a gent de tota condició social, va fer conferències i cursos de recés i va dedicar molt de temps a impartir direcció espiritual. Jesús Urteaga Lloidi va néixer a Sant Sebastià el 7 de desembre del 1921. Era llicenciat en Dret, doctor en Dret Civil per la Universitat de Madrid el 1953, i doctor en Sagrada Teologia el 1957, a la Universitat Lateranense de Roma.

AUTOMATIZACIÓN Y RESTAURACIÓN DE CAMPANAS Y CAMPANARIOS
ILUMINACIÓN LED INTERIOR Y EXTERIOR

RELOJERÍA MONUMENTAL
ESCULTURAS MUSICALES

ERMEC, S.L.
C/ Francesc Teixidó, 22
P. E. Granland, Badalona Sur
08918 Badalona
Barcelona (SPAIN)

Tel. (+34) 902 450 160
Fax (+34) 902 433 088
ermec@ermec.org
www.ermec.org

ERMEC, S.L. - MADRID
C/ Segasta, 8, 1ª Planta
28004 Madrid
SPAIN

bilbao@ermec.com
portugal@ermec.com

ESPANYA

El Gmà. Rafael, copatró de la Jornada Mundial de la Joventut

■ Set bisbes el proposen a la carta pastoral «Cerqueu el rostre de Déu»

Rosa María Jané Chueca
Palència

El proper 11 d'octubre serà canonitzat el germà Rafael Arnáiz, monjo trapenc traspassat als 27 anys al monestir de Sant Isidre de Dueñas. El 31 d'agost passat es presentava en aquest mateix monestir una carta pastoral titulada *Cerqueu el rostre de Déu*, escrita per set bisbes vinculats d'una manera o altra a la figura del Gmà. Rafael; Francisco Gil Hellín, arquebisbe de Burgos, ciutat natal del Gmà. Rafael; José Ignacio Munilla, bisbe de Palència, on es troba la Trapa del futur sant; Ricardo Blázquez, bisbe de Bilbao, va ser el prelat de Palència que va fer la postulació del Gmà. Rafael; Rafael Palmero, bisbe d'Oriola-Alacant, sent bisbe de Palència va nomenar el tribunal que ha estudiat el miracle que ha servit per a la canonització; Francisco Cerro, bisbe de Coria-Cáceres, va fer la seva tesi doctoral sobre el jove trapenc; Manuel Sánchez, bisbe de Mondoñedo-Ferrol, originari de Palència és un gran coneixedor del Gmà. Rafael, i Gerardo Melgar, bisbe d'Osma-Soria, natural de Palència, en va seguir el procés de canonització com a vicari general de la diòcesi.

Els bisbes adrecen la seva carta a «tots els joves, en edat i/o esperit», i destaquen que «confiem que el germà Rafael ens acompanyi com un dels "copatrons" de la trobada mundial de la joventut, perquè tots els joves del món puguin conèixer l'obra de déu en aquest jove del segle XX. No fos cas que "els de casa" desconeguéssim el tresor que tenim a la vora, i que hagin de venir de lluny a obrir-nos els ulls! Apropem-nos al Gmà. Rafael, peregrinem a la Trapa de Sant Isidre de Dueñas per pregar davant de la seva tomba, llegim-ne els escrits i siguem-ne difusors de la vida i testimoni...».

Els prelats han escrit aquesta carta pastoral amb tres intencions molt clares: donar a conèixer els escrits del Gmà. Rafael, il·luminar i enfortir l'espiritualitat dels joves cristians, i arribar «als allunyats de l'Església; als que els costa creure, però busquen Déu amb una consciència recta, i també als que no hagin tingut l'oportunitat de rebre una educació cristiana però desitgen conèixer el cor de Déu». «Com se li acut a un jove estudiant d'arquitectura, destacat en els estudis, ben plantat i admirat per les noies, membre d'una família benestant, "sepultar-

La presentació de la carta va tenir lloc al monestir de Sant Isidre de Dueñas.

se" en l'anonimat d'una vida tan amagada, austera i humil?», es demanen els bisbes. I responen: «Era un jove que s'havia deixat atrapar per Déu, i per això, no parava de buscar-lo. Però no pensem que el germà Rafael no tenia defectes. Era una persona molt sensible, i això tenia i té avantatges i inconvenients. La seva gran sensibilitat cap al proïsme el feia molt afectuós, compassiu i solidari, però potser l'inclinava a ser massa condescendent.»

En la carta s'assenyala un detall important: «Rafael no va dur a terme el seu discerniment quedant-se "tancat"; tot al contrari, es va incorporar a diverses associacions catòliques, a més de fer anualment els exercicis espirituals. En altres paraules, Rafael no va estar sol i es va saber recolzar en el mitjans espirituals que Déu va posar al seu abast.» Els bisbes expliquen que el Gmà. Rafael va prendre la decisió ferma de consagrar la seva vida a Déu, en un ambient de contemplació i clausura, de pregària i de silenci, de treball i de joiosa penitència. «El germà Rafael va saber correspondre a aquesta vocació amb una generositat total, encara que a vegades en plena desolació.»

Els prelats escriuen que «el Gmà. Rafael té una missió profètica davant dels joves d'avui. Considerem que Rafael és un model no només per als joves d'edat, sinó també per als "entrats" en anys, però joves d'esperit, que proven de refermar el seu seguiment a Crist; i també per als madurs desencantats i desil·lusionats». Per això, assenyalen les característiques de l'espiritualitat i el missatge del Gmà. Rafael: recerca del rostre de Déu, el despreniment, la fasciació per Jesucrist, el seu amor per l'Eu-

caristia, Maria com a referència, el seu amor filial a l'Església, la pregària d'intercessió per a tothom, l'ofertament de la seva malaltia i el seu patiment, i la seva santedat alegre.

Els bisbes estan convençuts que el Gmà Rafael és un referent per als joves i que la seva vida «és una crida viva al que Déu ens vol dir avui. Una figura que

ens recorda que Déu ens vol tal com som, certament; però... ens "somnia" diferents! (...) El Gmà. Rafael és un model de gran actualitat per a nosaltres, perquè no es pren la seva relació amb Déu a la lleugera, sinó que és un "testimoni" amb un cor "ple" de Déu.»

Els set bisbes autors de la carta pastoral opinen que davant de la tendència a

reduir la pràctica religiosa a unes vivències esporàdiques, és molt important proposar-se l'ideal d'una amistat amb Crist. «El Gmà. Rafael va tenir les seves debilitats, però una de les grans lliçons que n'aprenem és el recurs ordenat als mitjans de gràcia.» Així, partint del seu exemple concret proposen el programa següent: fer pregària, freqüentar els sagraments, entrar en un grup cristià, buscar un director espiritual, formació, ser valent i generós, i viure obert per descobrir la pròpia vocació. Els prelats acaben la carta amb una crida molt clara: «Siguem autèntics com el germà Rafael! Als joves catòlics d'aquest segle XXI us toca remar contra corrent. No és fàcil ser autèntic en mig de tants reclams i temptacions contràries al camí de l'Evangelí. I, tot i això, no n'hi ha prou amb lamentar-se. (...) En realitat, qui no està disposat a abraçar la creu, no pot ser de Crist. (...) tant de bo es pugui dir al final de la teva vida el que avui diem del Gmà. Rafael: "Va viure i morir amb un cor alegre i amb molt d'amor a Déu."»

JOSÉ M. VIDAL, PRIOR DEL MONESTIR DE SANT PERE DE CARDEÑA

«La seva crida personal va ser abraçar-se a la creu»

A un mes de la canonització del Gmà. Rafael la família del Cister viu amb gran emoció la seva proclamació com a sant. Especialment es palpa aquest sentiment a Burgos, la terra natal del germà Rafael. Així ho reflecteix el prior del monestir de Sant Pere de Cardena, a Burgos.

—Com era el germà Rafael?

—Era una persona amb dots humans molt especials. Tenia una formació cristiana molt qualificada. Aquesta experiència de Jesús que ja viu a casa seva, de nen, encén en ell la crida de Déu i el duu a respondre el que Ell li demana. Només així s'entén la seva fidelitat. Rafael era una persona molt sensible, molt intel·ligent, amb una gran dosi de sensibilitat poètica que es reflecteix en els seus escrits. Era un jove amb un gust exquisit i una gran sensibilitat.

—En quin sentit és un referent per a la joventut?

—És un referent molt vàlid perquè va saber combinar la vida familiar i social amb la fe, amb una gran resposta a aquesta fe. Va viure un ambient de plena llibertat, amb amic que el podien haver desviat del seu camí, però ell va ser fidel a la seva crida. Rafael va ser capaç de compaginar vitalitat, el seu sentit de la bellesa i la vivència de la fe cristiana amb responsabilitat. Era un jove del seu temps, molt coherent. Rafael tenia una consci-

ència moral exquisida. Prendre l'opció d'entrar a la Trapa implica un tall radical amb els llaços que tendeixen a amarrar el jove a aquesta vida. Sense aquesta resposta de fe i de sensibilitat és difícil escoltar la crida de Déu.

—En la seva vida, dolor i patiment van de bracet amb l'alegria...

—Rafael, tot i el que li va tocar viure, era un jove molt alegre. Prenia els moments més dolorosos amb gran humor. La seva crida personal va ser abraçar-se a la creu, cosa que indica el seu gran amor al

Senyor. La seva actitud d'abandonament absolut reflecteix la seva gran maduresa interior.

—Com s'han de llegir els seus escrits?

—Els escrits del Gmà Rafael són un mirall, reflecteixen l'alçada espiritual de la seva vida, les seves passes interiors. Són escrits que no han perdut vigència.

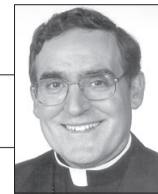
—Com viu la seva comunitat aquesta propera canonització?

—Ho vivim amb gran sentit, com una gràcia del Senyor, sobretot com una projecció i model per a aquesta joventut que vol ser generosa. Crec que la vida del Gmà. Rafael no deixa indiferent ningú. La seva vida curta i de creu no passa indiferent. Rafael és molt llegit i conegut. L'única parròquia dedicada al germà Rafael és a Burgos: té molta joventut i irradiació espiritual.

El Gmà. Rafael.

Paraula i vida

Lluís Martínez Sistach
Cardenal, arquebisbe de Barcelona**Present i futur d'un patrimoni valuós (i II)**

La inauguració del nou Hospital de la Santa Creu i Sant Pau i el trasllat dels serveis hospitalaris als nous locals deixa lliures els pavellons modernistes, que constitueixen un llegat de gran valor artístic i monumental. La seva futura destinació és una qüestió que interessa especialment els ciutadans i ciutadanes de Barcelona. També interessa a la diòcesi que ha estat present des dels inicis —ara fa sis segles— i en el desenvolupament d'aquesta institució.

La proposta que desitjo exposar, i que indico en sintonia amb la Fundació MIA (Molt Illustre Administració), que té la responsabilitat i la competència jurídica per decidir sobre l'ús futur dels pavellons modernistes, és que amb aquests es pugui donar una continuïtat i nous desenvolupaments a la dimensió assistencial i social que ha estat present sempre en aquesta institució, com també ha estat sempre molt present l'atenció a la dimensió transcendent i religiosa de la vida.

L'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau avui està incorporat a la xarxa pública de salut i col·labora amb les

altres institucions hospitalàries a l'assistència sanitària de la població de Barcelona i del país. Aquesta assistència ha fet uns molts notables progressos entre nosaltres.

Però no podem oblidar les greus necessitats que hi ha en l'àmbit sanitari a escala internacional, especialment al continent africà. Els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni assenyalen la sida i la malària com a grans impediments per al desenvolupament socioeconòmic de l'Àfrica, on s'estima que més de 25 milions de persones viuen amb sida i la malària afecta a més de 500 milions de persones, de les quals en moren aproximadament un milió anualment.

Per raons humanitàries, i més encara per motius cristians, és obvi que no podem romandre passius davant d'aquestes pandèmies. El Conveni Institucional de 1990, en relació amb el Projecte de rehabilitació del recinte històric modernista de l'Hospital, determina que el destí dels pavellons que integren el llegat del Sr. Pau Gil haurà de ser acordat unànime de les tres institucions presents a la MIA (Generalitat, Ajuntament de Barcelona i Església

Catòlica). I pel que fa als usos, aquests hauran de ser respectuosos amb els principis de l'humanisme cristià que ha estat la constant seguida a l'Hospital al llarg de la seva història.

En aquest sentit, penso que els destinataris dels pavellons hauran de contribuir, a més del manteniment d'aquestes joies arquitectòniques, que la MIA pugui destinar els recursos produïts als malalts pobres del país i del món, col·laborant a millorar la situació sanitària dels països més necessitats.

Penso també que tant la Generalitat com l'Ajuntament i el Capítol de la Catedral de Barcelona, que estan representats en la MIA, haurien de disposar de l'espai necessari per exposar el treball que estan realitzant en el camp social i cultural en bé de les persones, unint assistència sanitària i solidaritat.

Si som fidels a aquestes finalitats, em sembla que també farem honor a la història d'aquesta institució tan nostra i de la qual, amb raó, ens sentim agraïts a tots els qui la varen fundar i li han donat continuïtat en el temps.

Als quatre vents

Jaume Pujol Balcells
Arquebisbe de Tarragona i Primat**Caritat en la veritat**

He pogut llegir amb calma, aprofitant els dies de descans de l'estiu, la nova encíclica de caire social del papa Benet XVI, *Caritas in veritate*. El Sant Pare hi reprèn el fil de l'encíclica *Populorum progressio* de Pau VI, centrada en la temàtica del «desenvolupament» humà, integral i solidari. I ho fa des d'una nova perspectiva —una perspectiva teològica—, com a conseqüència de la comprensió de la persona humana tal com Déu, en Crist, l'ha revelat. L'Encíclica reflexiona sobre el desenvolupament humà, de tot l'home i de tots els homes i pobles, a la llum de conceptes com ara la vocació, el do, la lògica del do, la caritat, la veritat, la relacionalitat, la família i la fraternitat; conceptes que pertanyen a la tradició teològica però que, alhora, ens ajudaran a donar una nova perspectiva a la idea del desenvolupament humà.

«Les institucions per elles mateixes» —afirma el Papa— «no són suficients, perquè el desenvolupament

humà integral està per damunt de tot vocació i, per tant, comporta que s'assumeixin lliurement i solidàriament responsabilitats per part de tots.» El desenvolupament és una vocació, un encàrrec diví adreçat a totes les persones, creades a imatge i semblança de Déu en Crist. L'home cridat a viure la seva imatge divina —vocació— mitjançant una «caritat» que respongui a la «veritat» d'allò que ell mateix és —la «caritat en la veritat»—, essent, doncs —la veritat—, la llum i la guia de la caritat. La caritat sense la veritat esdevé sentimentalisme i manca de llum i força per a dur a terme la pròpia vocació. La caritat en la veritat és la principal força impulsora de l'autèntic desenvolupament de cada persona i de tota la humanitat. «Només amb la caritat, il·luminada per la llum de la raó i de la fe, és possible aconseguir objectius de desenvolupament amb un caràcter més humà i humanitzador.»

El Sant Pare recull en les seves reflexions, i al llarg de tota l'Encíclica, els grans principis de la doctrina social de l'Església: la dignitat humana, els drets humans, el bé comú, la participació, la subsidiarietat, la solidaritat i el destí universal dels béns.

Tot requerint la urgència de mesures adients per a afrontar la situació actual i demanant solucions noves, i urgint també la presència d'homes rectes sense els quals el desenvolupament és impossible, el text pontifici recorda la necessitat de la pregària, ja que «l'amor ple de veritat —*caritas in veritate*—, del qual procedeix l'autèntic desenvolupament, no és el resultat del nostre esforç sinó un do» de Déu, i posa en relleu una afirmació que recorre tota l'Encíclica: «La força més poderosa al servei del desenvolupament és un humanisme cristià, que vivifiqui la caritat i que es deixi guiar per la veritat, acollint l'una i l'altra com un do permanent de Déu.»

Tant de bo que, amb l'ajuda del Sant Pare i amb l'esforç de tots, aconseguim que la caritat autèntica vagi impregnant totes les realitats humanes.

La Bona Notícia també a internet

www.catalunyacristiana.cat

I ARA ENTRA A LA NOVA PÀGINA WEB DE CATALUNYA CRISTIANA I CONSULTA LA NOSTRA HEMEROTECA. HI TROBARÀS TRENTA ANYS DE PREMSA RELIGIOSA.

Catalunya Cristiana col·labora amb
www.flama.infoFLAMA
AGÈNCIA CRISTIANA DE NOTÍCIES

opinió

Punt de vista

L'aportació de l'Església catalana a la construcció del país

Catalunya és un país mil·lenari, però el cristianisme va començar a arrelar-hi fa cosa de dos mil anys. Si hi ha, doncs, una instància social que hagi intervingut en la construcció del país, aquesta és l'Església. Si hi ha un referent actiu i impulsor de la societat catalana, aquest és el cristianisme. Si hi ha un element que expliqui els eixos sobre els quals s'ha bastit la convivència, aquest és l'Evangeli.

Tanmateix, el passat no pot ser mai una excusa per oblidar el present i preparar el futur. Mirar enrere i comprovar l'enorme aportació del cristianisme a la història de Catalunya, no és suficient. Les arrels s'han de conèixer i reconèixer, en la mesura que són fonament i suport. Com va afirmar la carta pastoral dels nostres bisbes de l'any 1985, les arrels cristianes d'aquest país estan fora de dubte, i voler-les obviar seria llegir malament la història nacional. Ara bé, el cristianisme sempre es formula en termes d'esperança, i toca mirar endavant. De fet, és el que fa el país en l'avançada de la Diada.

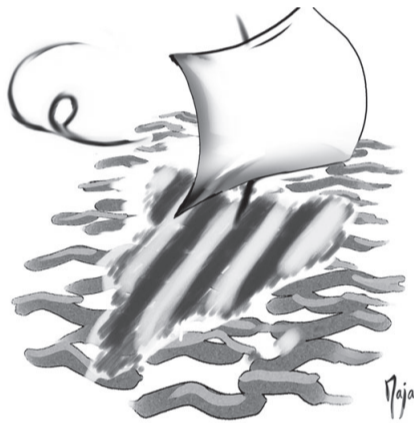
L'Església catalana no pot quedar immobilitzada davant la complexitat de la Catalunya del 2009. No podem viure anestesiats pensant que la nostra tasca és «una altra», que el nostre ideal és ser una societat paral·lela a la societat. Si això fos així, el Sant Pare no hauria publicat la seva tercera encíclica, *Caritas in veritate*, que ressegueix les grans problemàtiques ètiques que afecten l'economia i les societats contemporànies. Ens guien els conceptes evangèlics de llevat en la massa, de sal de la terra, de llum del món.

Per tant, la nostra primera aportació a la Catalunya

d'avui és viure eclesialment l'Evangeli de Jesús amb coratge i convenciment, sense blindar-nos i sense esdevenir fonedissos. El país necessita una Església forta en santedat i caritat, mare i amiga dels homes i dones que poblen la nostra terra, experta en humanitat i bella i lluminosa en les seves paraules, els seus gestos, la seva litúrgia. Un país *light*, sovint individualista i consumista, de valors volàtils, que combina el cofoisme i l'autoflagel·lació, mancat d'horitzons, ple d'indiferents i desencisats, necessita una Església que visqui la fraternitat, que s'expressi sense més prevencions que les que dicten el seny i la prudència, que digui una paraula sobre la pau, la justícia, la solidaritat, la defensa dels pobres i dels dèbils, que s'impliqui activament en els debats socials en curs. L'Església ha de parlar, humilment però amb fermesa, per tal que en el dia a dia sigui sembrada la Paraula de la vida, l'Evangeli de Jesús.

La segona aportació de l'Església catalana passa per refer la humanitat de moltes persones que viuen crisis personals profundes, que se senten mancades de força espiritual, que pateixen trencaments afectius dolorosos, que són víctimes de la crisi econòmica, que es troben immerses en la solitud i en l'abandó. L'Església ha de recollir el dolor del món i amorosir-lo amb el bàlsam de la fe i de l'amor que brollen de l'Evangeli. Amb simpatia i sensibilitat, l'Església ha de reproposar Déu com la font de sentit de la vida i de la mort. Amb fidelitat al país i a la seva gent, a la seva llengua i a la seva cultura, l'Església catalana ha de reproposar Jesús com el Déu encarnat en la història de cada home i de cada poble, també el nostre.

Bona Diada!

Armand Puig i Tàrrach
Degà-president de la Facultat
de Teologia de Catalunya

A propòsit de...

P-J Ynaraja
Capellà del Montanyà
(ynaraja@ynaraja.e.telefonica.net)

El sulhah

El 1955, el dia de l'Any Nou hebreu, uns quants joves iraquians van assaltar una cafeteria de Ramleh i van fugir deixant mort l'amo, pare de família, i ferits dos dels seus fills i un gendre... Així vaig acabar el meu article anterior i continuo avui des d'aquest context.

La justícia humana va empresonar el culpable, però amb això no n'hi havia prou, el *sulhah* havia de ser el darrer acte perquè regnés la pau. No es va tractar de cap improvisació, era el resultat de set anys de trobades preliminars. L'homicida va triar un intercessor, acceptat també per l'altra part. D'acord amb altres mediadors i amb participació de notables, es va decidir el lloc i el dia de l'acte. Uns eren musulmans, altres, jueus; i la família de la víctima, cristiana.

Al migdia, el rector P. Cremona, amb els fills i el gendre del difunt, s'hi van dirigir. També hi van anar altres familiars. Quan van arribar, hi van trobar molta gent, principalment notables de Natzaret, la població més important de l'entorn. Després d'una bona estona, es van presentar els delegats del culpable per demanar perdó als membres de la família ultratjada. Obtingut l'assentiment, l'intermediari va presentar un bastó amb un llaç blanc. Cadascun dels familiars hi van fer un nus en senyal d'acceptació. El bastó amb la banderola nuada es va fer arribar al culpable, que encara no s'havia fet visible. Amb un permís especial se li va permetre sortir de la presó. Es va presentar amb el bastó alçat, caminant amb un sol peu, senyal que venia en estat d'impotència física i moral i que estava en mans de la voluntat dels ofesos. Va ser el moment culminant de la cerimònia, veritablement impressionant. El fill gran de la víctima va contemplar l'assassí del seu pare i, plorant per dins, el va abraçar i besar. També ho van fer tots els altres. Només faltava el fill petit, de 13 anys, que cridava sanglotant: «No puc!» El rector era al seu costat. Va acompanyar la família els dies de la tragèdia i va recordar al noi que no havia de ser menys valent que els seus germans i que Jesús n'esperava un sí generós, encara que per a ell fos molt difícil. Finalment el culpable en va rebre el bés de pau. Tots els presents, uns 150, es va asseure a taula i van compartir un àpat a l'estil del seu país. Més de 15 plats d'entremesos de diferents viandes i després la carn i la fruita. Tot agafat amb les mans, com es feia abans. Després hi van haver discursos en àrab i en hebreu. Els van recordar que havien d'oblidar el passat i, arribat el cas, ajudar-se entre ells. El rector també es va pronunciar. Com a cristià, i les víctimes també ho eren, els va dir que si en les altres religions el perdó era glorificat i apreciat, en el cristianisme era un ensenyament i una obligació fonamental.

Tots els implicats i els àrbitres es van retirar a una estança propera i van firmar l'acord. No es va tenir en compte el preu de sang, es van regir pel que va establir el jutge. El pres hi va estar present en tot moment, caminant amb un sol peu i recolzat en els seus acompanyants. L'acte va concloure amb noves abraçades i petons que al fill petit li van costar més que als altres. Es va advertir al culpable que no es podia apropar a la població on va cometre el crim. L'acte va durar unes cinc hores, tots van tornar en pau cap a casa.

Si entre els cristians hi hagués un ritus semblant, segurament que no es perpetuarien els odis que pertorben la convivència i que dificulten la caritat. A més, la rancúnia no és pròpia del deixeble de Jesús, que va perdonar els seus botxins quan el van ajusticiar.

Saber escoltar

Projecte de vida

Quan volem bastir un edifici, demanem a l'arquitecte que ens faci un projecte. Si aquest conté les finalitats del local que pretenem construir, considerades les raons del tècnic i les esmenes raonables, s'estableix el projecte definitiu i es passa a la construcció de la casa.

La vida, en realitat, consisteix en un projecte. Els humans tenim els nostres anhels i volem realitzar-los. Ha de ser així, considerada la viabilitat del nostre projecte. Tot projecte requereix uns fonaments amb resistència per poder-se sostenir, puix ha de posseir la fermesa necessària per resistir els temporals i les riuedes. Jesús clou el Sermó de la Muntanya amb l'advertiment de la prudència, la virtut que permet obrar rectament i amb la vigoria necessària. La casa no es pot edificar damunt la sorra, on no es pot aixecar cap fonament, sinó damunt la roca que assegura la fermesa.

Els humans —pobres de nosaltres!— tenim, almenys de tant en tant, desigs i idees que tenen poca consistència. Són com de fum. Les nostres «cèl·lules grises», com diria el conegut detectiu, no es desvetllen i, en lloc d'un projecte, ens ofereixen un considerable

caos del qual no sortim indemnes. És difícil acceptar la repetida expressió, «entre cometes», que les meves determinacions són «el meu problema». No és bo restar presoner d'una idea o d'un sentiment que no funcionin o que facin actuar d'una manera incorrecta. Obrar així podrà ser nociu per als altres i per a mi mateix. He de fer servir el cervell per pensar rectament, per no fer mal a la meua ànima i per no neguitejar els altres. No és possible, a l'hora de decidir, deixar de banda el voler i la llei de Déu.

Per què tot això? Per una conversa en la qual apareixia que hi ha projectes que s'estavellen perquè o no són cap projecte o perquè són errats. Un bon amic, encara jove, referia la problemàtica que ens ocupa a un determinat nombre de joves —i de vegades «no tan joves»— que estableixen conviure sense casar-se, que no passen el que anomenen «prova per si funciona el viure en parella» i que, per tant, no assoleixen de tenir èxit en aquesta «prova». Només els resta l'amargor del fracàs. Ja ho va dir el Senyor: «La casa s'ha d'edificar damunt la roca.» Permeteu-me dir que la roca és Déu. I que sense Ell, són vans els nostres projectes. És així!

Joan Guiteras i Vilanova
Degà del Capítol Catedral
de Barcelona

Finestra a la vida

Victòria Molins,
s.t.j.

La carta no rebuda

Vaig tenir ocasió de veure l'ansia amb la qual els interns d'una presó esperaven la correspondència. Cadascú tenia l'esperança que el seu nom formés part d'aquell col·lectiu que anomenaven per lliurar-li missatges de l'exterior. Els qui vivim en llibertat ja fem poc ús de les cartes escrites amb sobre i segell, perquè tenim al nostre abast el correu electrònic que ha deixat cada vegada més en desús aquest altre mitjà de comunicació. L'SMS pels mòbils, o el correu electrònic des de l'ordinador, ha desplaçat aquella altra manera tan personal i tan íntima de comunicar-se com eren les cartes. És un signe més de les presses d'avui dia. Una carta té tot un cerimonial que comença amb el paper, l'estona que dediques a comunicar amb l'amic i acaba amb l'alegria de qui la rep, l'obre, la llegeix i veu entre línies tot allò que l'amic li vol dir en un espai limitat de paper. Recordo les cartes de la meua família quan vaig anar al noviciat, enyorava tant els pares i els germans. Una carta amb molts plects i moltes firmes de tota la família era un goig que avui ha estat substituït per la pressa d'unes línies a l'ordinador o un missatge d'una ortografia convencional que t'arriba reduït a la mínima expressió en el teu mòbil.

Els interns de les presons encara viuen a l'era de les cartes amb paper i sobre. Per això les reben amb tanta il·lusió, com si es tractés d'una abraçada de l'amic. He tingut ocasió de comprovar-ho aquest estiu amb les respostes dels meus amics quan han rebut cartes meves. L'alegria que manifestaven i el seu agraïment no es corresponia amb la senzillesa d'una simple carta.

Sento una profunda admiració per la tasca que actualment ha pres com una obligació ineludible la nostra estimada Sor Genoveva. La seva salut i la seva edat ja no li permeten lliurar-se als presos com ho ha fet durant molts anys. Però el seu amor incondicional i el seu compromís amb els més pobres i exclosos la porta a fer el que pot per ells. Cada matí se la veu amb una pila de cartes dels seus amics, responent-les una a una, enviant-los estampes i frases que els puguin fer bé o ajudar a passar una mica millor la solitud de la presó. Centenars de cartes que arriben cada dia a les presons i alegren els interns, sovint oblidats i tristos.

Sovint quan vaig pel seu despatx i la trobo escrivint malgrat el seu cansament, em llegeix algunes de les respostes que rep i puc endevinar la tendresa d'aquell home que se sap estimat i recordat.

Per això recordo amb molta pena aquell altre home que sempre es posava a la cua quan el funcionari repartia la correspondència, esperant que algú de la seva família o dels seus antics amics li enviés una carta. Però allò no havia passat mai i ningú no va animar d'aquella manera la seva solitud. Sempre esperant la carta no rebuda...

Si cerquem maneres de fer feliços els altres, aquesta n'és una molt adient. Conec un home a psiquiatria de Quatre Camins la màxima felicitat del qual és rebre postals de diferents llocs del món. Les col·lecciona. Quina alegria més senzilla i al nostre abast!

Zoom

Eduard Brufau

L'1 de setembre va fer 70 anys exactes del començament de la Segona Guerra Mundial. Per rememorar aquesta trista efemèride que va enfonsar Europa en la barbàrie els principals líders europeus es van reunir a la ciutat polonesa de Gdansk. En l'acte es van recordar els gairebé 50 milions de víctimes del conflicte, es van condemnar les ideologies que justifiquen el racisme i la neteja ètnica i es va advocar per una reconciliació entre els diferents països, especialment Alemanya i Polònia.

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
(llserrall@gmail.com)

Veritat, amor i llibertat

Quin és el paper del professor, com a investigador i intel·lectual cristià, en la Universitat i en la societat actual? En aquest camp d'autonomia universitària i de secularitat social, què hi afegeix el fet de ser cristià? La identitat de la fe religiosa, afecta els continguts de la recerca o la perspectiva d'apropament metodològic? Existeixen criteris externs a la nostra pròpia recerca, siguin creences o orientacions ètiques, que actuïn de fre i de censura? Les respostes varien segons quina sigui la definició de la Universitat o de la societat, així com de les relacions que entre elles estableixin.

Més enllà de les consideracions que ens mereixin aquestes qüestions, la investigació i la docència han d'enquadrar-se, per la seva pròpia dinàmica interna, en el joc de forces que generen la veritat, l'amor i la llibertat. Prescindir-ne, encara que només sigui d'una, implica destruir el conjunt i invalidar el resultat. Això fa que ser professor o professora tingui un requisit bàsic i indispensable: el coneixement d'un mateix, sense el qual és fàcil autoenganyar-se. D'aquí ve que santa Teresa de Jesús afirmés: «Coneixement propi és el pa amb el qual tots els aliments s'han de menjar.»

Veritat, amor i llibertat són punts de trobada on tothom, al marge de les creences, ens podem reunir. Des de l'òptica cristiana, aquests valors reflecteixen la Trinitat. Respectem el ritme de cada persona i el seu camí particular, però tenim la convicció que cadascun dels tres i els tres en conjunt desemboquen en el misteri de Déu.

Edith Stein escriu: «Déu és la veritat. I qui busca la veritat busca Déu.» Res de preconcepcions. Res de prejudicis que apartin de la realitat, d'allò que és. Res de voler forçar les coses per adaptar-les als interessos propis. Obrir-se als fets amb rigor intel·lectual, sense concessions, sense tancar-se en l'immediatisme, sense deixar d'acceptar la possibilitat de nous horitzons, fins i tot metafísics. La veritat

sense amor porta a l'academicisme. La veritat sense llibertat porta a la intransigència.

Karl Jung afirma: «Només en allò que el metge mateix es veu afectat, actua ell. Només el ferit guareix.» Investigació i docència són una tasca d'amor. Molt més enllà del que s'anomena intel·ligència emocional, l'amor consisteix en una experiència personal que acompanya el coneixement. Un cristià àrab em diu que ell creu en el número 100 dels noms de Déu, en dir que «Déu és amor» (1 Jn 4,8), característica no continguda en els 99 noms de Déu, tots els quals són força meravellosos. La passió per la recerca supera la fredor. L'amor sense la veritat porta a l'engany i la ficció. L'amor sense la llibertat porta a la dependència i a l'infantilisme.

Etty Hillesum escriu en el seu diari: «L'única seguretat sobre com s'ha de viure i què s'ha de fer només pot provenir de les fonts que bullen en les profunditats», on trobem el do de la llibertat, sense la qual no hi ha investigació ni docència honesta. Cal recordar que «on hi ha l'Esperit del Senyor hi ha la llibertat» (2 Co 3,17). El mateix Joan Pau II ha reconegut la llibertat acadèmica, que dinamita qual-sevol autoritarisme. L'exercici de la llibertat s'ha de contemplar en el conjunt de llibertat d'un col·lectiu. La llibertat sense la veritat és manipulació i caprici. La llibertat sense l'amor esdevé individualisme i manca de compromís.

Revelar la nostra pròpia identitat cristiana és una forma de no fer-la actuar a través d'actituds amagades i subterrànies a la vegada que es converteix en una prova d'honestedat, sempre que hi hagi veritat, amor i llibertat. Sense complexos ni proselitismes encoberts.

La poesia més curta de la literatura italiana, escrita per Giuseppe Ungaretti el 1917, em serveix per resumir l'essència de la tasca universitària: «M'illumino d'immenso.»

GESMOR

DES DE 1950

Servei permanent
24 hores
Ens desplaçem a domicili

Tramitació d'enterraments

En cas de defunció,
què s'ha de fer?
Truqueu al 902 11 65 93

Descomptes especials per a subscriptors,
parròquies i comunitats religioses

Esqueles a Catalunya Cristiana

Tel. 934 092 810

CARTES DEL LECTOR

■ A manera de resposta

Davant les declaracions d'Almodóvar com a resposta a una pregunta d'un intel·lectual italià, en les quals atacava el Papa, el president del Tribunal Vaticà, el professor Giuseppe Dalla Torre, pregunta al director de cinema si «determinat cinema vol reflectir la societat o incidir en la realitat social per modificar-ne els valors...».

Sense esperar la resposta del cineasta, que no la tindrà, el professor Dalla Torre va replicar a través del diari *Avvenire* que «l'Església catòlica és present a tots els contextos humans i certament coneix més bé com funciona el món». Així mateix, va assenyalar que els «fenòmens» als quals es va referir Almodóvar són casos «marginals, si es té en compte el total del planeta».

Segons el president del Tribunal Vaticà, llegint les afirmacions del cineasta «neix un dubte. Certa cinematografia vol ser un reflex de la societat o, en canvi, vol incidir en la realitat social per modificar-ne els valors ètics i la cultura?». Almodóvar no ha donat resposta, però per als qui seguim de prop el que passa a la nostra societat, especialment a l'espanyola, podem afirmar que és la segona. Sens dubte, la de Dalla Torre és una pregunta a manera de resposta.

ENRIC BARRULL CASALS
Girona

■ Guarició inexplicable

Hi ha hagut una nova guarició inexplicable a Lourdes, segons han explicat el bisbe i la malalta Antonietta Raco a *Avvenire*. La italiana, de 50 anys, paràlitzada des de l'any 2005, ha estat guarida d'una esclerosi lateral amiotròfica (ELA) arran d'una peregrinació a Lourdes aquest estiu.

Va ser tractada a l'hospital Le Molinette de Torí. Va passar el seu control mèdic el 24 d'agost i el professor Chiò va declarar que, des del punt de vista de la literatura mèdica, mai no hi ha hagut un cas de regressió de la malaltia, que es pot dir que és un esdeveniment extraordinari.

Raco va explicar que a Lourdes no va demanar un miracle, sinó que va pregar a la Mare de Déu perquè li donés la força de viure amb dignitat cada instant que li quedava (estava impressionada pels casos d'eutanàsia d'Itàlia) i també va

pregar per una nena del seu poble, Francavilla in Sinni, de 4 anys, que també patia d'ELA.

El bisbe el que recalca és que no va demanar una cosa personalitzada, més que la pau i la serenitat per viure bé la seva malaltia i també per la nena, i el Senyor li ha regalat no només la guarició sinó la pau per al seu marit i un canvi a tota la comunitat. Ara ella vol ser voluntària per ajudar els malalts com altres l'han ajudada. Els miracles en aquesta època són necessaris i, com deia Joan Pau II, són alhora una crida de l'home a la fe i un «signe» del poder i de l'amor de Déu.

CRISTINA CASALS MASSÓ
Esplugues de Llobregat

■ La història i el Sant Sudari

El que molt bé diu María Ferraz a la seva carta del 27 d'agost sota el títol *La ciència i el Sant Sudari* coincideix amb la tesi de Juan Manuel Igartúa, *s.i.* La radiació misteriosa que va produir la imatge hauria alterat l'estat del carboni-14 del teixit.

El Papa ha dedicat un any al Sant Sudari de Torí. Cal esperar que, amb aquest motiu, oferirà en pro de la seva autenticitat el formidable testimoni de la història, que no apareix a la carta de María Ferraz.

Llegiu *Historia de la Sábana Santa*, de Manuela Corsini de Ordeig, posada al dia amb les darreres troballes. Aquesta senyora va ser directora del Centre de Sindonologia de València.

Diguem, per als qui no coneixen aquest llibre, que recull la història de la Síndone pas a pas. Resulta aclaridor que aquesta estupenda relíquia aparegués a Lirey, a mans del comte de Charny, de l'Orde del Temple, condemnat a morir a la foguera per ser templari, juntament amb Jacques de Molay el Gran Mestre.

Felip IV de França, cobdiciós de les pertinences d'aquest orde, la va emprendre contra els seus Cavallers; i aquests es van oposar lògicament a la incautació que consideraven completament injusta. És natural que amaguessin el parador de la seva joia més preciosa: el Sant Sudari.

Almenys el fill de Godofredo de Charny estava força informat de la procedència i de la legitimitat de la possessió de la relíquia pertanyent a l'Orde

Templari, cosa que sense cap mena de dubte miraria d'ocultar. Per això, la família i altres, per enterbolir qualsevol sospita, van fer creure que Godofredo havia mort a la batalla de Poitiers; però això suposaria que aniria batallant als seus setanta-cinc anys!, cosa inversemblant.

La mort a la foguera de Godofredo i de Jacques de Molay estan ben documentades. Però caldria sospitar quin secret amagaven; d'aquí l'interès familiar per confondre fins i tot aquesta mort per ordre reial...

VICENTE PALACIOS
Barcelona

■ Els pares, responsables

Molts es lamenten de la societat que hem creat i s'esgarriren davant de crims comesos per menors, delinqüents sexuals amb perversió d'adult. La principal responsabilitat de la insatisfacció en tots els ordres, però, recau sobre els pares. És habitual que consenteixin als seus fills tots els seus desitjos, de vegades per evitar una enrabiada. L'orgull pot niar així en els nens, perquè no se'ls ensenya a renunciar.

Creixeran descontents i seran consumidors sense restriccions, promouran una joventut promíscua, aficionada a la pornografia, assídua a les pràctiques antinatalistes i que acceptarà l'avortament com a mal menor, com ja passa, un acte menys nociu que la contaminació d'un riu. Qui des de nen no ha après a renunciar es torna egoista, sense amor, tirà.

Molts, en els primers anys d'escola, no saben recitar un Parnostre ni fer el senyal de la Creu, i de Déu; de vegades, no saben absolutament res, però coneixen el nom de tots els jugadors del seu equip de futbol favorit o els afanys dels seus ídols televisius.

Els pares es disculpen dient que això és tasca del catequista i dels professors de religió, i no saben que si l'ensenyament religiós no comença a casa des de la infància, la fe no perdurarà després i esdevindrà indiferència religiosa, decadència moral. Volem veure temps millors? Comencem per l'educació dels nens.

PILI S. MONTALBÁN
Piera

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Confessar o no?

—Fa uns mesos vaig tenir una conversió gran i el desig de deixar tota la vida passada i començar cap al bé i com si res no hagués passat. Confio en la misericòrdia de Déu i en el sagrament de la penitència que Jesucrist va instituir. Fa uns mesos volia fer una confessió general, però se'm va indicar que només havia de dir els pecats que no havia explicat en confessions anteriors. A una confessió que vaig tenir amb un sacerdot, per vergonya i por de ser excomulgat, no vaig explicitar els meus pecats anteriors. El sacerdot em va absoldre dient el següent: «T'absolc de tots els teus pecats passats, fins i tot aquells que no vas voler esmentar per vergonya o respecte humà...» Ara no vull posar en discussió la potestat d'aquell sacerdot, però em ronda pel cap la culpa d'haver amagat allò que em va fer vergonya confessar tot i que n'estigui penedit. El meu dubte és si realment he de dir aquests pecats, o m'abandono a la confiança que ja vaig ser absolt d'aquestes culpes...

—Diu el salmista: «Mentre amagava el meu pecat, el pes se'm feia insuportable... però així que el vaig reconèixer, vaig experimentar un gran alleujament.» Com he comentat en altres consultes, la confessió dels pecats greus, a banda de formar part constitutiva del sagrament de la penitència, aporta grans beneficis a la salut psicològica i espiritual. La seva consulta posa en evidència que no té la consciència tranquil·la i que cal posar-hi solució. Una cosa és oblidar manifestar un pecat en la confessió, cosa fàcil si es tracta d'una falta venial, però una altra ben diferent és callar, amagar un pecat greu i no presentar-lo a la misericòrdia de Déu. No deixa de ser un acte de desconfiança al perdó de Déu.

La norma de l'Església és clara: han de manifestar-se en confessió tots els pecats mortals comesos i que s'han identificat després d'un examen de consciència diligent. El sacerdot en qüestió, si efectivament li va dir el que vostè explica, ha de posseir un poder superextraordinari del qual no disposem la resta de capellans. El camí correcte és, més aviat, animar-lo a confessar sense cap por aquests pecats que va callar i que li oprimeixen la consciència. I tingui clar que cap sacerdot l'excomulgarà per apropar-se a la confessió com a expressió del seu esperit de conversió i el seu desig de tornar al camí recte. Parli amb franquesa i humilitat en la seva propera confessió, digui tot el que li surti del cor (ningú no pot coartar la seva llibertat d'expressió) i veurà com de tranquil es queda.

• Si voleu enviar les vostres consultes al Dr. Mateo, podeu adreçar-vos a: elconsultori@hotmail.com www.balmesiana.org apartat de correus 121 25620 Tremp (Lleida). Cal indicar sempre «Consultori».

■ Davant la dictadura del relativisme

A una de les darreres catequesis del Papa a Castelgandolfo, sobre la figura de sant Joan B. Maria Vianney, va advertir que si en temps del sant Rector d'Ars es vivia «la dictadura del racionalisme» avui vivim «la dictadura del relativisme». El racionalisme va ser inadequat perquè no va tenir en compte els límits humans transformant la raó en Déu; el relativisme contemporani va més enllà, mortifica la raó, perquè sosté que no es pot conèixer res més enllà del camp científic positiu.

El Papa va demanar als sacerdots —em sembla important recordar-ho— que, com el rector d'Ars, compleixin el

compromís pastoral del sacerdot, que ha d'estar íntimament unit amb Crist quedant-se i alimentant-se d'Ell contínuament.

Algú em pot preguntar: «I els laics, què?» Un president anterior de la Generalitat de Catalunya acaba de publicar un article d'opinió en un mitjà de gran difusió que es titula *IVA* (idees, valors i actituds), en el qual diu: «Mai no s'ha edificat res ambiciós i durador sobre la sorra del relativisme.» Ell ho ha practicat i ho practica; no dic que Jordi Pujol ens hagi de servir d'exemple, però l'afirmació endevina la tecla.

JESÚS D. MEZ MADRID
Girona

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions
(CICLE LITÚRGIC B; FERIAL I) TEMPS DE DURANT L'ANY

(Salteri: setmana 4)

SETEMBRE

13. DIUMENGE

XXIV de durant l'any, Verd. Lectures: Isaïes 50,5-9a / Salm 114 / Jaume 2,14-18 / Marc 8,27-35

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Joan Crisòstom, b. i doctor; Felip.

14. DILLUNS

L'Exaltació de la Santa Creu (F), Vermell. Lectures: Nombres 21,4b-9 (o bé: Filipencs 2,6-11 / Salm 77 / Joan 3,13-17 (Vic: Aniv. ord. episc. bisbe Romà Casanova), Blanc.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Crescenci, mr.; Santes, Ròsula, mr.

15. DIMARTS

La Mare de Déu dels Dolors (MO), Blanc. Lectures: 1 Timoteu 3,1-13 / Salm 100 / Joan 19,25-27 (o bé: Lluç 2,33-35)

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Nicomedes, mr.; Santes, Caterina de Gènova, viuda.

16. DIMECRES

Sant Corneli i Sant Cebrí (MO), Vermell. Lectures: 1 Timoteu 3,14-16 / Salm 110 / Lluç

7,31-35

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, beat Víctor III, p.; Santes, Edita, vg.

17. DIJOUS

Fèria, Verd. Lectures: 1 Timoteu 4,12-16 / Salm 110 / Lluç 7,36-50. Si es vol: Sant Robert Bel-larmino (MLI), Blanc. Vic: Dedicació de la Catedral (catedral, S / diòcesi, F), Blanc.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Pere d'Arbuès, prev. i mr.; Santes, Coloma, vg. i mr.; Ariadna, mr.; Hildegarda de Bingen, ab.

18. DIVENDRES

Fèria, Verd. Lectures: 1 Timoteu 6,2c-12 / Salm 48 / Lluç 8,1-3

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Josep de Cupertino, prev.; Ferriol, mr.; Santes, Sofia, mr.; Irene, mr.

19. DISSABTE

Fèria, Verd. Lectures: 1 Timoteu 6,13-16 / Salm 99 / Lluç 8,4-15. Si es vol: Sant Gener (MLI), Blanc. Barcelona: Santa Maria de Cervelló (MO), Sant Feliu de Llobregat i Terrassa (MLI), Blanc. Tarragona: Aniv. ord. episc. bisbe Jaume Pujol, Blanc.

Comentari de la PARAULA

Xavier Rodríguez, s.j.

«I vosaltres qui dieu que sóc jo?»

A Jesús, igual que ens passa a tothom, l'interessa i l'importa el que la gent pensa i opina d'ell. «Qui diu la gent que sóc jo?»... I els deixebles informen Jesús del que opina la gent. Que si Joan Baptista, que si Elies, que si algun dels profetes antics...

La vertadera pregunta transcendental no és què opina la gent en general. La pregunta veritablement existencial és: «i vosaltres qui dieu que sóc jo?». Quina és la teva vivència, la teva experiència, la teva opinió personal sobre Jesús. Tu què hi dius?!

A qui s'ha trobat amb Jesús, a qui n'ha tingut una experiència vivencial, tard o d'hora li demanen que parli com a testimoni, com a persona implicada... Quin grau d'implicació tenim tu i jo amb Jesús? Jesús, per a tu, és un tema a discutir i a debatre o és un misteri per viure i que transforma? Dit d'una altra manera, quan em pregunten sobre Jesús responc amb generalitzacions o el meu jo i la meua vida queden implicats i compromesos en la resposta?

De tota manera, per conèixer veritablement Jesús cal acompanyar-lo en moments d'intimitat i de glòria però també en moments difícils, foscos i de patiment. Per això Jesús prohibeix que els deixebles diguin qui és... Encara no coneixen del tot Jesús. Els cal acompanyar-lo, ni que sigui fugint, en el dolor i patiment de la Passió. Tot això que viuran, juntament amb la fonamental vivència de la resurrecció, farà que els deixebles es converteixin en veritables testimonis.

Demaneu-li a nostre Senyor que tant les nostres paraules com la nostra vida vagi esdevenint progressivament una veritable professió de fe. Tu ets, Jesús, el Messies, l'enviat de Déu.

LECTURES BÍBLIQUES

Diumenge XXIV de durant l'any

Lectura primera

Is 50,5-9a

He parat l'esquena als qui m'assotaven

Lectura del llibre d'Isaïes:

El Senyor Déu m'ha parlat a cau d'orella i jo no m'he resistit ni m'he fet enrere: he parat l'esquena als qui m'assotaven i les galtes als qui m'arrencaven la barba; no he amagat la cara davant d'ofenses i escopinades. El Senyor Déu m'ajuda: per això no em dono per vençut; per això paro com una roca la cara i sé que no quedaré avergonyit. Tinc al meu costat el jutge que em declara innocent. Qui vol pledejar amb mi? Compareguem plegats. Qui vol ser el meu acusador? Que se m'acosti. Déu, el Senyor, em defensa: qui em podrà condemnar?

Salm responsorial

114

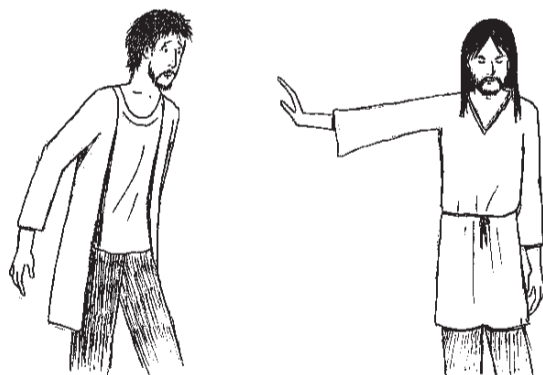
Estimo de tot cor el Senyor:
el Senyor ha escoltat la meua súplica,
ha escoltat el meu clam
així que l'invocava.

R. Continuaré caminant entre els qui viuen,
a la presència del Senyor.

M'envoltaven els llaços de la mort,
tenia davant meu els seus paranys,
i dintre meu l'angoixa i el neguit.
Vaig invocar el nom del Senyor:
«Ah, Senyor, salveu-me la vida.» **R.**

El Senyor és just i benigne,
el nostre Déu sap compadir.
El Senyor salvaguarda els senzills,
jo era feble i m'ha salvat. **R.**

Ha alliberat de la mort la meua vida,

Glòria Monés

els meus ulls, de negar-se en el plor,
els meus peus de donar un pas en fals.
Continuaré caminant entre els qui viuen,
a la presència del Senyor. **R.**

Lectura segona

Jm 2,14-18

Si no hi ha obres, la fe tota sola és morta

Lectura de la carta de sant Jaume:

Germans meus, si algú deia que té fe i no ho demostra amb les obres, de què li serviria? A un home així, la fe el podrà salvar? Suposem que algun dels nostres germans o germanes no tinguessin ni vestits ni l'aliment de cada dia, i algú de vosaltres li digués: «Ves-te'n en pau, abriga't bé i alimenta't», però no li donés res del que necessita, quin profit els faria? Doncs, amb la fe passa igual: si no hi ha obres, la fe tota sola és morta. Tu dius que tens la fe, jo tinc les obres. Doncs bé, si pots, demostra'm, sense les obres, que tens fe, que jo, amb les obres, et demostraré la meua fe.

Al-leluia

Ga 6,14

Déu me'n guard de gloriar-me en res
que no sigui la creu del Senyor.
En ella, és com si el món fos crucificat per a mi
i jo per al món.

Evangeli

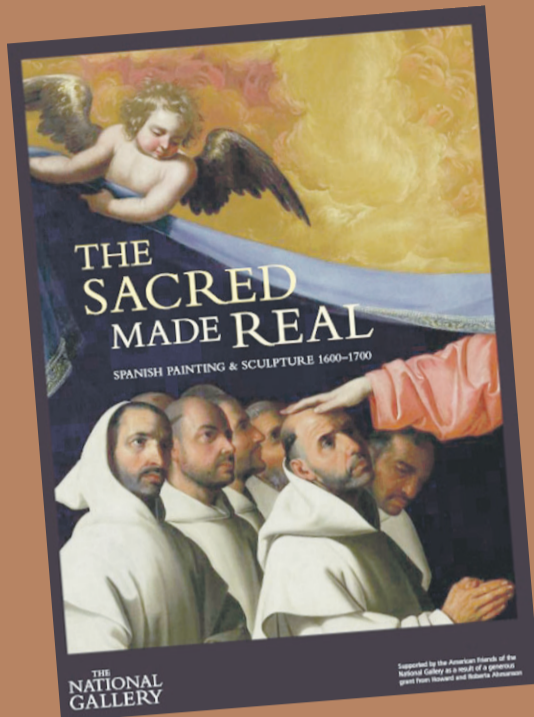
Mc 8,27-35

Vós sou el Messies...
El Fill de l'home ha de patir molt

Lectura de l'evangeli segons sant Marc:

En aquell temps, Jesús, amb els seus deixebles, se n'anà als poblets de Cesarea de Felip, i pel camí preguntava als seus deixebles: «Qui diuen la gent que sóc jo?» Ells li respongueren: «Uns diuen que sou Joan Baptista, d'altres, que sou Elies, d'altres que sou algun dels profetes.» Llavors els preguntà: «I vosaltres, qui dieu que sóc?» Pere li respon: «Vós sou el Messies.» Ell els prohibí severament que ho diguessin a ningú.

I comença a instruir-los dient: «El Fill de l'home ha de patir molt: els notables, els grans sacerdots i els mestres de la Llei l'han de rebutjar, ha de ser mort, i al cap de tres dies ressuscitarà.» I els ho deia amb tota claredat. Pere, pensant fer-li un favor, es posà a contradir-lo. Però Jesús es girà, renyà Pere davant els deixebles i li digué: «Fuig d'aquí, Satanàs! No penses com Déu, sinó com els homes.» Després cridà la gent i els seus deixebles i els digué: «Si algú vol venir amb mi, que es negui ell mateix, que prengui la seva creu i m'acompanyi. Qui vulgui salvar la seva vida la perdrà, però el qui la perdi per mi i per l'Evangeli, la salvarà.»

L'EXPOSICIÓ «ALLÒ SAGRAT FET REAL» REUNEIX EMBLEMÀTIQUES DE LA PINTURA I L'ESCUPTURA ESPANYOLA

La National Gallery de Londres aposta pel Segle d'Or espanyol

Redacció

«Es van crear per impressionar els sentits i commoure l'ànima...» Amb aquestes paraules suggeridores presenta la National Gallery de Londres les obres d'art que a partir del 21 d'octubre centraran —mai més ben dit— totes les mirades dels visitants al prestigiós museu britànic. Amb el títol *Allò sagrat fet real*, la National Gallery ha decidit apostar fort per una selecta exposició d'obres que reuneix el millor de la pintura i l'escultura espanyoles del segle XVII. La mostra, que exposa per primera vegada peces, sobretot escultures, que abans no havien estat objecte d'una gran exposició a l'estranger, és una aposta clara i ambiciosa del museu britànic per l'art religiós del Segle d'Or espanyol.

Obres mestres de Zurbarán o Velázquez seran exposades al costat de talles policromades extraordinàries, la majoria de les quals es continuen venerant avui dia als monestirs, esglésies i processons. Aquesta exposició reuneix algunes de les millors representacions de temes cristians com la Passió, la Immaculada Concepció o

imatges de sants. I és que a l'Espanya de la Contrareforma molts ordes religiosos, com els dominics, els cartoixans o els franciscans van desafiar pintors i escultors a infondre vida als temes sagrats. Amb això es proposaven inspirar tant la devoció cristiana com l'emulació dels sants. Com a conseqüència, però, pintors i escultors del Segle d'Or espanyol es van submergir plenament en el corrent hiperrealista, fins i tot amb un cert esperit competitiu, per veure quina de les dues arts aconseguia un realisme més gran.

Enfocament hiperrealista

Un dels objectius principals de la mostra serà precisament demostrar que l'enfocament hiperrealista dels pintors del Barroc espanyol es recolza, clarament, en un coneixement, i en alguns casos en la pràctica directa de l'escultura. Un exemple paradigmàtic és el *Crist crucificat*, obra mestra de Zurbarán, que viatja a Europa per primera vegada en 50 anys, i que aconsegueix sobre llenç un efecte escultòric sorprenent. «L'art religiós de l'Espanya del segle XVII —afirmen els organitzadors de l'exposició— va cercar el realisme amb un zel i una genialitat indestructibles.» Aquesta exposició presenta la idea que, lluny de ser arts independents, «la pintura i l'escultura estaven molt unides en una relació d'interdependència».

La mostra *Allò sagrat fet real*, el comissari de la qual serà Xavier Bray, es podrà visitar del 21 d'octubre del 2009 al 24 de gener del 2010 i estarà dividida en diferents seccions: *La recerca del realisme*, *Retrats policromats*, *Un cadàver en èxtasi: sant Francesc*, *El dolor contemplat*, *Sala de profundis* i *Meditació sobre la Crucifixió*. Entre les obres exposades destaquen crucifixos policromats o talles de fusta de Francisco Pacheco, Juan de

«Mare de Déu de la Misericòrdia», 1634. Francisco de Zurbarán (1598-1664).

© 2009 Foto Imagen M.A.S. Cortesia del Museu de Belles Arts de Sevilla.

Mesa, Zurbarán, imatges de la Immaculada Concepció de Montañés, Pacheco, Velázquez i visions de sants d'Alonso Cano. Les peces reunides al museu britànic es

caracteritzen per intentar donar vida a personatges històrics com Jesucrist, la Mare de Déu, sant Francesc o sant Joan de la Creu. Gotes de sang a l'esquena, ferides als peus i als genolls, marques de rascades o els cabells esvalotats són alguns dels detalls que destaquen en aquestes escultures seleccionades. També cal destacar l'ús que es fa en alguna talla d'ulls de vidre, en un intent d'apropar-se al màxim a la realitat.

Obres mestres

Una de les obres estrella de la mostra serà la *Mare de Déu de la Misericòrdia*, de Zurbarán, procedent del Museu de Belles Arts de Sevilla, que s'exposarà al

costat d'una talla magnífica de Sant Bru, de Montañés, procedent del mateix museu. També obres molt destacades són el cap de *Sant Joan de Déu*, del Museu de Belles Arts de Granada; l'*Ecce Homo*, de Gregorio Fernández, o el quadre extraordinari de Velázquez *Crist després de la flagel·lació*

«Crist baró de dolors», 1673. Pedro de Mena (1628-1688).

Convent de les Descalces Reials, Madrid. © 2009 Foto Gonzalo de la Serna. Cortesia de Patrimoni Nacional, Madrid.

«Sant Joan de Déu», sobre 1655. Alonso Cano (1601-1667)

© Foto Imagen M.A.S. Cortesia del Museu de Belles Arts de Granada.

Una proposta ben s...

Aurora Pérez Santamaría*

L'exposició que se celebrarà a la National Gallery de Londres (*Allò sagrat fet real: Spanish Painting & Sculpture 1600-1700*) (del 21 d'octubre del 2009 fins al 24 de gener del 2010, com manifestació de la cultura espanyola, vol ser una conversa entre aquestes cultures. La proposta és ben suggeridora, i això és el que més m'agrada de la cultura espanyola, l'anomenat «Segle d'Or» religiós coincideix amb la Contrareforma. És un període d'art religiós van ser nombrosíssims ordes religiosos, per als seus monestirs i esglésies parroquials, amb la intenció de renovar el Concili de Trento pel que fa a les imatges i el sentiment religiós i mantenir la devoció dels fidels, onant o impactant. Per a això, es passa de segons els casos, sense oblidar els recursos artístics. D'aquí «allò sagrat fet real».

D'entre la iconografia religiosa d'aquesta època, la vida i passió de Crist, i l'exemple de penitències, èxtasis o martiris. Tot això es troba

OBRES
DEL SEGLE XVII

ery de bel nyol

«La Crucifixió», 1627.
Francisco de Zurbarán (1598-1664).
© The Art Institute of Chicago. Robert A. Waller Memorial Fund (1954.15)

«Crist jacent» (detall), 1625-1630.
Gregorio Fernández (sobre 1576-1636).
© 2009 Foto Imagen M.A.S. Cortesia del Museu Nacional del Prado, Madrid.

«Crist després de la flagel·lació contemplat per l'ànima cristiana»,
probablement 1628-1629.
Diego Velázquez (1599-1660)
© The National Gallery, London.

contemplat per una ànima cristiana, pertanyent a la National Gallery de Londres. En total la mostra comptarà inicialment amb setze talles policromades juntament amb setze quadres. Es contempla també la possibilitat d'incloure-hi alguna talla de gran rellevància, com la *Immaculada*, de Montañés i Pacheco, o la *Dolorosa*, de Pedro de Mena. Amb tot, com que es tracta d'«objectes

de culte diari», la presència d'aquestes obres a Londres encara no està assegurada. Com a complement a l'exposició principal, la National Gallery també oferirà a la sala 1 una mostra en la qual s'exploren els aspectes tècnics de l'elaboració de les escultures policromades, del tallat detallista a l'aplicació del guix i el toc final de la pintura, que torna a l'escultura «real».

«Sant Joan de la Creu», 1675.
Francisco Antonio Ruiz Gijón (1653-vers 1721)
© Imatge cortesia de Board of Trustees, National Gallery of Art, Washington, DC, Patrons' Permanent Fund (2003.124.1)

«Sant Francesc de Borja», 1624.
Juan Martínez Montañés (1568-1649).
Església de l'Assumpció, Sevilla.
© 2009 Foto Imagen M.A.S. Cortesia de la Universitat de Sevilla.

uggestidora

Gallery *The Sacred Made*
700 (Allò Sagrat Fet Real:
des del 21 d'octubre d'en-
esta el seu comissari Xavier
dues manifestacions artísti-
en una etapa brillant de l'art
», que des del punt de vista
s una època en la qual els
ns, tant per part dels princi-
i convents, com per cate-
de seguir les directrius del
s que havien de revifar el
fidels tot sorprenent, emoci-
la sublimació al patetisme,
teatral quan es consideren

apa, destaquen la Immacu-
dels sants, amb les seves
oba representat en aquesta

exposició que promet ser de gran originalitat i qualitat.

El seu mèrit més gran és, segons la nostra opinió, el seu enfocament, perquè confronta imatges esculpides amb pintures, del mateix tema o molt similar, per demostrar l'estreta relació i influència de l'escultura en la pintura, o de vegades, a l'inrevés, i, amb això, demostrar el coneixement directe, o també la pràctica de l'escultura per part d'alguns pintors.

En relació amb això, també és molt destacable la importància que se li dóna a la policromia de l'escultura, el patetisme i la prestància, en el cas de les indumentàries, especialment quan aquestes tenen riquesa d'estofats. Se li ha dedicat una sala per mostrar els aspectes tècnics del seu procés. El policromat no el duran a terme els escultors, excepte que tinguessin la formació corresponent, sinó pintors especialitzats i autoritzats pel gremi de pintors. Es destaca en aquest camp la figura de Pacheco, pintor i policromador, a més d'home erudit en el taller sevillà del qual es van formar artistes importants. Entre ells, Alonso Cano, pintor, policromador, escultor i també arquitecte, i sens dubte el pintor Diego Velázquez.

I en tercer lloc cal celebrar la qualitat i selecció acurada de les obres que s'exhibiran, de la mà dels pintors i escultors més excepcionals del moment, prova que eren els que rebien més encàrrecs. Cal esmentar, entre d'altres, Velázquez, Zurbarán, Alonso Cano, Martínez Montañés, Juan de Mesa o Pedro de Mena.

Entre les talles i pintures que es contraposen, totes amb encert indubtable, destacaríem, a tall d'exemple per la seva relació iconogràfica

estreta i el seu impacte davant dels fidels, la pintura de la *Immaculada* de Velázquez amb la talla policromada de Montañés, models d'idealització/sublimació. També, i per raons oposades, *Crist després de la flagel·lació contemplat per una ànima cristiana* de Velázquez, pintura confrontada amb els *Ecce Homo* esculpits de Gregorio Fernández i Pedro de Mena, tres obres que estremeixen pel seu patetisme extraordinari. I si el *Cap de Sant Joan de Déu* d'Alonso Cano commourà pel seu realisme delicat, el *Cap decapitat de Sant Joan Baptista* de Juan de Mesa impactarà pel seu dramatisme enorme. D'aquest escultor destaquen els seus Sant Crist com el *Crist de l'Amor*, de l'Arxiconfraria del Crist de l'Amor de Sevilla, del qual anirà a l'exposició una versió en tamany més petit. Tot i que aquest no desfila a la processó, amb aquesta talla es vol subratllar la importància de les processons de Setmana Santa, que han tingut un paper fonamental a la iconografia de la Passió i en les imatges de les quals es veuen els millors exemples de realisme, patetisme i teatralitat. I entre els èxtasis de sants el de Sant Francesc d'Assís amb la contraposició de la pintura de Zurbarán, gran artista d'èxtasis continguts, provinent del Museu de Belles Arts de Lió, pintura de la qual hi ha tres versions, una d'elles al MNAC de Barcelona, amb l'exquisida talla de Pedro de Mena de la sagristia de Toledo i una altra versió del sant en èxtasi, també de Zurbarán, que es troba a la National Gallery.

Es tracta, doncs, d'una exposició amb al·licients múltiples.

ràdio estel

la ràdio amable
al seu servei

- Barcelona 106.6
- Tarragona 100.6
- Catalunya Central 93.7

- Girona 103.4
- Tortosa 90.1
- Garraf 96.8
- Vic 91.3

- principat
ràdio
- Lleida 91.5
- Cerdanya 104.4
- Seu d'Urgell 105.0
- Andorra 107.5

Tarragona

diòcesis

Descobrint el rector de Vallfogona

■ S'inaugura el centre d'interpretació que dona a conèixer la vida de Mn. Francesc Vicent Garcia

Joan Boronat
Vallfogona de Riucorb

Qui vulgui saber qui era, en realitat, el mític rector de Vallfogona té l'oportunitat, a partir d'ara, de conèixer la vida i obra d'aquest prevere, un personatge gairebé de faula, protagonista d'històries i rondalles, en complicitat amb el també peculiar escolà, artífex de les mil i una entremaliadures que han estat contades de pares a fills.

El dia 22 d'agost a Vallfogona de Riucorb es va inaugurar la segona fase que completa l'espai d'interpretació dedicat a mossèn Francesc Vicent Garcia (1579-1623), el cèlebre rector de Vallfogona. L'acte inaugural, que va tenir lloc a les dotze del migdia, va comptar amb la presència de l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol, i del president de la Diputació, Josep Poble, acompanyats de l'alcalde de la població, Josep Maria Bonastre, entre d'altres personalitats.

El centre d'interpretació, o petit museu, es troba a l'interior de l'església parroquial. La sala 1 conté diversos plafons informatius amb l'obra i biografia del sacerdot Vicent Garcia, com també bibli-

L'arquebisbe Jaume Pujol i el president de la Diputació de Tarragona, en el moment d'inaugurar el centre d'interpretació.

Joan Boronat

roquial. La sala 1 conté diversos plafons informatius amb l'obra i biografia del sacerdot Vicent Garcia, com també bibli-

ografia publicada per diferents historiadors al voltant del propi eclesiàstic. A més s'hi projecta un audiovisual que mostra els moments destacats de la vida del capellà i literat. Al vídeo, de mitja hora de duració, un actor que encarna el personatge del rector explica en primera persona la vocació, la carrera eclesiàstica, la relació amb la noblesa i la jerarquia i la seva estada a Vallfogona. No hi falta el passatge tendre, com és el moment de conèixer el seu inseparable escolà, que es deia Pere. Mogut per la gran amistat i amor que el rector de Vallfogona li tenia, el va enterrar dins de l'església, sota mateix de la pica de l'aigua beneïda. L'escolanet Pere va morir quan només tenia 12 anys. A la sala 2 hi ha l'escultura de talla, de fusta policromada de mida natural, del rector de Vallfogona i del seu escolà.

L'obertura del museu ha estat possible gràcies a l'empenta de la parròquia de Santa Maria, l'arquebisbat, les donacions de particulars i entitats i la col·laboració

de la Diputació, que hi han aportat 15.051 euros mitjançant el Pla d'Acció Municipal. El museu permet a estudiosos, escolars i visitants en general acostar-se a la persona i l'obra de Francesc Vicent Garcia, nascut a Tortosa.

Tots els parlaments pronunciats a l'acte inaugural van posar en relleu la figura del rector de Vallfogona, que van qualificar d'«un dels més preclars poetes del Barroc català, en una època de la història prou difícil». Tant l'alcalde de Vallfogona, Josep Maria Bonastre, com el president de la Diputació de Tarragona, Josep Poble, van coincidir a afirmar que l'espai d'interpretació «és un reclam més per atreure visitants cap a Vallfogona, cosa que s'afegeix als atractius de les aigües, al seu balneari, la casa de colònies i el singular paisatge que l'envolta»

Símbol dels rectors

Prèviament, l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol, va presidir una eucaristia concelebrada per l'arxiprest de l'Urgell-Garrigues, Mn. Manuel Borges, l'actual rector, Mn. Joan Francesc Amigó, i altres preveres, entre els quals, alguns antics rectors de la parròquia de Vallfogona.

L'arquebisbe Jaume, que va beneir les instal·lacions, durant l'homilia va posar el rector de Vallfogona com a símbol «de tots els rectors que, dia a dia, entreguen la vida a les parròquies» arreu de l'arxidiòcesi tarragonina i arreu del món i en va destacar «el seu tarannà peculiar, la seva espiritualitat i alegria i les seves obres», que van convertir Francesc Vicent Garcia en el poeta més eminent del Barroc català.

Finalment, les autoritats, davant de la presència d'un nombrós públic, van fer una ofrena floral als peus de la creu que s'ha col·locat just al lloc on va ser enterrat Francesc Vicent Garcia, a l'antic cementiri del preveres, mentre es donava lectura a un poema amb l'acompanyament de les notes d'un violí.

Qui va ser Mn. Francesc Vicent Garcia?

Mn. Francesc Vicent Garcia, conegut amb el sobrenom de Rector de Vallfogona (Tortosa, 1579 - Vallfogona de Riucorb, 1623), va ser un prevere de tarannà molt peculiar que va regentar la rectoria i escriuària parroquial de Vallfogona de Riucorb entre el 1607 i el 1623. Tot i que va ser un eminent doctor en Dret civil i eclesiàstic, així com canonge i prior de la seu de Tarragona, el seu record ha perdurat gràcies sobretot a la seva tasca com a escriptor i poeta. La seva trajectòria va ser tan insòlita que després de gairebé quatre segles encara se'n parla.

Era una persona de verb fàcil i ocurrent, versificador empedreït, d'enginy singular i amb l'acudit sempre a flor de llavis. Tot i que les seves obres completes van ser publicades anys després de la seva mort, en vida ja va gaudir d'una gran popularitat. Tant és així que la imitació de la seva obra poètica per part de molts autors catalans del segle XVII va donar peu al fenomen que es coneix com a «vallfagonisme». La seva poesia, fortament influenciada pel Barroc castellà, tracta temes diversos —amorosos, escatològics, crítica de l'època i mitològics— i ho fa amb un llenguatge artificios, elegant i ple d'ironia. De la seva obra destaquen els poemes *A una hermosa dama de cabell negre que se pentinava en un terrat ab una pinta de marfil*, *Epitafi a la sepultura d'un gran bevedor que morí de gota* i el sonet *Temps*.

Va ser distingit per bisbes i nobles de l'època. Una gran quantitat d'anècdotes que parodien les facècies del Rector han circulat de boca en boca per tota Catalunya, fet que sens dubte ha ajudat a mitificar la figura de Mn. Francesc Vicent Garcia.

CASA GAY

SERVEI DE LLOGUER
Des del 1860C/ Puigcerdà, 100-102
08019 Barcelona

Tel. 933 080 104 - Fax 933 087 193

Lloguer de: cadires, taules, tarimes, passarel·les, tanques metàl·liques, parament de taula, estovalles, peanyes per a protocol, penja-robes...

Muntatge de: festes, concerts, reunions, exàmens, congressos, conferències, desfilades de modes, banquets i tota classe d'actes a petita o gran escala.

CASA GAY Vendes Hostaleria: c/ Roger de Llúria, 12-14 - 08010 Barcelona - Tel. 933 181 495
Servei de lloguer: c/ Puigcerdà, 100-102 - 08019 Barcelona - Tel. 933 080 104

SOLSONA

Pelegrinatges d'estiu de la Delegació de Joventut

■ Joves de Solsona i Vic van recórrer el Camí de Santiago

Ramon Estany
Solsona

L'estiu ha estat mogut per a molts joves del nostre bisbat. Enguany, s'han portat a terme dues activitats que han despertat molt interès en els joves participants. La primera activitat es va fer la primera setmana de juliol amb un grup d'adolescents i joves. L'objectiu era fer l'etapa del Camí de Santiago que va des de Burgos fins a León. L'experiència va ser compartida amb joves del bisbat de Vic, la qual cosa va fer que l'activitat fos molt més reeixida per la gran participació de joves, en total un centenar.

Aquests joves dels bisbats de Solsona i de Vic van caminar plegats vers un mateix objectiu: esperit de comunió i d'esforç, d'empatia i de bon fer, esperit d'amistat. Aquells

Els joves han estat protagonistes de l'estiu.

dies es van compartir moltes coses, ja que tots es movien amb un denominador comú: Jesús de Natzaret. Ell va ser el gran company de ruta en aquest pelegrinatge.

Amb aquest mateix esperit de comunió, els joves del nostre bisbat es van unir també al pelegrinatge al País de Jesús, Terra Santa, que des del Secretariat Interdiocesà de Joventut de Catalunya i les Illes (SIJ) es va oferir, del 16 al 24 de juliol.

El pelegrinatge a Terra Santa va conduir els joves a buscar les paraules i els gestos de Jesús de Natzaret, a retornar a les fonts del cristianisme, a cercar l'autenticitat. Durant el pelegrinatge, van estar acompanyats per Mons. Francesc Pardo, bisbe responsable de la Pastoral de Joves de la Conferència Episcopal Tarraconense, i per fra Luis Quintana, guia franciscà.

Reformes a l'església de Sant Cristòfol de Cervera

R. E. / Cervera

El barri de Sant Cristòfol, situat al nucli antic de la ciutat de Cervera, té una capella presidida pel seu patró, que compta amb la devoció de tots els feligresos. Els antics majorals i una colla de veïns s'han sumat aquest any per fer-hi algunes reformes, com ara pintar diferents parts de l'església, substituir bancs vells per uns altres de nous i, també, recuperar i restaurar el pendó històric, que data de l'any 1912.

Tenint en compte que en aquesta església només hi ha culte el dia de sant Cristòfol i els dies anteriors del triduum de preparació de la festa, els instigadors d'aquestes petites reformes van rebre moltes felicitacions, tant per l'entusiasme que hi han posat com per les jornades organitzades que han fet possible aquestes millores.

La parròquia de Cervera i la Paeria també hi han col·laborat donant suport a aquesta iniciativa. Així mateix, el paer en cap i diversos regidors de l'ajuntament van fer-se presents en la celebració vespertina de l'eucaristia, el dia de la festa. La benedicció dels vehicles ja es va recuperar fa uns anys, però aquest any, a més, s'ha recuperat el sopar popular dels veïns i amics del barri.

RENOVACIÓ CARISMÀTICA CATÒLICA A CATALUNYA

XXXIII ASSEMBLEA DE CATALUNYA

Lema:
«Jesucrist és la nostra esperança»

Dies 26 i 27 de setembre

Lloc: Fundació Balmesiana
c/ Duran i Bas, 9 (entre plaça de Catalunya i la catedral)

Convidat:

P. PEPE MÁRQUEZ

Acollida, dissabte a les 10 h.
(assemblea oberta a tothom)

Informació: 934 196 355 i 696 963 816
web: www.renovacioncarismaticacataluña.es
www.rcc-es.com

Trobada d'Amics del Cottolengo del Pare Alegre a Montornès

R. E. / Montornès

Un any més la població de Montornès de Segarra va acollir, el dia 22 d'agost, la XIV trobada anual dels Amics del Cottolengo del Pare Alegre de Barcelona, que cada estiu organitzen els amics col·laboradors d'aquesta benèfica institució juntament amb veïns d'aquesta població segarrenca.

Es van reunir una cinquantena de persones, entre els residents vinguts del Cottolengo de Barcelona i un grup d'entusiastes amics de la vila, els quals es van encarregar d'organitzar la trobada a les instal·lacions del local social.

Cal destacar que la festa va comptar amb la presència i la plena col·laboració dels regidors de l'Ajuntament de Montornès de Segarra, Jaume Saumell i Josep Foix, i també d'alguns veïns de la població que s'afegiren a la tradicional i esperada trobada.

Aquesta ambaixada del Cottolengo estava encapçalada per Josep Martínez, Gerard Mestres, Javier Adelantado i Ignasi Anglarill, tots ells persones que fa molts anys que treballen dins del grup de voluntariat d'aquesta entitat humanitària catalana.

El conegut Cottolengo del Pare Alegre, de Barcelona, que aplega prop de dues-centes persones entre residents, voluntaris i religioses, és a càrrec d'una comunitat de religioses pertanyents a la Congregació de las Germanes Serventes de Jesús del Cottolengo del Pare Alegre.

SANT FELIU DE LLOBREGAT

L'Associació de Familiars d'Alzheimer compleix 15 anys

■ El bisbe Agustí Cortés va presidir l'eucaristia d'acció de gràcies

Redacció

Sant Feliu de Llobregat

El 16 de setembre passat es va celebrar el 15è aniversari de l'Associació de Familiars de l'Alzheimer del Baix Llobregat, que aplega més de 1.300 membres en tota la comarca. Els actes es van iniciar a les 12.00 h amb una eucaristia d'acció de gràcies presidida per Mons. Agustí Cortés, bisbe de Sant Feliu de Llobregat, a la catedral de Sant Llorenç.

El Dia Mundial de l'Alzheimer es recorda internacionalment cada 21 de setembre, i precisament en aquest mes l'Associació de Familiars d'Alzheimer del Baix Llobregat (Afabaix) celebra 15 anys al costat de les persones que viuen amb afectats per aquesta malaltia. En anys anteriors han celebrat el seu aniversari amb una eucaristia al santuari de Montserrat, però enguany, per facilitar l'assistència, han desitjat que fos a la ciutat de Sant Feliu de Llobregat i amb la presència del bisbe Agustí Cortés. La celebració va ser animada litúrgicament per l'organista Santi Vilarrublas i la soprano Maria Quintana. Un

Afabaix té com a gran objectiu ajudar a conviure amb el malalt d'Alzheimer.

cor dels mateixos malalts, conduïts per la musicoterapeuta Melissa Mercadal, va intervenir també amb el cant final del Virolai.

Amb l'animació posterior d'una ballada de sardanes en la mateixa Plaça de la

Vila, la celebració va continuar amb un dinar commemoratiu a la Sala Ibèria en el decurs de qual es va fer un homenatge a la tasca que realitzen els cuidadors dels malalts d'Alzheimer, plena d'atenció, paci-

ència i estima per aquestes persones. L'interès social per aquests malalts i el seu entorn i el reconeixement a la tasca que fa Afabaix queden àmpliament reconeguts pel fet que més de 40 autoritats civils i polítiques de la comarca van assistir a aquests actes. Entre ells, a més de l'alcalde amfitrió, destaquen la directora general de l'ICASS, Carolina Homar; la codirectora del Pla director Sociosanitari del Departament de Salut, Carmen Caja; la presidenta-delegada de l'Àrea de Benestar Social de la Diputació de Barcelona, Montserrat Ballarín; la presidenta del Consell Comarcal del Baix Llobregat, Rosa M. Boladeras; els síndics de greuges de Sant Feliu i Cornellà, Magí Boronat i Frederic Prieto; a més d'altres autoritats, alcaldes i regidors de diverses poblacions del Baix Llobregat.

L'Associació de Familiars d'Alzheimer del Baix Llobregat (www.afabaix.org) va fer les seves primeres passes l'any 1995 com a delegació de l'AFA Barcelona a la comarca. En poc temps, el seu creixement va ser tan ràpid i significatiu que l'any 1997 es va constituir com a entitat autònoma: Afabaix. L'objectiu general de l'associació és ajudar a conviure amb el malalt d'Alzheimer. Per aconseguir-ho es realitzen activitats d'ajuda a les famílies i de representació davant de l'Administració. La influència d'Afabaix arriba actualment als 30 municipis de la comarca, amb més d'un milió i mig d'habitants i una gran incidència de malalties mentals.

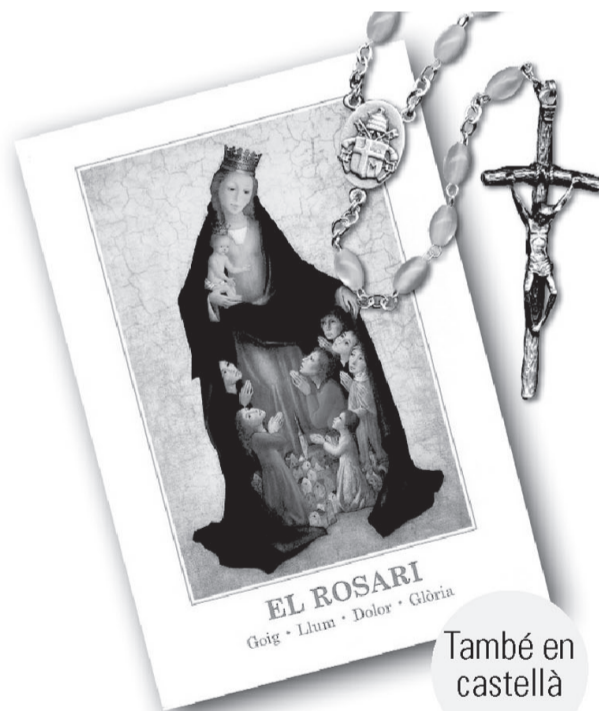
CAMPANYA DEL ROSARI

Més de 300 milions de cristians pateixen per la seva fe, molts pateixen violència i fins i tot assassinat.

AEN treballa incansablement per ajudar milions de cristians arreu del món que són perseguits per la seva fe.

Res millor per ajudar-los que resant el Rosari.

Per cada donatiu de **8€** que ens envieu, rebreu un rosari beneït pel Sant Pare Benet XVI amb el seu llibre de meditacions i AEN enviarà en nom vostre material religiós a algun dels països on ajudem.

Informació i donatius: **93 237 37 63**

La Caixa 2100 1344 63 0200111817

Ayuda a la Iglesia Necesitada

¡Tú eres su esperanza!

Desitjo unir-me a la campanya ambRosaris Hi col.laboro amb € Per: Gir Transferència Xec

Nom i Cognoms Telèfon

Carrer C.P. Població

Província E-mail

Ayuda a l'Església Necesitada

C. Lluís Antúnez 24, 2^o2^a – 08006 Barcelona. Tel: 93 237 37 63. www.ain-es.org

URGELL

Festa de Sant Gil al santuari de Núria

■ El bisbe Joan Enric Vives va fer memòria del tràgic inici de la Segona Guerra Mundial

M. C. Orduña
Núria

La Festa de Sant Gil, que tradicionalment esdevé el tancament de la temporada d'estiu amb la baixada dels ramats de les pastures més altes a la Vall de Núria, ha estat enguany molt significativa. La coincidència de la data amb la celebració del setantè aniversari de la invasió a Polònia per part d'Alemanya i, per tant, de l'inici de la Segona Guerra Mundial, va ser referència obligada en l'homília de Mons. Joan Enric Vives, el bisbe d'Urgell, que va presidir la celebració eucarística.

La referència i la seva exhortació a ser responsables del paper de pastors a totes aquelles persones que tenen responsabilitats en la societat i en la família, va ser escoltada per convidats d'excepció: enguany van ser presents a l'acte el síndic general (president del Parlament) d'Andorra, Josep Dalleres, i el cap de Govern, Jaume Bartumeu. També hi eren el president del Patronat de la Vall de Núria, Joan Ganyet, el president de Ferrocarrils de la Generalitat, Joan Torres, a més de l'alcalde de Queralbs, Manel Foz.

La missa va ser concelebrada pel bisbe de Perpinyà, Mons. André Marceau, el representant del bisbe de Nîmes i el vicari

episcopal per a Assumptes Econòmics d'Urgell, Mn. Josep M. Mauri; a més dels rectors custodis de Núria, Mn. Joan Pareira i Mn. Melcior Querol, el rector de Queralbs, Mn. Albert Llanes, i d'altres sacerdots de Perpinyà i de Nîmes.

Una situació tristíssima

Mons. Joan Enric Vives va fer memòria als assistents a la Festa de Sant Gil del tràgic inici de la Segona Guerra Mundial amb la invasió de Polònia per part d'Alemanya, justament un 1 de setembre. Setanta anys després d'aquella data, va remarcar que el que va passar va dur Europa a una situació tristíssima, «potser un dels esdeveniments més mortífers dels que ha viscut el continent i el gènere humà», que va desembocar en la creació i manteniment d'uns règims totalitaris «que

«Mons. Joan Enric va posar en mans de sant Gil la nostra necessitat d'un món en pau, que visqui amb respecte els drets humans»

tanta importància van tenir per a la configuració d'Europa». Va fer referència a Joan Pau II i a l'encíclica que va publicar ara fa vint anys, assenyalant que cal demanar perdó per la tragèdia que va suposar per a tants milers de persones.

En aquest sentit, va recollir dels Evangelis la figura del Bon Pastor i va parlar de la tasca que ens queda oberta a «tots els pastors de la Terra». «Hem

El bisbe d'Urgell va presidir la tradicional Festa de Sant Gil.

d'aprendre de Jesucrist a ser pastors: els pares i mares, els educadors, totes aquelles persones que tenim responsabilitats en la societat» i a posar-nos al servei dels grans ideals i dels oprimits, els necessitats, al servei de la solidaritat en temps de crisi i transmetre els valors de l'amor i del diàleg més enllà de fronteres i creences diverses.

Mons. Joan Enric va posar en mans de sant Gil «la nostra necessitat d'un món en pau, que visqui amb respecte

els drets humans. La necessitat d'una pau treballada, contínuament fonamentada».

Festa tradicional

Sant Gil és una de les festes tradicionals de Núria, juntament amb la de la Mare de Déu de Núria, el 8 de setembre, i la de Sant Pere, el 29 de juny. De fet, la tradició diu que per sant Pere els pastors pujaven el bestiar a pasturar per aquelles muntanyes i per sant Gil recollien els ramats per baixar-los cap a la vall, donant per acabada la temporada de pasturatge a l'alta muntanya. Sant Gil és el patró dels pastors, especialment dels pastors del Pirineu oriental, i celebren la seva festa, amb un caràcter netament religiós, al santuari de Núria. Els pastors ofereixen a la Mare de Déu els productes del bestiar: la llana, formatges i mantega de llet d'ovella, i un cap de bestiar, que representa la carn.

Audiovisual «Núria i la Mare de Déu»

El santuari ha estrenat un audiovisual sobre la Mare de Déu de Núria i la Vall: *Núria i la Mare de Déu*, en una projecció que es va dur a terme a l'Auditori. Produït per Editorial Claret a partir d'un encàrrec del santuari, l'audiovisual vol reflectir la història i la llegenda de la Vall, que van de bracet agermanades amb l'esplèndida natura de l'entorn. Com en temps de sant Gil, també avui som convidats a venerar Santa Maria a través d'aquest conte que vincula el lleure amb allò transcendent.

La presentació de l'audiovisual va anar a càrrec de Mn. Joan Perera, rector custodi del santuari, i de la guionista, M. Teresa Llach, que va explicar-ne el contingut i algunes anècdotes del rodatge, que ha significat un treball continuat durant els mesos de l'hivern i de l'estiu, cercant les millors imatges de l'entorn i del santuari.

Esglésies restaurades de Fontanals de Cerdanya

David Codina
Fontanals de Cerdanya

El diumenge dia 30 d'agost el bisbe d'Urgell va presidir l'Eucaristia de la Festa Major a la parròquia de Sant Martí d'Urtx (municipi de Fontanals de Cerdanya) juntament amb el rector, Mn. Ramon Arderiu. A l'arribada al poble va ser rebut per l'alcalde, Isidre Forga, i tots els regidors, pels gegants de Cerdanya i el grup de grallers, i després va presidir l'Eucaristia a l'església parroquial, bellament restaurada.

El bisbe va agrair públicament a l'alcalde —que ho és des de fa 31 anys— i a l'Ajuntament de Fontanals de Cerdanya tot l'esforç fet durant els darrers anys per rehabilitar, restaurar completament i embellir les cinc esglésies —la majoria romàniques— que hi ha al terme municipal. Va destacar la bona relació entre Església i administracions sempre al servei dels ciutadans i de les seves necessitats, en aquest cas quan l'Administració local és sensible a la dimensió religiosa de les comunitats existents dins del municipi.

En l'homília de la festa, el bisbe va remarcar la necessitat

Una de les esglésies del terme municipal de Fontanals de Cerdanya.

de viure una fe plena d'amor que trobarà alegria en el compliment de la voluntat de Déu. Complir sense fariseïsmes, per amor, i amb l'ajut de la gràcia de Déu, que fa planer el camí exigent dels manaments. Si acollim la resposta del pare de la paràbola al seu fill gran, acceptarem de viure sempre amb fidelitat a Déu i sabrem ser misericordiosos amb els qui no ho valoren d'igual manera. Així mateix va destacar com tota persona ha de mirar de respondre a Déu amb coherència, donant tota la seva vida, mirant de ser autèntic en el camí religiós vers la santedat.

A la tarda el bisbe d'Urgell va visitar totes les esglésies del municipi, que han estat millorades, restaurades i rehabilitades: a més de Sant Martí d'Urtx, les de Santa Eulàlia d'Estoll, Sant Esteve de Les Pereres, Sant Cosme i Sant Damià de Queixans i Sant Miquel de Soriguerola. En les visites va poder saludar alguns feligresos, especialment els qui tenen cura de

l'església durant l'any ajudant el rector, i els va agrair el seu servei tan important per al manteniment de la vida cristiana i del temple.

LLEIDA

«Lourdes és la trobada amb un món que està canviant»

■ Àngel Escales, consiliari de l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes de Lleida

Jordi Curcó

L'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes de la diòcesi de Lleida va portar al final de juny 400 pelegrins al santuari marià del Pirineu francès en el que ha estat el XXIV pelegrinatge. Els pelegrins lleidatans, presidits pel bisbe Joan Piris, van celebrar a Lourdes els actes ja tradicionals. L'Hospitalitat, amb el record inesborrable d'aquest pelegrinatge, inicia el curs amb nous reptes, un d'ells l'organització del que serà el XXV pelegrinatge diocesà a Lourdes... Després de l'estiu, el consiliari de l'Hospitalitat i alhora responsable del Servei Religios de l'Hospital Universitari Arnau de Vilanova de Lleida ha fet balanç de tot plegat manifestant a *Catalunya Cristiana* la seva satisfacció pel pelegrinatge d'enguany: «Penso —ha dit— que, malgrat que cada any repetim el mateix recorregut, fem les mateixes celebracions litúrgiques, ens hi trobem gairebé els mateixos malalts i pelegrins. Lourdes continua essent notícia per als qui hi participem activament.»

—Què penseu que és o hauria de ser Lourdes?

—Lourdes és un encontre amb un món que està canviant, amb una Església que fa camí, amb uns homes i dones capaços d'oblidar per uns dies l'activisme i dedicar-se a allò que hi ha de més essencial en la vida de la persona, estimar i deixar-se estimar, viure la solidaritat i germanors autèntiques, donant-nos als altres sense esperar recompensa. I penso que aquesta és la clau que fa que tots tornem de Lourdes força renovats i amb ganes de continuar el nostre camí.

—Quin aspecte destacàrieu del darrer pelegrinatge diocesà a Lourdes?

—Em fixaria en el treball de més de cinquanta voluntaris i voluntàries, personal mèdic i infermeria, *brancadiers*, personal de protecció civil, junta de l'Hospi-

Mn. Àngel Escales acompanya el també consiliari de l'Hospitalitat Mn. Ramon Galceran.

Són moltes hores i molt treball per amor als més febles i a la Verge Maria.

—Després d'aquest pelegrinatge, heu pensat ja en l'edició XXV?

—Certament, la XXIV edició ja és història. Cal dir que ens hem reunit per fer balanç i alhora preparar ja el proper pelegrinatge a Lourdes, que serà ni més ni menys que la XXV edició, i cal dir que pensem celebrar-ho. Des del 22 de novembre de 1985, quan a proposta del bisbe Ramon Malla va començar a caminar l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes de la diòcesi de Lleida, s'ha fet molt camí. El nostre propòsit és conti-

nuar treballant perquè l'esperit de Lourdes ajudi la nostra Església diocesana i que siguin cada any més els qui puguin participar d'aquesta experiència de fe-

talitat que treballen en la preparació i molt especialment els dies d'estada a Lourdes, perquè no falli res i tot funcioni i que, ensems, després revisen el que han fet.

Aitona acull els actes de la festa de Santa Teresa Jornet

J. C. / Lleida

El poble d'Aitona, al Baix Segre, on va néixer santa Teresa Jornet el 9 de gener del 1843, va ser el 26 d'agost passat el centre de la festa d'aquesta santa lleidatana, fundadora de la Congregació de Germanetes dels Ancians Desemparats, avui formada per unes 2.700 religioses.

El bisbe Piris va anar també a Aitona per presidir per primera vegada des que és a Lleida la festa. A la capella de la Casa Llar Santa Teresa Jornet, plena de gom a gom, va celebrar l'Eucaristia a les 11 del matí davant les germanetes i els ancians allí acollits, així com de molts veïns del poble d'Aitona i també de pobles del voltant com altres fidels vinguts de la mateixa ciutat de Lleida.

El bisbe Piris, en l'homília, tot enaltint el testimoni i l'obra de Teresa Jornet, es va referir al seu testimoni i carisma de caritat, manifestant públicament el seu agraïment a les religioses per la seva dedicació i entrega als ancians a les seves cases i residències. Fou en aquest moment de l'homília quan Joan Piris va agrair personalment a les germanetes l'acolliment i el tracte que van rebre d'elles els seus pares, quan van ser acollits en la casa que la congregació té a Alzira.

Com ja és costum en el moment de

l'ofertori, alguns dels ancians de la residència, així com les religioses, protagonitzaren l'ofrena de flors i de la fruita del Baix Segre. Una representació del poble de Maials va ofrenar oli i unes pastes típiques de la població.

La missa, que fou solemnitzada per la Coral del poble, va ser concelebrada per nou

Dos ancians abillats amb el vestit català lliuren al bisbe Piris l'ofrena de flors i fruits.

sacerdots, entre els quals el rector del poble Mn. Antoni Guàrdia, acompanyat dels rectors de l'arxiprestat i de Mn. Joan Quer, fill del poble i amb dues germanes religioses, una de les quals de Santa Teresa Jornet.

La celebració, tal com s'acostuma a fer en les festes pròpies de santa Teresa Jornet en la casa d'Aitona, va cloure amb la veneració de la seva relíquia, mentre les religioses i el Cor d'Aitona cantaven l'himne a la seva «Santa Mare».

Residència Nostra Senyora de Fàtima al Tibidabo

- ✓ Instal·lacions amb espais enjardinats i de bosc molt amplis.
- ✓ Habitacions individuals amb bany i instal·lació per a TV i telèfon.
- ✓ Ampli menjador amb vistes panoràmiques.
- ✓ Capella, gimnàs, etc.

Equip humà de professionals: metge, assistent tècnic sanitari, assistent social, gabinet psicològic, podòleg, fisioterapeuta, terapeuta ocupacional i animació, perruqueria, personal assistencial i auxiliar.

Últims avenços informàtics, en el control postural i la localització de persones.

Disposem d'un nombre de places concertades amb la Generalitat de Catalunya.

La qualitat de vida de les persones grans és la nostra prioritat

FUNDACIÓ B. NOSTRA SENYORA DE FÀTIMA
Carretera de Vallvidrera al Tibidabo, 102-104
08035 Barcelona
Tel. 934 343 630 - 609 101 344
Fax 934 343 650
e-mail: fundfatima@terra.es
web: www.fundacionnstrasrafatima.org

cultura

Més de cent elements folklòrics fan gran la festa de Sant Roc

■ Una de les novetats va ser la reobertura al públic de la capella de Sant Roc

Ramon Estany
Solsona

Un any més, els nens i nenes de Solsona esperen l'arribada de l'agost per poder sortir al carrer amb els seus gegantons i els seus jocs infantils; és per això que els Geganters Petits de Solsona ofereixen de nou a la canalla uns dies dedicats a ells, perquè visquin el folklore local de la manera més intensa possible.

La dotzena edició de les Trobades de Gegantons que es fan per Sant Roc va arribar després de realitzar-se any rere any des del 1998, on els infants poden viure el folklore solsoní des de la seva pròpia perspectiva.

Durant tota la setmana anterior els petits geganters van assistir als assaigs duts a terme a la plaça del Consell Comarcal, on van anar aprenent els diferents ballets tradicionals de la Festa Major i el Corpus. Així doncs, els dies 15 i 16 d'agost aquests nens i nenes van representar a la plaça de Sant Roc els ballets dels Óssos, Cavallets, Drac, Nans, Àliga i Gegantons.

La Trobada commemorava enguany el cinquantè aniversari de la parella de gegantons de l'Ajuntament. Construïdes per Manel Casserras i Boix el 1959, aquestes figures van ser adquirides per l'aleshores alcalde Josep Serra i Forn perquè poguessin afegir-se a la manifestació gegantera de la Festa Major.

Manel Casserras va construir aquestes figures per regalar-les al seu fill, però en veure'n la qualitat artística l'alcalde va voler-les adquirir per a l'Ajuntament i fer-les ballar amb els gegants de la Festa Major. Ho van fer fins al 1966, any en què van deixar de sortir fins que el 2000 es van recuperar per les festes de Sant Roc. Actualment es poden veure flanquejant la porta d'accés a la sala de plens de la casa consistorial.

A més, amb motiu d'aquest aniversari, durant les activitats que van realitzar els geganters petits aquest any hi van fer constar l'anagrama dissenyat per a l'ocasió. Aquesta parella de gegants van ser recuperats per la Fira de Sant Isidre de 2001 i des d'aleshores han participat en les diferents trobades de Gegantons per Sant Roc.

Des de fa dotze edicions la festa de Sant Roc, que es duu a terme a la plaça homònima, va inextricably lligada a la Trobada de gegantons i altres elements folklòrics petits, que «ja ha esdevingut la festa major infantil de Solsona», tal com expressa Carles Freixes, membre de l'entitat organitzadora. Hi van prendre part

122 rèpliques infantils de les peces de la Festa Major i el Corpus. Segons Freixes, s'estima que en tot el municipi n'hi ha vora 150 repartides entre una setantena de famílies.

El programa d'actes va començar el dissabte a les sis de la tarda amb l'enramada del barri i l'assaig general dels ballets, a les vuit del vespre. El gruix central de la festa de Sant Roc, però, va tenir lloc diumenge 16, amb una missa al matí en honor al patró del barri, celebrada pel rector de Solsona, Mn. Lluís Grifell, i en

del segle XIX, i catalogada amb el nivell 3 de protecció del Pla especial del nucli antic, aquesta capella forma part de la casa de Cal Carreres, és de planta rectangular coberta amb volta catalana de maó pla i decorada en estil neoclàssic. En la restauració se n'ha mantingut l'estructura original. L'altar està presidit per una imatge de sant Roc i dues imatges laterals de sant Jaume i santa Teresa.

Des dels Geganters Petits de Solsona es vol felicitar a la família Dalmau per haver conservat aquest espai de la plaça

que desembocava a la «Plaça de la Camorra», on es feien les competicions i gestes medievals.

Quan al segle XVIII es posaren noms de sants als carrers de la ciutat per poder-hi celebrar la festa del barri, es va posar el nom de Sant Roc a la plaça en què una casa hi tenia una capella dedicada al sant. La muralla del Vall Fred tocava a la plaça de Sant Roc, a l'entorn de la qual hi havia el portal del Travesset, que obria camí cap a la Vall de Lord; el col·legi dels Escolapis donava vida al vaivé dels estudiants. I

La capella de Sant Roc es va reobrir al públic.

El ball de l'àliga en honor al sant.

què els fidels van poder venerar la relíquia. Seguidament, un jove va fer el ball de l'àliga en honor al sant i tots els assistents pogueren gaudir d'un esmorzar amb coca i xocolata. A les cinc de la tarda, el públic infantil va poder participar en una activitat d'acoloriment de dibuixos i un berenar popular. Durant la trobada es va realitzar el sorteig d'un nan entre els participants, i alhora es vengueren números per al sorteig de dos óssos.

A les set es va fer un passacarrers pel nucli antic, seguit dels ballets dels gegantons interpretats per la Cobla Juvenil Ciutat de Solsona, que tot i el ruixat que va caure cap al tard van poder ballar amb relativa normalitat.

Des dels Geganters Petits de Solsona volen agrair a la Pastisseria Sant Roc, a l'Hotel Sant Roc i a la Cobla Juvenil Ciutat de Solsona la seva col·laboració, juntament amb la de tota aquella gent que fa possible aquesta festa.

Reobertura de la capella

A banda del vessant festiu i geganter de la festa de Sant Roc, una de les novetats de l'edició d'enguany va ser la reobertura al públic de la capella que duu el mateix nom —només s'hi pot accedir aquest dia de l'any—, després que la família Dalmau, que n'és titular, l'hagi restaurada. Datada

de Sant Roc, de vegades poc conegut, però que forma part de la història de la nostra ciutat.

Sant Roc, advocat de malalties contagioses

Va néixer a Montpeller el 1295, quan aquella ciutat pertanyia a la Corona Catalana. Era de noble nissaga i en morir els seus pares va repartir els seus béns als pobres i es va fer romeu, caminant cap a Roma. Va trobar ciutats empestades i a tot arreu curava els malalts, però també fou atacat de la malura i es va retirar a una cova, on un gos li duia pa i aigua, li llepava les nafres i anava amb ell allà on fos. Sempre ha gaudit de molta devoció popular. Es representa vestit de peregrí amb un gos i una carbasseta penjada al bastó.

A Solsona es va instaurar la seva devoció perquè la ciutat es va veure lliure de la pesta el 1652, de tal manera que el nunci del Papa a Catalunya va venir a refugiar-se a Solsona, ja que s'han trobat cartes a l'Arxiu Secret del Vaticà escrites des d'aquí. A les esglésies de Linya i el Miracle hi ha uns retaules del Renaixement en què hi figuren sant Sebastià i sant Roc com a protectors de la pesta. La plaça actual de Sant Roc era el final del carrer de les Llices, és a dir, del carrer dels Jocs,

en el Forn de les Olles la saga dels Pensí hi continuava l'activitat dels terrissaires.

Ara fa 80 anys, en aquesta plaça, Mn. Peix hi va fer la primera benedicció de cotxes a Solsona (1929). Fora muralles, en aquest cantó nord, al principi del segle XX, hi havia la farinera del Moles cal Sarri, cal Sotaterra, els ferrers del Pla i l'Hotel Sant Roc. Expliquen que aquest hotel el va fer construir l'Isidre Guitart Sort, àlies el *Galtanegra*, que un any venint a fira no va trobar lloc a l'hostal i va haver de dormir al ras, i va dir: «Quan torni aquí hi construiré un hotel.» Sigui com sigui, el *Galtanegra* va encomanar el 1913 el projecte d'un hotel a l'arquitecte manresà Ignasi Oms.

Les obres es van parar per culpa de la guerra europea. Es va continuar la construcció sota la direcció de Bernadí Martorell, arquitecte que va dissenyar el cementiri d'Olius. L'hotel es va inaugurar el 1929, com el monument modernista més emblemàtic de la ciutat. La restauració actual ha recuperat tota la bellesa primitiva. En la seva façana hi torna a figurar una imatge de sant Roc.

Els Goigs són l'expressió sincera de la devoció popular; amb ells, des de la petita capella que hi ha a la plaça de Sant Roc, demanem la protecció del sant sobre les pestes modernes que de diferents maneres contagien la nostra societat.

L'Arxiu Joan Amades es presenta al Palau Moja

■ L'exposició s'inclou en les celebracions de l'Any Amades

Eduard Brufau
Barcelona

La Generalitat de Catalunya, a través del Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional, organitza fins al 28 de setembre al Palau Moja de Barcelona l'exposició *Imatgeria Popular. La col·lecció d'imatge impresa de l'Arxiu Joan Amades*. Es tracta d'una mostra significativa i diversa del material gràfic imprès recollit per aquest folklorista i etnògraf barceloní (1890-1959) a través de les seves recerques i treballs de camp. El visitant hi podrà observar estampes, goigs, auques o ombres xineses, objectes datats tots ells entre els segles XVII i XX.

Pel seu caràcter popular els objectes exposats s'allunyen marcadament dels corrents artístics cultes que imperaven a cada època, per la qual cosa són un reflex fidel dels interessos, les distraccions i la manera de viure de les classes populars fins a mitjan segle XX. Fins a cert punt, per tant, les peces exposades es poden considerar els antecedents immediats de l'oci i la cultura audiovisual contemporània. L'exposició també fa una explicació de les diferents tècniques d'impressió i la

Un dels apartats de la mostra està dedicat als goigs.

seva evolució al llarg de la història.

El primer que hi troba el visitant, però, són uns panells en què s'informa tant sobre el concepte d'imatgeria impresa com

especialment sobre la vida i la labor científica de Joan Amades i la seva importància patrimonial i antropològica. A continuació s'hi poden veure els objectes de l'Arxiu Amades seleccionats per a la mostra i classificats temàticament: romanços (publicacions que recullen fets i successos del moment), goigs, imatgeria d'entreteniment, joc... Finalment l'exposició reflexiona sobre la pervivència de tots

Redacció / Barcelona

L'Ajuntament de Barcelona va lliurar recentment la Medalla d'Or al Mèrit Civil al Centre Moral i Instructiu de Gràcia amb motiu del seu 140è aniversari i en reconeixement al treball realitzat a la ciutat de Barcelona. A la fotografia, Jordi Hereu, alcalde de la ciutat, amb Carlos Pablos, del Centre Moral i Instructiu de Gràcia.

aquests models i la importància del món de la imatge en la societat tecnificada d'avui.

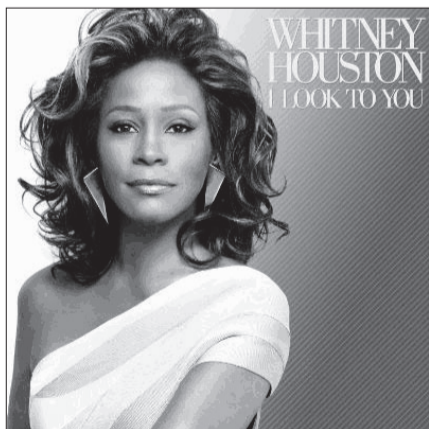
En darrer terme l'exposició, en paraules del conseller de Cultura, Joan Manuel Tresserras, «ens permet reconèixer alguns dels aspectes més preuats de la nostra memòria col·lectiva». La mostra del Palau Moja és un dels molts actes de l'Any Amades que se celebren arreu de Catalunya per commemorar els 50 anys de la seva mort. Altres actes que s'han dut a terme han estat conferències, lectures i maratons de contes, ballades populars, concerts i concursos literaris.

Imatgeria popular. La col·lecció d'imatge impresa de l'Arxiu Joan Amades.
Palau Moja - c/ Portaferriça, 1, Barcelona.
De dimarts a dissabte: d'11 a 20h; diumenges i festius: d'11 a 15h.
Fins al 28 de setembre. Entrada gratuïta.

Estil Estel:

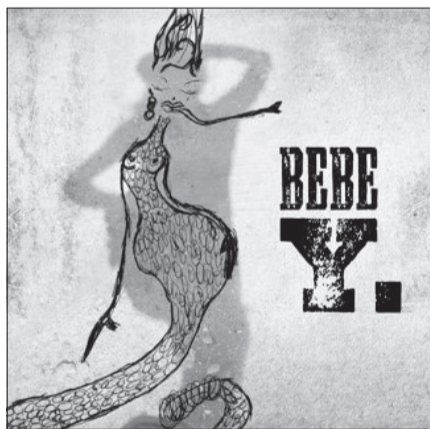
recomanacions discogràfiques

★ Whitney Houston, *I look to you*.
Sony Music.

Reparició musical

La cantant nord-americana Whitney Houston va publicar l'1 de setembre passat el seu setè disc d'estudi. Nascuda el 1963, va enregistrar el seu primer disc en solitari el 1985, i des de llavors ha venut més de 170 milions de singles, àlbums i vídeos. Amb un aspecte físic molt millorat respecte als darrers anys, l'artista va donar a conèixer, en roda de premsa, algunes de les cançons de *I look to you*, com ara *Like I never left* o *I didn't know my own strength*.

★ Bebe, *Y. Virgin*.

Viatge emocional

La cantant extremeña Bebe ha publicat un nou àlbum, *Y*, cinc anys després de l'aparició de *Pafuera telarañas*, el seu impactant disc de debut. El temps d'espera ha pagat la pena. S'hi poden sentir temes com *Me fui*, una cançó magnífica amb un cert aire melangiós que s'enriqueix amb un ritme àgil i una instrumentació senzilla, gairebé minimalista. La veu de Bebe sona més expressiva que mai. Un disc que ha estat per a ella com un viatge emocional mental i físic.

★ Craig Chaquico, *Follow the sun*.
Shanachie.

Guitarrista excepcional

El prestigiós guitarrista Craig Chaquico torna a enregistrar un àlbum després de cinc anys de silenci. *Follow the sun*, el títol del disc, presenta un Craig pleteric d'aptituds i en el cim de la seva habilitat instrumental. En el CD hi col·laboren el guitarrista Peter White i el flautista Gentle Thunder. Durant més de trenta anys de trajectòria musical, Craig Chaquico ha combinat de manera magistral diversos gèneres, com ara el jazz, el new age o el rock and roll.

★ AA.DD., *Now 2009. Los mejores éxitos del año*.
Emi Music.

Recull d'èxits

Per primer cop arriba a Espanya un recull pertanyent a la sèrie Now, que té un gran èxit als Estats Units i al Regne Unit. Hi són presents tots els noms d'actualitat a les llistes de vendes i a les llistes radiofòniques. En aquest doble àlbum es poden sentir temes de grups com ara Depeche Mode, Pet Shop Boys, El Canto del Loco, La Quinta Estación, La Oreja de Van Gogh o El Sueño de Morfeo.

Presentació d'un llibre sobre l'església de la Mare de Déu del Carme

■ Commemoració del mig segle de vida d'aquesta parròquia lleidatana

Jordi Curcó
Lleida

La parròquia de la Mare de Déu del Carme de Lleida ha conclòs els actes del seu cinquantenari amb l'edició i presentació del llibre commemoratiu titulat *El Carme 50 anys: un patrimoni artístic, un patrimoni humà*. La voluminosa obra, amb 411 pàgines, prop de 300 fotografies i una seixantena de col·laboradors, a més de la introducció històrica dels historiadors Romà Sol i Carme Torres, pretén fer història del mig segle de vida d'aquesta singular parròquia lleidatana.

La publicació emblemàtica de la celebració del cinquantenari parroquial ha estat sufragada per la Diputació de Lleida, editada per la Fundació de l'Institut d'Estudis Ilerdens mitjançant el Servei de Publicacions i dissenyat, maquetat i imprès per Gràfiques Bobalà.

La presentació de l'obra es va fer a la mateixa parròquia a l'entorn de les celebracions de la seva festa patronal i alhora cloenda del cinquantenari. L'acte va ser

L'acte va tenir lloc a la mateixa església del Carme.

presidit per Mn. Ramon Prat, nou vicari general de la diòcesi, en un dels primers actes a què assistia des del seu nomenament.

El rector de la parròquia i impulsor dels actes del cinquantenari, Mn. Joan Mora, es va referir al llibre com «el vostre llibre» per significar que era una obra de tots: «Cinquanta anys són molts anys fent el bé i esmerçant-se per la glòria de Déu.»

L'historiador Joan Busqueta, director de l'IEI i professor de la Universitat de Lleida, que va fer la presentació de l'obra, va afirmar que es tractava «d'un llibre que és una memòria col·lectiva, escrit per més de seixanta col·laboradors i que recull el resum de la història de la parròquia, la d'aquests darrers cinquanta anys, amb la riquesa artística i, encara més, amb el seu patrimoni humà, amb la vitalitat cultural i integradora de les diferents realitats socials i espirituals».

La coordinadora de l'obra i professora Anna Maria Gaya, a més d'una gran col·laboradora i coneixedora de la parròquia, va explicar la gestació del llibre, que en paraules seves va ser «llarga i intensa». Va qualificar el llibre com un interessant «recull de vivències i testimonis de les persones». Gaya, que va acompanyar les seves explicacions amb un suport d'imatges, va destacar com a important de l'obra el tractament que fa del patrimoni artístic de la parròquia, amb referència a tots els escultors i pintors que com Josep Serra Santa, Enric Monjo, Josep M. Camps i Arnau, Ramon Aguiló, Magda Aguiló, Roger Torres, Victor P. Pallarés, Carme Benet o Jaume Minguell n'han enriquit i guarnit els murs.

L'editor Lluís Pagès va dir que era una parròquia amb molts records personals i per això molt estimada. Pel que fa a l'edi-

ció, va definir que era «un llibre que s'ha fet amb molta estimació, i això s'ha notat en els originals que ens heu portat». La regidora de Cultura de la Paeria, Montse Parra, va manifestar la satisfacció de l'Ajuntament de Lleida per la vitalitat parroquial del Carme: «Sou una parròquia vital i la ciutat us ho agraeix i us ho ha reconegut amb la concessió de la placa que us vàrem lliurar.» Parra va dir que per a ella el Carme era també «la seva parròquia vital».

El vicari general va tancar l'acte en nom del bisbe Joan Piris, amb aquestes sentides paraules: «El Carme és la memòria de la meua vida i del tresor de la fe», tot recordant que era en aquesta parròquia on havia estat batejat i confirmat. Mn. Prat va dir que la presentació del volum «no era un acte de nostàlgia, sinó de vida i de llum, perquè aquest llibre és un sagrament d'una comunitat viva que irradia llum». I va definir la parròquia com «la casa de tots, amb les portes obertes al món» i va qualificar l'acte com «una alegria diocesana».

IA RA TAMBÉ US PODEU SUBSCRIURE A L'EDICIÓ DIGITAL PER NOMÉS 65 EUROS L'ANY

DONEU-VOS D'ALTA A WWW.CATALUNYACRISTIANA.CAT

Catalunya
Cristiana
Una xarxa per a
l'evangelització

Subscribiu-vos-hi ara
per només 111,30€ l'any

Desitjo subscriure'm al
setmanari CATALUNYA CRISTIANA
durant un any (52 números)

Edició en català Edició en castellà

Nom Cognoms

Adreça Població

D.P. Tel. N.I.F.

FORMA DE PAGAMENT

Amb un únic pagament de 111,30€ per any

Amb dos pagaments semestral de 55,65€

Domiciliació bancària (Ompliu l'ordre de domiciliació)

Xec nominatiu que adjunto

Senyors,
Els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA per la meua subscripció a "CATALUNYA CRISTIANA".

Titular Data

Entitat Oficina DC Compte

Signatura del titular del compte

Envieu aquesta butlleta a nom de:
CATALUNYA CRISTIANA
(Departament de Subscripcions).
Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona
Tel. 934 092 810 - Fax 934 092 820

La sardana i la dansa

Federació Sardanista de Catalunya
web: <http://fed.sardanista.com>

El Museu de l'Empordà presenta l'exposició «Pep Ventura abans del mite»

L'exposició *Pep Ventura abans del mite: quan la sardana era un ball de moda*, comissariada per Anna Costal, es pot visitar com a exposició temporal del Museu de l'Empordà dins del marc dels actes de Figueres com a Capital de la Cultura Catalana 2009 fins al proper 1 de novembre.

El mite de Pep Ventura es va anar bastint i forjant paral·lelament a la invenció i difusió de la sardana com a dansa nacional de Catalunya. Des de la primera idealització del músic empordanès a la *Historia del Ampurdán*, de Pella i Forgas, la llegenda va aconseguir un èxit molt reeixit sobretot al tombant del segle XX. Les biografies sobre el músic sempre s'han basat, en més o menys mesura, en la imatge romàntica d'un pagès autodidacte, sense solfa, d'infància paupèrrima que, per intercessió de la musa popular, es va dedicar a recollir cançons tradicionals catalanes i a inserir-les —salvant-les així de l'oblit— a la sardana, una dansa prehistòrica que va arribar a l'Empordà gràcies a grecs i fenicis.

L'exposició temporal *Pep Ventura abans del mite: quan la sardana era un ball de moda* trenca definitivament amb aquest discurs tradicional. Presenta un músic empordanès en el context de la seva època, quan al teatre de la vila hi actuaven companyies italianes d'òpera, els joves republicans ballaven sardanes revolucionàries i les societats corals donaven veu a la classe social obrera. Situa la seva trajectòria al bell mig de les transformacions socials i culturals que sotragaren l'Europa del vuit-cents i les seves composicions musicals en relació amb la nova societat de l'oci i l'espectacle.

La mostra reuneix objectes personals de Pep Ventura que en l'actualitat es troben en diferents arxius i museus, com ara la seva tenora —l'instrument que el va fer tan popular arreu de l'Empordà—, i part de les seves partitures manuscrites. S'hi exposen alguns objectes únics i altres d'inedits. Es tracta d'una bona ocasió per conèixer un bocí més de la història contemporània de Catalunya.

Història

La pobresa i les institucions assistencials a la Barcelona medieval (1)

Josep Capdevila i Soldevila*

Al principi del segle XIII, els progressos de la conquesta i la repoblació havien afavorit el mercadeig entre les comarques, i Barcelona, com a conseqüència de l'expansió demogràfica, política i econòmica, va experimentar una notable transformació. S'engrandiren les vilanoves, que es van poblar d'obraders artesanals, i els mercats cada vegada eren més concorreguts tant per gent del país com per nombrosos estrangers que visitaven la ciutat.

Va començar una nova època que es pot entendre com una crisi del sistema medieval, on les classes urbanes, en especial la burgesia, formada en gran part per mercaders, juristes i banquers, va constituir poderosos grups socials.

També l'Església catalana durant la segona meitat del segle XII i principi del XIII va experimentar importants transformacions, conseqüència de la plena implantació de la reforma gregoriana i de l'arribada de nous ordes religiosos que portaren una nova manera, més humanista, d'entendre l'espiritualitat.

Les guerres de conquesta i el progrés econòmic i social havien produït un canvi de mentalitat i una relaxació de costums. Les classes benestants, que posseïen els mitjans per a fer noves fundacions eclesiàstiques, van preferir afavorir hospitals, llebreries o convents d'ordes mendicants, abans que no pas les esglésies i els ordes tradicionals.

L'Hospital d'en Colom

Una d'aquestes fundacions fou la que va promoure el canonge de la seu de Barcelona Joan Colom, que era jurista, un home important, ric i culte que posseïa una considerable biblioteca, descrita en el seu testament. El canonge Colom va contribuir a l'obra hospitalària amb la fundació d'un nou establiment per acollir pobres i malalts. Aquesta iniciativa va formar part d'un moviment caritatiu molt intens promogut pel bisbe Berenguer de Palou en els ambients eclesiàstics de la ciutat.

L'hospital va ser fundat abans de l'any 1219, data de la butlla del papa Honori III, en la qual va recolzar la iniciativa del canonge i li va concedir la protecció i l'empara dels seus béns i la seva persona.

De totes maneres, la institució no fou una plena realitat fins la signatura del seu testament, dictat l'11 d'octubre de 1229, vuit dies abans de morir. Colom va repartir les seves propietats urbanes i rústiques entre els seus parents i diverses fundacions

benèfiques, entre les quals hem de comptar-hi principalment l'hospital, que prèviament ell ja havia ben dotat.

Va distribuir tots els seus béns sense nomenar cap hereu universal, tot i que sembla que tenia tres fills, que no devia haver fet legitimar per Roma, com farien després alguns eclesiàstics.

La primera donació de béns va ser per a l'altar de Santa Maria Magdalena, de l'església de Sant Jaume. A continuació una donació a l'altar de l'Esperit Sant del claustre de la catedral que ell havia fundat. Al prevere Berenguer de Planes, home de confiança de Colom i parent seu, que ja era beneficiat d'aquest altar des de la fundació, li va encomanar la direcció de l'hospital i la custòdia dels seus tres fills, el nen Bernat i les nenes Samsona i Borraça. Tots ells viurien plegats a la casa del canonge. També hi podrien viure, si ho volien, dos nebots seus als quals havia promès aliments i vestits. Els mantindria amb part de les rendes dels béns que havia donat a l'hospital i, si sobraven diners, la meitat havien de ser per a mantenir la mare d'en Bernat. La casa on residia passaria a formar part dels béns de l'hospital després de la seva mort. Podem pensar que les nenes restaren a l'hospital com a donades fins que el bisbe i el capítol acordessin fer-les entrar en un convent. La resta de béns els va llegar a d'altres nebots i parents.

Colom va construir l'hospital en un suburbi, a la part oest de la ciutat, a la vora d'uns terrenys pertanyents a l'orde de l'Hospital de Sant Joan de Jerusalem, en una zona força despoblada, plena d'horts i creuada per rieres, a tocar del camí que portava del centre de la ciutat al Llobregat, en unes cases on un tal Pere Prim i la seva muller donaven acolliment a malalts pobres.

L'hospital i la seva capella fets construir per Colom eren exactament on encara avui dia s'aixeca la capella de l'hospital de la Santa Creu i Sant Pau, i on es conserva la font d'en Colom, a l'actual carrer de l'Hospital.

Pocs anys després de la mort del canonge, l'any 1236, el bisbe Berenguer de Palou II, d'acord amb el capítol, els prohoms de la ciutat i el mateix rei en Jaume, van pactar amb Berenguer de Planes la unió de les rendes de l'hospital d'en Colom amb les de l'antic hospital de la Seu, que la documentació sovint anomena l'hospital d'en Guitard. Planes féu constar en el document de fusió el seu dret a usufructuar uns béns de l'hospital, tal com li havia concedit Colom en el seu testament. Tampoc no va oblidar els drets que tenien els

Representació de l'Hospital d'en Colom, segons el «Libre de Taula» de 1674.

tres infants confiats a la seva custòdia sobre la casa que habitaven i sobre altres béns immobles.

Un cop portada a terme la unió dels dos hospitals, Berenguer de Planes va continuar com a administrador de la nova institució, però amb l'acord que els administradors, regidors i procuradors restarien sota el control del bisbe i el capítol, que serien els únics amb potestat per nomenar-los o cessar-los.

Amb l'administrador o hospitaler acostumava a col·laborar alguna petita comunitat religiosa, criats i fins i tot algun esclau, que atendien els malalts, feien el menjar i la neteja i s'ocupaven dels horts i del bestiar.

Per la documentació de la visita pastoral que l'any 1307 va fer el bisbe Ponç de Gualba, podem saber que l'hospital era molt ben atès pel seu personal, format pel rector o administrador; dues donades; quatre pedisetes, criades que tenien cura dels infants; tres acaptadors, que diàriament voltaven per la ciutat per demanar pa, tret del diumenge que captaven a les portes de les esglésies; i dos criats encarregats de l'hort. Hi vivien també una majordoma, cinc dides i dos nens pobres que el rector feia instruir *amore Dei*. Totes aquestes persones tenien cura del acollits a la casa, que en el moment de la visita eren deu malalts, nou nens expòsits i vuit criatures lactants també abandonades, atesos per les dides.

La institució podia atendre i mantenir

aquesta obra caritativa gràcies als béns cedits pel fundador, pels procuradors de l'antic hospital de la Seu i per la caritat dels barcelonins manifestada cada dia en forma de pa i, a l'hora de la mort, en deixes testamentàries. La catedral també hi contribuïa diàriament amb quatre pans petits, amb el dit àpat canonge, el dia de presa de possessió dels nous canonges i amb el llit dels clergues difunts de tota la diòcesi, tal com es venia fent en l'antic hospital de la Seu.

Durant el segle XIV a Barcelona els infants abandonats, anomenats *infants del comú*, eren atesos en quatre hospitals de la ciutat, els quals es feien càrrec de les despeses en quatre parts iguals. Ens queda constància que l'hospital d'en Colom, quan rebia un infant abandonat, procurava cercar els pares i encarregava a dones del barri aquesta mena de tafaneria benèfica, que era degudament compensada.

S'ha conservat un interessant inventari dels béns de l'hospital de l'any 1372 que ens permet saber que en aquell moment comptava amb un total de 31 llits, i, entre altres dependències, sobresortien: una petita clausura, delimitada per tanques de fusta; una capella, com era habitual en tots els hospitals, amb uns altars, sota l'advocació dels sants Jaume, Felip, Simó i Judes i de santa Bàrbara; un celler; un segon pati; un rebost; una cuina; un estable i diverses cambres per a ús del personal i servei de la institució.

Al final del segle XIV la ciutat vivia una certa bonança econòmica, un creixement constant de la demografia i l'arribada de forasters de diversa procedència. Tot plegat exigia una millora de les estructures urbanes, incloses les hospitalàries, la manca de les quals s'havia fet palesa durant els estralls de la Pesta Negra de 1348. Com que els hospitals de la ciutat estaven passant serioses dificultats econòmiques, de gestió i funcionament, es féu indispensable un nou replantejament dels criteris de l'assistència a malalts, pobres i desvalguts.

Com que va succeir a altres llocs d'Europa la tendència fou la unió dels hospitals de les ciutats en un nou hospital general. A Barcelona, d'acord el Consell de Cent, el capítol de la Catedral i sobretot el rei Martí l'Humà, van promoure la unió dels establiments assistencials de la ciutat en un de sol, el de la Santa Creu, ubicat en el mateix lloc de l'hospital d'en Colom.

La unió dels hospitals fou confirmada per butlla del papa Benet XIII d'Avinyó, en data 5 de setembre de 1401.

*Arxiver de la Basílica dels Sants Màrtirs Just i Pastor

Estimats fills! Avui us convido novament a la conversió. Fills, vosaltres no sou prou sants i no irradieu santedat als altres, per això pregueu, pregueu, pregueu i treballeu en la conversió personal perquè sigueu signes de l'amor de Déu per als altres. Jo sóc amb vosaltres i us condueixo cap a l'eternitat, que cada cor ha d'anhelar. Gràcies per respondre a la meua crida!»

Missatge de la Reina de la Pau, 25 de juliol del 2009

Subscripció bimestral gratuïta *Eco Mª Reina de la Pau*: «Amics de Medjugorje»

C/ Sant Ignasi, 26 - 1r - 08700 IGUALADA; Edició en castellà: C/ Mare de Déu dels Àngels, 32 - 08221 Terrassa (Barcelona)

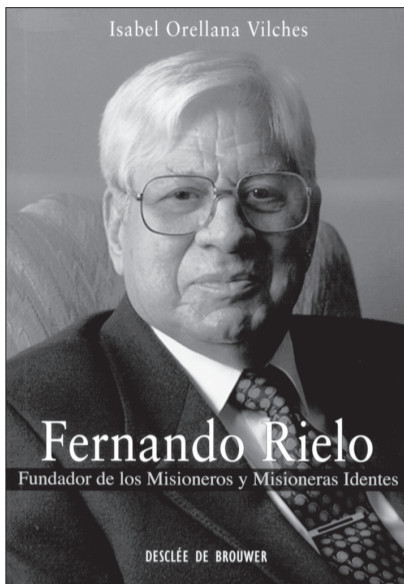
Pelegrinatges Medjugorje: Sandra Barisic Tel. i Fax 936 650 653

www.medjugorje.es

www.mensajerosdelareinadelapaz.org

www.virgendemedjugorje.org

Llibres

Seguir Crist

Aquesta biografia mostra l'espiritualitat intensa de Fernando Rielo, fundador dels Misioners Identés. Promotor de diferents fundacions culturals i humanitàries, va cercar totes les vies possibles per dur l'Evangeli a totes les persones. Va ser pensador i poeta. Va tenir tres grans passions: el Pare Celestial, l'Església i els seus fills identés. Fernando Rielo va ser un home que va animar tot ésser humà que trobava al seu pas a seguir Crist.

Isabel Orellana Vilches, *Fernando Rielo. Fundador de los Misioneros y Misioneras Identés*. Editorial Desclée De Brouwer, Col·lecció Testigos, Bilbao 2009, 270 pàg.

Reflexió cristiana

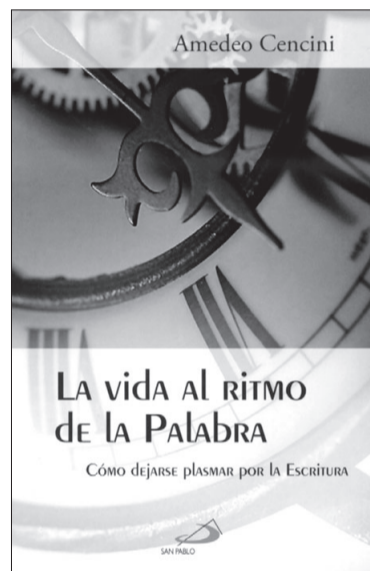
El teòleg i religiós trinitari Juan Pablo García Maestro fa una crida a la comunitat cristiana per reflexionar sobre la seva presència a la cultura actual. L'autor s'aproxima a tres grans àmbits: el diàleg amb la increença en un món adult i en el qual cal respondre al problema del patiment i de les víctimes, el diàleg amb les tres confessions cristianes i amb altres religions, i les noves iniciatives teològiques que avui lluiten per obrir-se camí.

Juan Pablo García Maestro, *La teología del siglo XXI. Hacia una teología en diálogo*. Editorial PPC, Col·lecció GS, 320 pàg.

Paper de formador

La paraula de Déu no és un instrument més entre molts d'altres per al camí personal i espiritual, sinó que constitueix el punt de referència per excel·lència que reconeix concretament en el Pare, i en ningú més, el paper de formador en el procés educatiu de cadascun dels seus fills. Aquest llibre del sacerdot i psicòleg Amedeo Cencini proposa un mètode per viure a la llum de la Paraula, deixant que sigui ella la que marqui el ritme de l'existència.

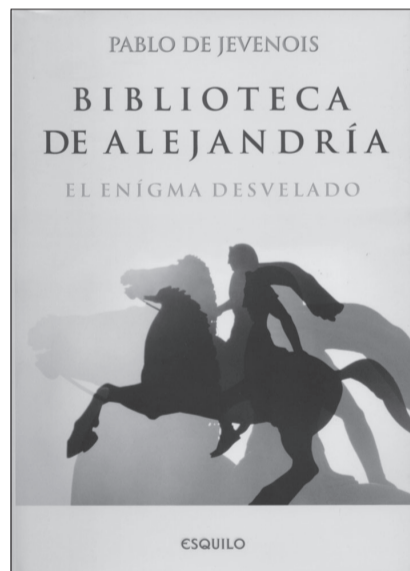
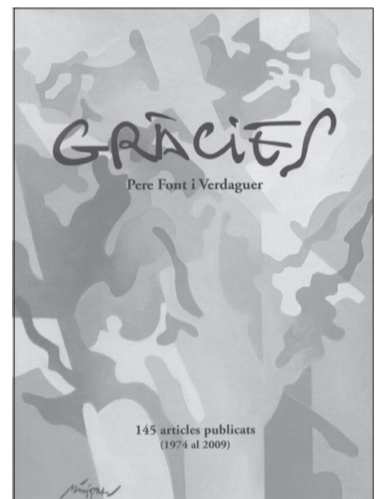
Amedeo Cencini, *La vida al ritmo de la Palabra. Cómo dejarse plasmar por la Escritura*. Editorial San Pablo, Col·lecció Horizontes, Madrid 2009, 100 pàg.

Records i memòria

Mn. Pere Font i Verdaguier, rector de Pontós, ha escrit aquest llibre que és un recull de 145 articles publicats (entre els anys 1974 i 2009) a la premsa local, sobretot als setmanaris *Empordà* i *Hora Nova*, i a diaris de les comarques gironines com *Diari de Girona* o *El Punt*. Dividit en cinc blocs, en aquest llibre de records i memòries comenta temes ben diversos: culturals, cívics, socials, pastorals, etc.

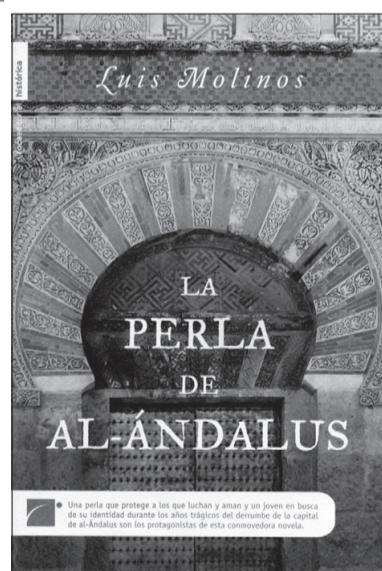
Pere Font i Verdaguier, *Gràcies*. Ajuntament de Pontós, Pontós 2009, 316 pàg.

Misteri mil·lenari

Què va passar amb la gran biblioteca d'Alexandria? Per què va desaparèixer sense deixar rastre? Qui va amagar la seva memòria? En aquestes pàgines, l'historiador i assagista Pablo de Jevenois ens endinsa en un laberint que ens durà a racons insospitats de la història, habitats per escriptors, filòsofs i traductors, intrigues polítiques, avatars múltiples... Estirant tots els fils, seguirem les pistes que ens desvetllaran aquest misteri mil·lenari.

Pablo de Jevenois, *Biblioteca de Alejandría. El enigma desvelado*. Ediciones Esquilo, Madrid 2009, 328 pàg.

Auge i caiguda

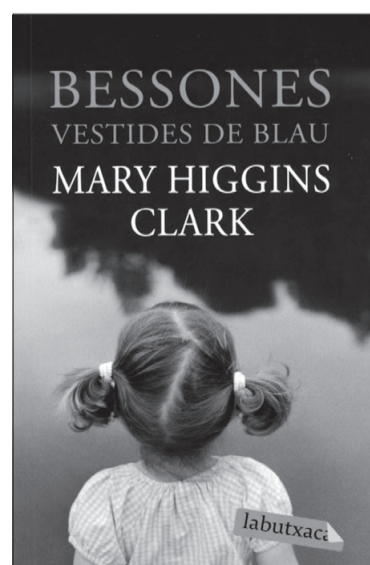
El califat d'Al-Àndalus va viure el seu esplendor màxim durant la segona meitat del segle X. En aquest temps la seva capital, Còrdova, va ser la meravella del món per la seva magnificència i per la seva cultura. Després, i sobtadament, els enfrontaments que es van produir entre diferents faccions per fer-se amb el poder van provocar la destrucció de la ciutat. Aquesta novel·la de l'escriptor Luis Molinos narra la història de l'auge, desenvolupament i caiguda d'aquesta «perla» d'Al-Àndalus.

Luis Molinos, *La perla de Al-Ándalus*. Editorial Roca, Barcelona 2009, 256 pàg.

Relat commovedor

Els pares de les petites Kelly i Kathy arriben a casa després d'un sopar. Estupefactes, hi troben la policia, que els informa que les bessones de tres anys han desaparegut. Troben una nota que exigeix un rescat de vuit milions de dòlars. La cèlebre escriptora de novel·les de misteri Mary Higgins Clark ha escrit una història inquietant i sorprenent que introdueix el misteri de la telepatia entre les bessones en un relat commovedor.

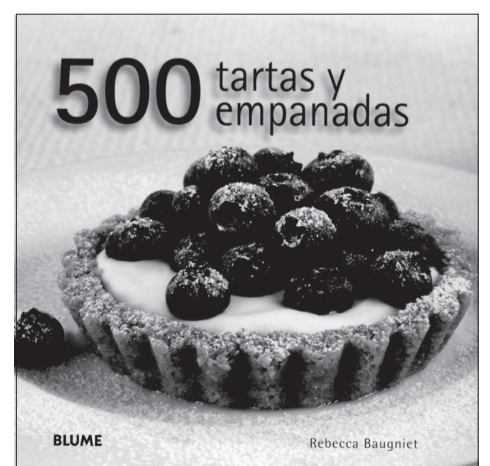
Mary Higgins Clark, *Bessones. Vestides de blau*. Edicions 62, Col·lecció La Butxaca, Barcelona 2009, 414 pàg.

Rebosteria bona

Aquest recull exhaustiu de pastissos i empanades (pasta fullada de formatge i ceba, pastís de plàtan i dolç de llet, empanada de pinya i mango...) servirà d'inspiració fins i tot al cuiner més reaci a descobrir el pastisser que porta dins. Si desitjeu posar al forn un pastís però no sabeu per on començar, aquestes receptes minucioses us guiaran amb precisió i us proporcionaran una sèrie de consells útils que us asseguraran l'èxit en tot moment.

Rebecca Baugniet, *500 tartas y empanadas*. Editorial Blume, Barcelona 2009, 287 pàg.

Crítica literària

Cristóbal Sàrrias

Recuperar el passat

Retrobar a través de la memòria el que van ser els temps de la infantesa. Un exercici de retrobament amb vivències que es descobreixen importants, i que al seu moment eren la rutina de l'aprenentatge de la vida. Un esforç per aconseguir una síntesi, aleshores insospitada, però que ha influït en la formació de la personalitat.

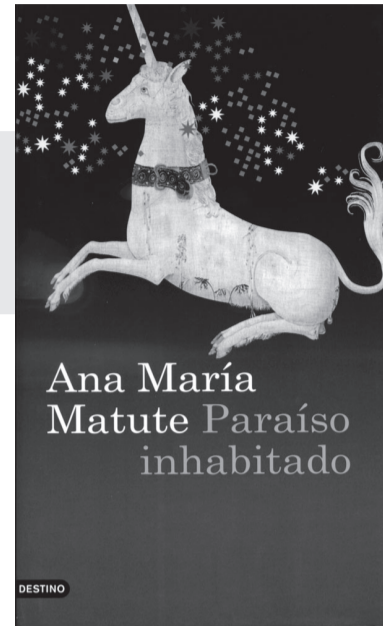
Ana M. Matute repassa el que van ser els primers anys de la seva vida. Reviu els condicionaments que li resulten més significatius i seus. El món infantil despullat d'afecte per part dels grans, les hores passades en soledat només habitada, en la classe burgesa, pel servei domèstic, l'aïllament i l'allunyament de qualsevol mena de connivència familiar, el silenci distant dels adults, les «maneres» perdudes a causa dels compliments enganyosos... un món artificial que ha de conformar les primeres passes cap a una maduresa impensada. Tot això forma una caixa de sorpreses insospitada que els infants han d'acceptar, relegats al paper de figures inexistents,

Ana María MATUTE
Paraíso inhabitado
Destino, Barcelona 2008, 400 pàg.

que no compten per a res. Si no és per manifestar que són comparses de vegades molestes, tot i que buscades.

«Reduint tot això al meu cas particular, si per explicar o explicar-me aquestes raons recorro a la meva infantesa, és perquè crec que, tant en literatura com en la vida, la "infantesa" sempre és aquí. Moltes vegades he dit que si escric és perquè no sé parlar. I ara afegeixo que, si encara no sé parlar, és perquè vaig ser una nena tartamuda. Molt tartamuda: com s'acostumava a presentar als acudits o a les pel·lícules còmiques. Com que no em podia expressar igual que les altres nenes, em sentia aïllada del món que m'envoltava, i per circumstàncies implícites a l'època en la qual em va tocar néixer, a la

família i a la classe social a la qual pertanyia, la meva infantesa va transcórrer, la major part, sumida en el desamor i la soledat. Per als infants com nosaltres, els pares resulten éssers gairebé mítics, totalment allunyats de la nostra confiança. Generalment els infants del meu temps ens havíem de refugiar en alguna amistat del col·legi, o en algun afecte capaç d'omplir tant de buit afectiu, com el d'alguna cuinera o mainadera. Fins que arribava el dia en el qual, de sobte, i amb ignorància de la cara més cínica del món, ens llançaven cap a la

vida, i ens hi enfrontàvem bruscament i dolorosament, de sobte, com qui llença a la piscina una criatura que no aprendrà mai a nedar...» Així s'explica a ella mateixa Ana M. Matute comentant aquest text.

Una experiència vital que podrien signar centenars d'homes i dones de la seva generació, potser redimits avui pels canvis generacionals, però que estan vivents en el substrat de la

societat burgesa occidental.

Un llibre per rellegir i posar en paral·lel les pròpies vivències, moltes vegades oblidades a l'obscur recinte del passat. Val la pena fer aquesta experiència perquè no decep i perquè és una manera de refermar-nos nosaltres mateixos, anant a les arrels més personals.

Crítica cinematogràfica

Peio Sánchez

Director del Departament de Cinema de l'arquebisbat de Barcelona

Anticrist o un pas més en la deriva de Lars von Trier

ANTICRISTO
DIRECTOR: Lars von Trier.
INTÈRPRETS: Charlotte Gainsbourg i Willem Dafoe.
TERROR. 112 minuts.
Dinamarca-França-Itàlia, 2009.

Observant l'obra de Lars von Trier des del punt de vista teològic hi reconec tres moments significatius: la recerca del Misteri entre el bé i el mal que signifiquen les seves primeres obres, especialment la sèrie de televisió *The Kingdom* (1994), la fascinació cristològica en clau redemptora expressada a *Rompiendo las olas* (1996) i *Bailar en la oscuridad* (2000) i que coincideix amb el seu apropament al catolicisme, i la deriva enfront del mal i del dolor que, tot i que sempre ha estat present, es cristal·litza a *Dogville* (2003).

Anticristo és una pel·lícula d'una recerca a la deriva on ja només queda abandonar-se a l'absurditat. No és cap casualitat que «*Lascia ch'io pianga*» del *Rinaldo* de Händel sigui la música que acompanya el pròleg escruixidor i l'epíleg enigmàtic. «Deixa'm que plori la meva mala sort i que desitgi la llibertat.» Com a Bergman, l'ombra del qual al cinema nòrdic és allargada, tenim una investigació sobre la relació de parella entre un psicòleg autodidacte i una investigadora sobre el feminisme que treballava en una tesi sobre el genocidi de les dones. Tots dos s'enfronten al dolor per la mort d'un fill que cau d'una finestra mentre ells, aparentment distrets, tenen una

trobada sexual.

El que comença sent un camí terapèutic en el qual ell vol acompanyar el dol d'ella intentant endinsar-se en els orígens del dolor, de la tristesa i de la por evoluciona cap a l'enfrontament destructor. Tot això realitzat amb imatges gairebé oníriques on els primers plans i els de detalls són realitzats per una càmera nerviosa i angoixada que acompanya el moviment o la paraula dels dos protagonistes (Charlotte Gainsbourg i Willem Dafoe) que sobre fons obscurs, contorns desdibuixats per lents, gairebé amb absència de música reduïda a uns quants acords inquietants, presenta una fotografia marcada per la deformació subjectivista.

La pel·lícula ha escandalitzat per la presentació de la sexualitat explícita i punyent però també per la brutalitat de la violència. Però el que fa menys recomanable aquesta pel·lícula va més enllà de les formes.

Lars von Trier, que diu que ha fet servir aquesta pel·lícula com a teràpia per sortir d'una depressió, ens fa la impressió que encara està amenaçat per les ombres. La descripció dels camins del dol a través de la tristesa i l'angoixa recalca en una antro-

pologia reduccionista que col·loca l'ésser humà enfront d'una psicologia basada en l'ambigüitat d'uns sentiments que es queden sense aire ni horitzó per respirar. El bosc i la casa són llocs clausurats on no es pot mirar més enllà, com si el cel i la llum no existissin. El que comença sent un acte de compassió cap a l'altre sofrent en el fons és la presentació de dos ell mateix enfrontats i irreconciliables. Tot i que hi ha abraçades, la trobada és impossible perquè només un pot sobreviure. Només queda el si mateix enfrontat a una amenaça permanent. L'altre en el fons és impossible. I aquest és un dels símptomes de la deriva.

L'altre símptoma, conseqüència del primer, és metafísic. I és el que fa completament falsa la seva dedicatòria a Tarkovski. Quan pregunten a Lars von Trier per la seva fe catòlica contesta: «No et puc contestar perquè sóc un catòlic pessimista. No sóc gens religiós. Cada dia sóc més ateu» (entrevista de Knud Romer el maig del 2009). El problema no és l'adscripció a una església sinó una mirada que ja no compta amb el do de Déu. Alguna

cosa va quedar ben clara en el diàleg al cotxe entre pare i filla a *Dogville*. Segons la seva perspectiva el do de Déu és un do destructiu.

La supressió de la metafísica implica que la realitat no es traspasa des de fora sinó des de dins. El que és una càmera que surt i es transcendeix a Tarkovski aquí

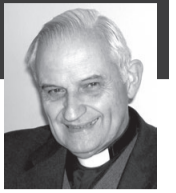
és una càmera que tracta d'entrar des del rostre cap a l'ombra. L'origen del mal rau en la mateixa naturalesa. Dit tècnicament, el mal és ontològic. La dona diu: «La naturalesa és l'església de Satanàs.» A l'origen no hi ha la bondat de Déu sinó el mal total i original al qual la dona serveix en aquest Edèn psicologista de Lars von Trier. I aquí és on és sincer el director, quan diu que cada vegada és més ateu. La campanya que sona en un cel obert aquí ja ha perdut la música i la llum. La dona es converteix més que en lloc de vida en lloc de destrucció, i l'amenaça es multiplica pujant pel vessant d'un home que innocentment es creu victoriós i lliure. La trobada amb l'altre i el diferent és l'origen del mal. Novament, quan apartem l'altre apartem Déu, o més ben dit, quan apartem Déu apartem l'altre.

Lars von Trier no és transgressor, sinó que aixeca acta de les antropologies que tombant-se sobre elles mateixes ja no saben com abordar el mal que de fet existeix. I és que l'ésser humà només pot mirar el mal des de la bondat, que gràcies a Déu, portem a les entranyes dibuixada.

Actualitats científiques

Darwin davant la mort d'una filla

Per Francesc Nicolau
Professor de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

No oblidem que som a l'any de Darwin. Per això es van publicant cada vegada més notícies sobre la seva vida i personalitat. Per la revista *National Geographic* ens hem assabentat d'un detall ben curiós de la seva vida. Ha estat el seu rebesnét Randal Keynes que ens l'ha donat a conèixer. Crec que pot interessar als nostres lectors.

Com ja hem dit en altres ocasions en aquesta mateixa plana de «Ciència», sembla que Charles Darwin al final de la seva vida en matèria de religió va acabar essent agnòstic (i alguns diuen que ateu), si bé també mantenia que la seva teoria evolucionista era compatible amb l'existència d'un Creador. Quan van començar els seus dubtes de fe? Segons diu Keynes probablement van sorgir amb motiu de la mort de la seva filla Annie, de 10 anys, segons sembla per tuberculosi, pel que diu en aquestes cartes. Es veu que, com a pare, en restà tan profundament impressionat que durant el procés de la malaltia i mort va escriure un seguit de cartes en les quals qüestiona la creença en el Déu de la Bíblia. Aquestes cartes van ser guardades per l'esposa de Darwin en una caixeta envellutada que es mantingué anys i panys dins d'un bagul. És ara que el rebesnét les ha descobert i les publica per primera vegada.

Annie, la filla de Charles Darwin.

I és que Darwin no comprenia que un Déu bo pogués permetre la mort de la seva filla innocent. I això s'hi afegiren dubtes per altres motius: Déu castiga amb penes eternes els qui no creuen? La seva formació religiosa en l'Església anglicana li havia imprès una visió més aviat depriment i excessivament integrista o fonamentalista de la religió cristiana. La idea d'un Déu bondadós que li retornaria la companyia de la filla en l'eternitat i que té misericòrdia dels de bona voluntat encara que no siguin creients, no era la que li havien ensenyat.

Això ens diu com hem de presentar els cristians la nostra fe amb tota la veritat evangèlica i no pas segons criteris d'interpretació de la Bíblia fora del que l'Església ens exposa. Bé prou sabem que no s'ha de fer dir a l'Escriptura més del que l'autor sagrat ens volia transmetre. Concretament sabem que la mateixa teoria darwiniana de l'evolució és acceptada per l'Església catòlica, que no hi veu contradicció amb la paraula de Déu, sempre que s'accepti un salt ontològic quan es passà de simple animal a espècie humana, com tots sabem. (En definitiva, jo crec que Darwin el trobarem al cel, encara que, per culpa d'haver rebut una formació desviada, acabés perdent la fe en el Déu cristià).

La intimitat de la matèria

13 L'electromagnetisme pren volada

La contribució de Faraday a la ciència no es limità a la química, com explicàvem al capítol 11. Molt més importants van ser, no tan sols per a la ciència sinó també per al progrés humà en general, les aplicacions i troballes que realitzà en electromagnetisme. Es conta d'ell una anècdota molt significativa que pot ben ser autèntica. Va ser després d'explicar ell, en una conferència, que allò que havia descobert Ampère, que el moviment d'un imant podia produir corrent elèctric, s'havia de tenir en compte per a possibles aplicacions. Se li acostà una senyora i li digué: «Però senyor Faraday, de què pot servir l'electricitat produïda tan sols durant una fracció de segon per aquest imant?»; i ell contestà educadament: «Senyora, i per a què serveix un infant que acaba de néixer?»

També se'n conta una altra, però potser ja no és autèntica. Que un polític li preguntà el mateix que aquella bona dona i que Faraday contestà: «Senyor, d'aquí vint anys vostè estarà cobrant impostos d'aquesta electricitat.» Si no és veritat és molt ben trobat. Tots sabem que l'electricitat que tenim ara tan ficada en la nostra vida i per la qual paguem també impostos, prové simplement de l'aplicació d'aquell principi.

La inducció electromagnètica

Faraday va voler fer créixer aquell «infant acabat de néixer» que era el fenomen que produïa el moviment d'un imant en un circuit elèctric. Ell en digué *induction* (inducció). Pensà que es podria aconseguir un corrent elèctric continu a partir del magnetisme. I acabà sortint-se'n. Va

fabricar una roda de coure, bastant prima, que podia girar al voltant d'un eix de manera que, al mateix temps, els pols d'un imant es mantinguessin a banda i banda. Tot girant entre els pols la roda tallava constantment les línies de força magnètica (les que van d'un pol a l'altre), i això feia que per la roda circulés corrent elèctric contínuament. Ho va aconseguir! Era el primer generador elèctric de la història. Va fer-ho el 1831. Ara en diem una *dinamo*, que és un abreuviament de «màquina dinamoelèctrica».

En l'explicació del fet donada per Faraday ja hi entrava la idea de *camp*, concepte importantíssim en la física actual, però no gaire fàcil d'entendre aleshores i, podem dir-ho, també ara. És com una alteració de l'espai buit a l'entorn de l'entitat física que el produeix. Els camps més coneguts són el gravitacional i l'electromagnètic. I d'aquest segon ens en parla ja Faraday a la seva manera. Va començar estudiant els imants. En digué que estan rodejats de *camp de força* invisibles. Va escampar llimadures de ferro sobre un paper col·locat sobre els pols d'un imant i va veure com, espontàniament, aquells trossets de ferro s'ajuntaven fent unes línies de dibuix ben definit, que ell anomenà (i encara anomenem) *línies de força* del camp magnètic. Les línies es troben literalment en el *camp*. Aquesta idea fa plantejar la qüestió: quina mena de potencialitat té la matèria que constitueix l'imant que faci adquirir aquesta propietat, atractiva o repulsiva segons unes línies, a l'entorn o espai que el rodeja?

Faraday no en tingué prou amb l'invent del generador elèctric. Les seves idees el portaren a la invenció del trans-

formador. Dit en llenguatge actual, la potència d'un corrent elèctric ve determinada per dos factors: la quantitat d'electricitat que passa per segon pel conductor (intensitat) i la força impulsora de l'electricitat (voltatge). Si fem passar corrent per una bobina i posem un altra bobina al seu costat, o al seu interior, hi haurà inducció elèctrica i passarà corrent a aquesta altra. Segons quina llei? Si la segona bobina té doble nombre d'espines de fil conductor el seu voltatge serà també doble, però la seva intensitat serà la meitat. Heus aquí el principi del transformador elèctric que Faraday va descobrir, en la versió més elemental, posant els dos enrotllaments, un dins de l'altre, sobre una anella de ferro.

Així, doncs, cercant aplicacions al fenomen de la inducció electromagnètica, arribà a dos grans invents: el generador i el transformador, que són la base de la producció i subministrament elèctrics actuals.

Més troballes i desenvolupament posterior

Faraday va viure 35 anys més després de les troballes que hem descrit. I encara en féu d'altres. Una que no podem passar per alt és l'anomenat *efecte Faraday*: el magnetisme influeix en la llum polaritzada. Què vol dir això? De moment no es veié com explicar-ho, però era ja una primera demostració de la naturalesa electromagnètica de la llum.

Pel que fa a les aplicacions de la dinamo i el transformador no cal parlar-ne. La versió inversa de la dinamo va ser el motor elèctric, que també tingué realitat

de seguida. Tothom sap com es van anar aplicant, i amb relativa rapidesa, a la conversió de l'energia mecànica (de salts d'aigua i altres) en energia elèctrica per a la indústria i a la vida humana en general. Abans de Faraday per produir energia hi havia màquines de vapor a base de cremar carbó, i rodes hidràuliques que aprofitaven caigudes d'aigua, però només podien subministrar-ne en petites quantitats i per a serveis locals. Els seus invents van obrir el camí de la producció elèctrica a gran escala. La revolució industrial aviat va ser un fet. Si encara visqués el suposat polític d'aquella segona anècdota que hem dit abans, ben astorat es mostraria avui dia per la quantitat d'impostos que es recapten ara, d'empreses i de consumidors, per l'ús del corrent elèctric.

Hem d'acabar recordant que Faraday era un home extraordinàriament modest i sincerament religiós. Sempre va declinar tota mena d'honors. Refusà de ser el president de la Royal Society i també de ser nomenat cavaller. Volgué ser sempre Michael Faraday a seques, sense cap qualificatiu. I conseqüent amb els seus principis cristians es negà a fabricar gas verinós per al camp de batalla quan, amb motiu de la guerra de Crimea del 1850, el govern britànic li ho demanà. Disposà també que a la seva tomba hi hagués només una senzilla làpida amb el nom i prou, i que no li fessin cap monument. Això se li respectà. Però hem de dir que fins a cert punt, perquè, anem on anem, només cal aixecar el cap per veure els fils elèctrics que transporten l'energia que entra a totes les llars i indústries, per trobar-hi un autèntic monument a aquell humil aprenent d'enquadernador que acabà intuïnt la possibilitat d'aplicacions importants a la inducció electromagnètica.

També, com un petit homenatge, s'acordà donar el nom de *farad* a la unitat de capacitat elèctrica d'un condensador en el sistema internacional MKSA.

P. PAWEL BLOK, O.F.M.COMI., RESPONSABLE DEL CENTRE CULTURAL JOAN PAU II DE KAZAKHSTÁN

Una petita comunitat de tres frares franciscans de diferents nacionalitats va aterrar fa any i mig a Astana per fer present al Kazakhstan l'esperit d'Assís. Viuen pobrament, als suburbis de la moderna i fastuosa capital del país. Allà comparteixen la vida amb la gent, alhora que obren camins de diàleg i de coexistència pacífica nous. Al més pur estil de sant Francesc, aquests frares també volen ser avui a les estepes asiàtiques «instruments de pau».

«Un cafè compartit pot ser molt eficaç en el treball per la pau»

Samuel Gutiérrez

—Què els va portar fa any i mig fins a Astana, la capital del Kazakhstan?

—La nostra presència en aquest peculiar país d'Àsia Central respon a una petició expressa de l'Església catòlica, que a través del bisbe d'Astana ens va convidar a fundar una petita comunitat franciscana per fer present aquí l'esperit d'Assís: esperit de diàleg, de pau i de reconciliació. Som al capdavant d'una parròquia molt petita, situada als afores d'Astana, a la zona més pobla d'una ciutat faraònica creada a cop de talonari, però on la misèria també és ben present. A petició del bisbe, també hem creat el Centre Cultural Joan Pau II, en favor del diàleg i la reconciliació entre les cultures i els pobles. L'objectiu, com ja he dit, és mantenir viu l'esperit d'Assís. Per això ens sentim cridats a ser, d'una banda, testimonis d'espiritualitat per a aquesta Església i, de l'altra, constructors de diàleg i serveis de la caritat.

—No ha de ser fàcil exercir com a missioner en un país que, tot i que sembla molt tolerant, és de majoria musulmana i amb prou feines comptava amb 200.000 catòlics...

—Nosaltres treballem a un nivell

molt bàsic, en el dia a dia de la quotidianitat, en les relacions humanes, sense gaires pretensions d'imposar res... No som millors que ningú, no venim a donar lliçons, som franciscans. Simplement mirem de compartir la vida amb aquesta gent. I ho fem, és clar, des de l'Evangelí, que és la nostra llum veritable.

—En què consisteix exactament el Centre Cultural Joan Pau II?

—Més que un espai físic, es tracta d'una dinàmica d'actuació. No consisteix en una nova entitat de la qual puguem estar orgullosos, sinó que és una cosa molt senzilla. Volem, sobretot, establir relacions d'amistat amb les altres esglésies, compartir plegats la vida i les dificultats... Són accions simples, petites coses, però fetes amb amor. El repte és crear veritable fraternitat.

—Què opina de l'aposta pel diàleg i la tolerància del president del Kazakhstan?

—Jo crec, sincerament, que l'esperit d'Assís és present a Astana. El president Nazarbayev, organitzador de les Trobades de Religions Mundials i Tradicionals a Astana, ha reconegut que pren com a referència la proposta llançada el 1986 per Joan Pau II. El Papa va proclamar a Assís una profecia de pau i nosaltres, com a

franciscans, ens sentim cridats a treballar perquè aquesta profecia esdevingui realitat. L'harmonia entre els pobles i les religions no és una utopia, sinó que és una possibilitat real. El testimoni del Kazakhstan, on conviuen tantes ètnies i tradicions religioses diferents, és un bon exemple per a tothom.

—No creu, però, que per moments aquestes trobades resulten una mica artificioses...

—Potser una mica, però penso que hi ha veritable bona voluntat per construir un futur de pau entre els pobles. Jo participo en aquestes trobades amb curiositat i esperança. No són només conferències o paraules boniques, sinó que són un espai privilegiat per a l'intercanvi, alhora que permeten aprendre els uns dels altres. La crida a la cooperació, a l'harmonia, a la pau i a l'amor és real, en plena sintonia amb l'esperit d'Assís.

—Com s'aconsegueix passar de les paraules boniques als fets?

—Un bon començament és trobar-nos, conèixer-nos, prendre'ns plegats un cafè... Crec sincerament que un cafè compartit pot donar molt de joc en el treball per la pau! La trobada amb l'altre elimina els prejudicis, crea vincles d'amistat i fa possible fer realitat el somni de la coexistència pacífica.

Mons. Jaume Camprodon i Rovira
Bisbe emèrit de Girona

Marededéus trobades

El dia 8 de setembre l'Església celebra la festa del naixement de Maria, Mare de Déu, coneguda popularment per la «Festa de les Marededéus trobades». Són molts els santuaris marians que tenen en el seu origen la troballa prodigiosa d'una imatge de Maria. L'edat mitjana està teixida de llegendes que expliquen esdeveniments reals o imaginaris de la seva història. És un estil popular de l'època. En el cas dels santuaris en tenim un seguit encantador. A Montserrat és una pluja d'estels que fa descobrir la imatge amagada en una cova; a Puig-I'Agulla, a l'entorn de la Plana de Vic, són uns lleons que la desenterren davant d'un ermità meravellat. I a Falgars, a la Pobla de Lillet: «Pasturant per son sustento a Saus, un bou venturós, en un bosc molt escabrós, senyals dóna de contento. I advertint lo portento de cosa tan inspirada...» Ompliríem pàgines i pàgines amb versos que canten troballes sorprenents. A molts, aquestes llegendes els provoquen un somriure indulgent davant la credulitat del poble senzill. No anem massa de pressa a jutjar. Si la llegenda és un llenguatge del poble, no té res d'estrany que la pietat popular se'n valgui.

Situats aquí, les llegendes i els exvots marians fan respecte. La teologia té el seu llenguatge propi per dialogar amb la sana raó; llenguatge que tractant-se de les coses de Déu sempre es quedarà curt. El poble compta amb estils més planers, segons les èpoques, per expressar el misteri diví que juga a l'entorn de Maria.

La mateixa litúrgia apropia a Maria la poesia bíblica que parla de la Saviesa en la creació: «Quan ell (Déu) instal·lava la volta del cel, jo hi era; quan traçava el cercle de l'horitzó sobre els oceans, quan fixava allà dalt el cobricel de núvols jo era al seu costat com un deixeble preferit, feia les seves delícies cada dia (...) jugava per la terra que Ell havia creat i m'era deliciosa la companyia dels homes» (Pr 8,27-31).

Cada llegenda mariana és una «cantata» o un «oratori musical». El desig d'expressar la presència de Déu en aquella icona colrada per les pregàries dels fidels dóna ales a la imaginació sana. Totes aquestes llegendes fan diana en la persona de Maria, Mare de Jesús, Mare de Déu. «Va ser un bou qui us va trobar, humil com una viola, a dintre d'un alzinar», canta el Berguedà a la Verge dels Torrents. Aquest estil humil, llegendari, no s'escapà de l'agostada de la Il·lustració, fins arraconar-lo a l'armari dels contes. No es tracta de sacralitzar llegendes, però sí d'escoltar-les amb respecte per endevinar l'esperit que hi varen infondre els passats.

Les expressions de la fe s'inculturen en les característiques de cada època. Sortosament avui també es dóna el fet a casa nostra. En un escrit passat feia referència al mestre Carles Riba, avui transcripció uns versos de David Jou, científic de talla i poeta reconegut. En el seu *Oratori de sant Joan Baptista* (llibre *L'èxtasi i el càlcul*), descriu amb la delicadesa d'un fra Angèlic l'escena de la visita de Maria a la seva cosina a la muntanya de Judea... Amb un llenguatge mesurat, transparent, d'un contingut vital i profund, descobreix les confidències de les dues cosines. Parla Elisabet: «Ah, haver sortit amb vida / del mirar d'un àngel, haver sobreviscut / al seu do terrible de tanta solitud, / haver gosat entrar a la realitat més pura! / Beneïda tu, Maria, pel teu assentiment / a aquesta missió incandescent i dura, / pel teu coratge humil i el teu amor valent!» Aquí s'imposa el silenci. I de la intimitat més íntima puja espontàniament l'Avemaria. Hom es troba davant d'una Marededéu «re-trobada».

L'estil de Taizé i Catalunya

Eduard Brufau

Les pregàries que segueixen l'estil de la comunitat de Taizé són essencialment contemplatives. Acostumen a estar presidides per una o diverses icones, il·luminades per la claror càlida dels ciris. Al seu voltant s'hi asseuen en actitud calmada i respectuosa els assistents, majoritàriament joves. L'ànima de la pregària la formen els cants, consistents en una frase que es va repetint i que entra en el cor del fidel gràcies a unes melodies captivadores. Entre cant i cant s'intercal·len lectures i peticions. Tot és d'una gran senzillesa, no hi ha res

estrident, tot ens porta al silenci i a la pau de Déu.

Setmanalment es fan a diverses esglésies de casa nostra nombroses pregàries a l'estil de Taizé. A tot Catalunya se'n fan a catorze llocs diferents, i de tot l'Estat és on n'hi ha més, seguida de lluny pel País Valencià, amb sis. Que de tot l'Estat Catalunya sigui, amb diferència, on es fan més pregàries de Taizé és sorprenent, perquè és també un dels llocs on hi ha més indiferència religiosa. És evident, doncs, que Taizé connecta d'una manera natural i privilegiada amb l'espiritualitat dels joves catalans. Però sigui quina sigui la raó d'aquest èxit és un fenomen que l'Església a Catalunya ha de tenir molt en compte a l'hora de fer qualsevol projecte de futur amb els nostres joves.